

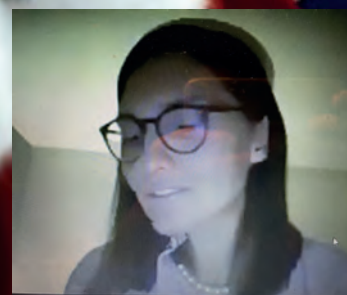
2020 NR 3-4 (104-105) LIPIEC-GRUDZIEŃ

VITA ACADEMICA

Biuletyn informacyjny Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

ISSN 1842-2244

Doktorat honoris causa UPJPII dla bp. Jana Kopca

c.d. trybu on-line

W numerze

Z życia uczelni

Wydarzyło się	3
Wyjątkowe posiedzenie Senatu z podziękowaniami dla Rektora UPJPII ks. prof. Wojciecha Zyzaka za 6-letnią kadencję (29 VI 2020)	7
Nowe władze UPJPII oficjalnie objęły swoje stanowiska, wręczono nominacje kierownicze na lata 2020–2024 (1 IX 2020)	8
Nominacje dla nowych pełnomocników rektora. Rozbudowa kampusu – pokłosie obrad Senatu UPJPII (28 IX 2020)	10
Inauguracja nowego roku akademickiego 2020/2021	
doktorat honoris causa UPJPII dla bp. Jana Kopca (16 X 2020)	11
Uchwała nr 157/2020	
Senatu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie	13
Pielgrzymka UPJPII do Kalwarii Zebrzydowskiej (30 IX 2020)	14
Apel Profesorów i Nauczycieli Akademickich w roku setnej rocznicy urodzin św. Jana Pawła II – spotkanie rektorów KUL i UPJPII (22 X 2020)	14
Apel KUL i UPJPII. Środowiska naukowe i studenckie – KRASP, RGNiSW, PAN, PSRP i KR D – apelują o dialog (29 X 2020)	16
oraz Kolegiów Rektorów: Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie	16
Uniwersytet w pandemii – debata z udziałem rektorów krakowskich uczelni (7 X 2020)	17
Jubileusz 70. rocznicy święceń kapłańskich Jego Eminencji Księdza Kardynała Mariana Jaworskiego, wieloletniego wykładowcy, dziekana, pierwszego rektora Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Msza św. w katedrze wawelskiej (25 VI 2020)	18
Ks. prof. Adam Kubiś, rektor PAT w latach 1992–1998 obchodził 92. rocznicę urodzin. Złoty Medal św. Jana Pawła II za zasługi dla Archidiecezji Krakowskiej. Życzenia od UPJPII (15 XI 2020)	20
Tkaniny zdobiące ściany kapitułarza Krakowskiej Kapituły Katedralnej odzyskały pierwotne piękno! Realizatorem projektu UPJPII (6 VII 2020)	21
Konserwacja kapy koronacyjnej królów zakończona!	
Projekt realizował UPJPII (11 VIII 2020)	23
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie tworzy Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej	26
Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wspiera w trakcie pandemii	27
Publiczna obrona rozprawy doktorskiej on-line (nauki społeczne)	28
Innowacyjny projekt na rzecz edukacji szkolnej koordynowany przez UPJPII	28
Unijny projekt edukacyjny „Uniwersytet Młodego Odkrywcę – Historia ma przyszłość 2018–2020”	29
Instytutu Historii UPJPII	29
Finał Warsztatów Historycznych 2019/2020 (3 X 2020)	31
Historyczne Warsztaty e-learningowe – finał (3 X 2020)	32
Letnie Warsztaty Edukacyjne „Jak zostać bohaterem” – relacja (22 VIII 2020)	33
Tutoring na UPJPII – kontynuacja projektu	34

VITA ACADEMICA

Biuletyn Informacyjny
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Redakcja
31-002 Kraków, ul. Kanonicza 25
tel. 12 421 68 48, wew. 626; faks 12 422 86 26
e-mail: marta.mastylo@upjp2.edu.pl

Redaktor naczelna
Marta Mastyło

Redakcja językowa
Katarzyna Kastelik

Opracowanie graficzne
Klemens Knap

Zdjęcie na okładce
Maciej Gradowski

Redakcja nie zwraca materiałów niezamówionych
oraz zastrzega sobie prawo do skrótów
i redakcyjnego opracowania tekstów przyjętych do druku.

Numer zamknięto 19 kwietnia 2021
Nakład 1000 egz., ISSN 1842-2244

Wydawca: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie
Wydawnictwo Naukowe

Odeszli od nas...

In memoriam w 5. rocznicę śmierci Księdza Profesora Andrzeja Baczyńskiego (1 XII 2020)	35
<i>Muzyczna Biografia Karola Wojtyły</i> projektem na 100. rocznicę urodzin św. Jana Pawła II	35
17 lipca 2929 r. zmarł Kardynał Zenon Grocholewski	36
UPJPII pożegnał pierwszego rektora PAT (10–11 IX 2020)	36
Żegnamy pierwszego naszego Rektora	37
Zmarł ks. prof. dr hab. Jan Związek	38
Wspólnota UPJPII pożegnała Księdza Prałata dr. hab. Michała Bednarza	38
Zmarł ks. prof. dr hab. Stanisław Czerwik	39
W niedzielę 25 października w 68. roku życia i 41. roku kapłaństwa odszedł do Domu Ojca Ks. Rafał Buchinger)	39
7 sierpnia 2020 roku zmarł śp. ks. prof. dr hab. Henryk Szmulewicz	39
Wspólnota akademicka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pożegnała Profesora Franciszka Ziejkę	40

Konferencje

Kolejna konferencja z cyklu „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej” (9–10 X 2020)	
Prof. Rocco Buttiglione laureatem Nagrody im. Biskupa Tadeusza Pieronka „In veritate”	41
Europa w kryzysie: jaka odbudowa? / Europe: recovery or renewal? Creatio Continua III on-line (28 XI 2020)	43
<i>Jan Paweł II. Filozof, poeta, kapłan, polityk, papież: życie dla wolności. Dzieło życia – siła oddziaływania</i> – międzynarodowa konferencja w austriackim Heiligenkreuz z udziałem WF UPJPII (28–30 IX 2020)	44
<i>Jan Paweł II i Europa Środkowa</i> – debata ekspercka w Wiedniu z udziałem ks. prof. Jana Machniaka (15 X 2020)	45
<i>Synod Zamojski 1720–2020. In Memoriam</i> – konferencja naukowa współorganizowana przez UPJPII z okazji 300-lecia Synodu Zamojskiego	46
Debata wokół „Społeczeństwa”	47
Tanatoturystyka – pomiędzy życiem a śmiercią	48
VII Międzynarodowy Kongres Azjatycki (2 XI 2020)	49
Debata z udziałem dr Pauliny Guzik (UPJPII) i ks. dr hab. Damiana Wąska, prof. UPJPII, poświęcona książce papieża Franciszka	50
„Studio przenieśliśmy do programu Zoom”	52
czyli debatowanie on-line	52

Studenci

Laury dla Phronesis na XLIX Międzynarodowym Seminarium Kół Naukowych w Olsztynie	54
Media to ludzie, czyli... o zdalnym nauczaniu 2020	54
Rekolekcje DA „Zebrani w imię Moje” (Mt 18, 20)	55
Finał przedświątecznej akcji studentów UPJPII!	
„Paczka dla Chorego” (10 XII 2020)	56
#StudentŻyczy	57
Projekt „Wiara, poezja, miłość”	58

Uniwersytet Trzeciego Wieku

Uniwersytet Trzeciego Wieku w czasie pandemii	59
Msza św. oplatkowa dla studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku	60

Sukcesy

Ks. prof. Józef Marecki w zespole doradcym MNiSW	61
Marlena Hajduk (UPJPII) wyróżniona Nagrodą Miasta Krakowa	61
Pracownicy naukowci UPJPII ponownie wybrani do władz Towarzystwa Teologów Dogmatyków	61
Dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, członkiem Rady ds. Polityki Senioralnej II kadencji	61
Dr Katarzyna Góralczyk – pracownik Katedry Krajobrazu i Dziedzictwa została przyjęta w poczet członków PKN ICOMOS.	62
FENIKS 2020	62
FENIKS Specjalny „Medialny” dla ks. prof. Michała Drożdża	62
Jan Paweł II. Bibliografia polska	65
<i>Jan Paweł II. Komunikacja i kultura. W 100-lecie urodzin Wielkiego Papieża</i> – prezentacja książki pod red. ks. prof. Roberta Nęcka i mgr Joanny Sobczyk-Pająk ..	67
Monsignor z zakopiańskiej Księżówki 1990 – 2007	68
<i>Najstarsze Bractwo Różańcowe w Wadowicach 1616–1822</i> – najnowsza książka dr. hab. Tomasza Graffa	69
Lucyna Rotter, Dariusz Pawelec, <i>Co można opowiedzieć ubiorem? Semantyka strojów zakonnych</i> , t. 1, Kraków 2020	70
Klaudia Cymanow-Sosin, <i>Lokowanie idei w reklamie. Studium analityczno-badawcze na podstawie treści w polskiej wersji serwisu YouTube</i> , Toruń 2020	71

wydarzyło się

- **6 lipca 2020** Tkaniny zdobiące ściany kapitułarza Krakowskiej Kapituły Katedralnej odzyskały pierwotne piękno! Realizatorem projektu UPJPII
- **17 lipca 2020** Zmarł kard. Zenon Grocholewski, doktor honoris causa UPJPII
- **24 lipca 2020** Uroczystości pogrzebowe prof. dr. hab. Franciszka Ziejki, doktora honoris causa UPJPII, z homilią rektora UPJPII ks. prof. Wojciecha Zyzaka
- **2 sierpnia 2020** Uruchomiono angielską wersję mediów społecznościowych Philosophy in English – The Pontifical University of John Paul II in Krakow (<https://www.facebook.com/MAinEnglishUPJP2>)
- **4 sierpnia 2020** Komunikat Rektora UPJPII w sprawie prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość w roku akademickim 2020/2021
- **7 sierpnia 2020** Zmarł ks. prof. dr hab. Henryk Szmulewicz – były pracownik naukowo-dydaktyczny Wydziału Teologicznego UPJPII Sekcja w Tarnowie
- **11 sierpnia 2020** Konserwacja kapy koronacyjnej królów zakończona! Projekt realizował UPJPII
- **22 sierpnia 2020** Letnie Warsztaty Edukacyjne – „Jak zostać bohaterem”
- **29 sierpnia 2020** Zmarł ks. prałat dr hab. Michał Bednarz – emerytowany pracownik naukowo-dydaktyczny Wydziału Teologicznego UPJPII Sekcja w Tarnowie
- **1 września 2020** Nowe władze UPJPII oficjalnie objęły swoje stanowiska, wręczono nominacje kierownicze na lata 2020–2024
- **3 września 2020** Zarządzenie nr 45/2020 Rektora UPJPII z dnia 3 września 2020 r. w spr. organizacji kształcenia w warunkach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19
- **5 września 2020** Zmarł kardynał Marian Jaworski – były metropolita lwowski, pierwszy rektor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie
- **10–11 września 2020** Pożegnanie kard. Mariana Jaworskiego w Krakowie i Kalwarii Zebrzydowskiej
- **17 września 2020** *Synod Zamojski 1720–2020. In Memoriam* – konferencja współorganizowana przez UPJPII
- **21 września 2020** Komunikat Rektora UPJPII w sprawie powrotu do stacjonarnego trybu pracy pracowników administracji i biblioteki na UPJPII
- **24 września 2020** *Kulturotwórcza rola Jana Pawła II. Oświęcim* – seminarium online. UPJPII współorganizatorem wydarzenia
- **24 września 2020** Laury dla Studencko-Doktoranckiego Koła Naukowego Phronesis. UPJPII na XLIX Międzynarodowym Seminarium Kół Naukowych w Olsztynie
- **28 września 2020** Podczas posiedzenia Senatu Rektor UPJPII wręczył nominacje swoim pełnomocnikom
- **28–29 września 2020** *Jedność w różnorodności. Kultura – Historia – Sztuka* – międzynarodowa konferencja naukowa współorganizowana przez Katedrę Krajobrazu i Dziedzictwa Kulturowego WHiDK UPJPII
- **28 września 2020** *Najstarsze Bractwo Różańcowe w Wadowicach 1616–1822* – promocja książki dr. hab. Tomasza Graffa w WCK
- **28–30 września 2020** *Jan Paweł II. Filozof, poeta, kapłan, polityk, papież: życie dla wolności. Dzieło życia – siła oddziaływania* – międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Wyższą Szkołę Filozoficzno-Teologiczną im. Benedykta XVI w wiedeńskim Heiligenkruz. W konferencji wzięli udział ks. dr hab. Jarosław Jagiełło, prof. UPJPII, dziekan Wydziału Filozoficznego, oraz ks. prof. dr hab. Władysław Zuziak, który pełni również funkcję wiceprzewodniczącego Europejskiej Federacji Uniwersytetów Katolickich

wydarzyło się

- **29 września 2020** *Badania młodych naukowców inspirowanych chrześcijaństwem* – V edycja Ogólnopolskiej Interdyscyplinarnej Doktoranckiej Konferencji Naukowej
- **30 września 2020** Ze względu na pandemię doroczną pielgrzymkę UPJPII do Kalwarii Zebrzydowskiej zastąpiła pielgrzymka przedstawicieli wspólnoty akademickiej i modlitwa w intencji Uczelni

- **30 września 2020** Gala Finałowa IX edycji Nagrody Młodych Dziennikarzy im. Bartka Zdunka.
- **1 października 2020** Uruchomiono kierunek „psychologia” na Wydziale Filozoficznym
- **2–3 października 2020** Otwarty kurs z Patrizią Bovi pt. *Fami cantar – Laudy włoskie (XIII i XIV w.) i muzyka nabożna w tradycji ustnej w opactwie benedyktynów w Tyńcu, w ramach Studiów Podyplomowych z Monodii Liturgicznej w Krakowie*
- **3 października 2020** *Bóg bogaty w miłosierdzie* – sympozjum w sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Krakowie-Łagiewnikach współorganizowane przez UPJPII z okazji 40. rocznicy ogłoszenia encykliki Jana Pawła II *Dives in misericordia*
- **3 października 2020** Finał Historycznych Warsztatów e-learningowych
- **6 października 2020** Nagrodę Nobla z fizyki otrzymuje Roger Penrose, wybitny fizyk i matematyk z Oksfordu, oryginalny filozof platońskiej proveniencji. Filozofowie przyrody z Wydziału Filozoficznego wielokrotnie współpracowali z prof. Penrose'em, przyjeżdżał on też do Krakowa. Ks. dr hab. Wojciech Grygiel FSSP prowadził badania, które zaowocowały książką zatytułowaną *Stephena Hawkinga i Rogera Penrose'a spór o rzeczywistość* (Copernicus Center Press, 2014)
- **7 października 2020** *Uniwersytet w pandemii* – debata z udziałem rektorów krakowskich uczelni
- **8–9 października 2020** *Sakramentarz Tyniecki – perspektywa liturgiczno-muzyczna* – konferencja współorganizowana przez Tyniecki Ośrodek Śpiewu Gregoriańskiego we współpracy z Wydziałem Kultury i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII
- **9–10 października 2020** *Chrześcijańska odpowiedzialność za Europę* – konferencja z cyklu „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej” – Prof. Rocco Buttiglione laureatem Nagrody im. Biskupa Tadeusza Pieronka „In veritate”
- **15 października 2020** *Jan Paweł II i Europa Środkowa* – debata ekspercka w Wiedniu z udziałem ks. prof. Jana Machniaka (UPJPII)
- **16 października 2020** Inauguracja nowego roku akademickiego 2020/2021, doktorat honoris causa UPJPII dla bp. Jana Kopca
- **15–16 października 2020** *Iconography and Hagiography. Visualising Holiness* – konferencja zorganizowana przez Ośrodek Studiów Ikonograficznych Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu w Rijece i Towarzystwo Bollandystów z udziałem dr. Piotra Ł. Grotowskiego z Instytutu Historii Sztuki i Kultury WHiDK UPJPII. Tytuł prelekcji: *Saint Nicholas the New Martyr of Vounena and the Problem of Fluctuation of his Iconography*

upjp2.edu.pl

- **16 października 2020** Dr Marlena Hajduk, UPJPII, uhonorowana Nagrodą Miasta Krakowa przyznawaną za najlepsze prace doktorskie. Otrzymała ją za pracę *Dzieje Pałacu Biskupiego w Krakowie w latach 1815–1894*, przygotowaną na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII. Promotorem pracy był ks. prof. dr hab. Jacek Urban
- **18 października 2020** *Totus Tuus* – koncert on-line z okazji 100. rocznicy urodzin św. Jana Pawła II
- **18–19 października 2020** Krakowskie Ekumeniczne Dni Biblijne
- **22 października 2020** Spotkanie rektorów KUL i UPJPII z udziałem kard. Stanisława Dziwisza dotyczące potrzeby pogłębiania myśli i dorobku naukowego Jana Pawła II – patrona obu uczelni

- **23 października 2020** Komunikat Rektora UPJPII w sprawie zmiany trybu pracy administracji i biblioteki na UPJPII, umożliwienie pracy zdalnej i rotacyjnych dyżurów
- **24 października 2020** Zakończenie cyklu zajęć zainaugurowanych 20 października 2018 r. i składających się na dwuletni projekt edukacyjny pt. „Uniwersytet Młodego Odkrywcę – Historia ma przyszłość”, realizowany na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII
- **24 października 2020** *Jan Paweł II. Komunikacja i kultura. W 100-lecie urodzin Wielkiego Papieża* – prezentacja jubileuszowej książki pod red. ks. dr. hab. Roberta Nęcka, prof. UPJPII, i mgr Joanny Sobczyk-Pająk w sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach
- **29 października 2020** Apel KUL i UPJPII o ochronę życia ludzkiego i dialog
- **31 października 2020** Beatyfikacja ks. Michaela McGivneya, założyciela Rycerzy Kolumba. List Rektora UPJPII na uroczystość
- **3–5 listopada 2020** XV Dni Jana Pawła II on-line
- **5 listopada 2020** διάλογος – *Jak się spotykać, by odnaleźć Boga?* – symposium naukowe on-line zorganizowane przez Wyższe Seminarium Misyjne Księży Sercanów w Stadnikach z prelekcją dr. Jakuba Synowca (UPJPII) pt. *Współczesna ekologia a chrześcijański szacunek wobec natury. Jak prowadzić dialog ze światem stworzonym przez Boga, nie czyniąc z niego bóstwa?*
- **5 listopada 2020** *Mikołaj Zebrzydowski, magnat i dobrodziej* – wykład on-line dr. Tomasza Graffa połączony z promocją książki jego autorstwa w ramach II edycji spotkań z historią mieszkańców miast i miejscowości powiatu wadowickiego
- **6 listopada 2020** Akademicki Dzień Pamięci
- **6 listopada 2020** *Duchowe korzenie bł. Michała Giedroycia. Zakon Kanoników Regularnych od Pokuty* – międzynarodowa konferencja naukowa on-line zorganizowana przez Instytut Liturgiczny im. bł. Michała Giedroycia na Wydziale Teologicznym UPJPII oraz Wydział Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII
- **7 listopada 2020** Poradnia bioetyczna przy UPJPII uruchamiana grupę wsparcia z myślą o osobach, które nie mogły pożegnać swoich zmarłych w dobie pandemii
- **12 listopada 2020** *Mecenat biskupów krakowskich w epoce Jagiellonów* – wykład on-line dr. Tomasza Graffa w ramach II edycji spotkań z historią mieszkańców miast i miejscowości powiatu wadowickiego
- **12 listopada 2020** Inauguracja spotkań on-line „Kawa z Bonem”, inicjatywa Zespołu Biura ds. Osób Niepełnosprawnych
- **15 listopada 2020** 92. rocznica. urodzin ks. prof. Adama Kubisia, rektora PAT w latach 1992–1998, Złoty Medal św. Jana Pawła II za zasługi dla Archidiecezji Krakowskiej
- **18 listopada 2020** UPJPII składa hołd św. Janowi Kantemu podczas Mszy św. w kolegiacie św. Anny
- **18–20 listopada 2020** Nadzwyczajne Dni Tischnerowskie on-line

wydarzyło się

- **18–19 listopada 2020** *Dziedzictwo Synodu Zamojskiego 1720–2020. Wyzwania i perspektywy* – międzynarodowa konferencja naukowa on-line
- **20–22 listopada 2020** *Construir Europa desde un humanismo integral*, Avila – symposium naukowe z udziałem UPJPII, ze słowem wstępnym rektora UPJPII ks. prof. Roberta Tyrały
- **20 listopada – 4 grudnia 2020** Akcja #CHCEMISIE POMAGAĆ! Koła Naukowego Komunikacji Wizerunkowej UPJPII
- **25–26 listopada 2020** *Podwawelskie spory o kształt wiary* – II edycja cyklu konferencji naukowych zorganizowana przez Instytut Teologii Fundamentalnej, Ekumenii i Dialogu UPJPII
- **26–27 listopada 2020** *Tanatoturystyka – pomiędzy życiem a śmiercią* – międzynarodowa konferencja naukowa
- **28 listopada 2020** *Europa w kryzysie: jaka odbudowa? / Europe: recovery or renewal? Creatio Continua III* – międzynarodowa konferencja on-line
- **4 grudnia 2020** *Pomocna Ręka Samorządu* – spotkanie z psychologiem, zorganizowane przez grupę studentów UPJPII
- **4 grudnia 2020** Dyskusja wokół książki *Półmrok* Romana Gieronina zorganizowana przez KN Phronesis
- **6 grudnia 2020** Zakończenie III edycji akcji #CHCEMISIE POMAGAĆ! Koła Naukowego Komunikacji Wizerunkowej UPJPII
- **7 grudnia 2020** *Święty Jan Paweł II – patron obywatelskości* – debata kwartalnika „Społeczeństwo” z udziałem ks. dr. hab. Roberta Nęcka, prof. UPJPII
- **8 grudnia 2020** *Rodzeństwo i jego odłony* – III Ogólnopolska Konferencja Naukowa
- **11 grudnia 2020** *Z biegiem lat* – międzynarodowa konferencja zorganizowana przez Katedrę Archiwistyki WHiDK
- **11 grudnia 2020** *Etyka samochodowa* – wykład dr. Jakuba Synowca na Uniwersytecie w Zagrzebiu w ramach programu wirtualnej mobilności z CEEPUS
- **12 grudnia 2020** *Jadwiga – Klejnot Wawelu* – premiera spektaklu on-line
- **14–15 grudnia 2020** *El testimonio de Karol Wojtyła* – konferencja zorganizowana przez uniwersytet katolicki w Walencji z udziałem ks. dr. hab. Grzegorza Hołuba, prof. UPJPII, który wygłosił wykład pt. *O istocie personalizmu Karola Wojtyły*
- **14–15 grudnia 2020** *Tradycje i obyczaje w kulturach i religiach. Wojna i pokój* – II Międzynarodowa Konferencja Naukowa
- **14 grudnia 2020** „Student dla Seniora” – członkowie Koła Naukowego Studentów Pracy Socjalnej UPJPII uruchamiają telefon wsparcia dla osób starszych
- **13–16 grudnia 2020** Rekolekcje adwentowe w kolegiacie św. Anny wygłoszone przez ks. dr. Krzysztofa Porosło
- **16 grudnia 2020** *Jan Paweł II i komunikacja społeczna. W stulecie urodzin Papieża* – VI symposium z serii „W Społeczno-Medialnej Sieci”
- **17 grudnia 2020** *Powróćmy do marzeń. 84. urodziny papieża Franciszka* – debata on-line na UPJPII
- **18 grudnia 2020** *Ludzie mediów – media to ludzie. Media people – people as media* – XIV Konferencja Naukowa Etyki Mediów
- **18 grudnia 2020** *Kryzysy psychiczne w dobie pandemii* – debata on-line na UPJPII
- **20 grudnia 2020** *Congaudeant gra w sieci* – cykl koncertów on-line zorganizowany przez Międzyuczelniany Instytut Muzyki Kościelnej oraz Koło Naukowe Studentów MIMK *Congaudeant*
- **21 grudnia 2020** *Jaka długa i piękna..., czyli jak nie robić reklamy?* – spotkanie on-line zorganizowane przez DKN UPJPII

Wyjątkowe posiedzenie Senatu z podziękowaniami dla Rektora UPJPII ks. prof. Wojciecha Zyzaka za 6-letnią kadencję (29 VI 2020)

Wyjątkowe, gdyż pierwsze od ogłoszenia pandemii spotkanie nie on-line. Oczywiście z zachowaniem wszelkich środków ostrożności i wyjątkowo nie w sali senackiej przy ul. Kanoniczej 25, gdzie zwykle odbywać się te posiedzenia, a w auli UPJPII przy ul. Bernardyńskiej 3, by mogły być zachowane odpowiednie w dobie koronawirusa odległości pomiędzy senatorami.

Było to ostatnie w tym roku akademickim posiedzenie senatu UPJPII. Po zakończeniu obrad podziękowano Księdzu Rektorowi za sprawowanie funkcji rektora uczelni przez dwie kadencje (druga była skrócona, ks. prof. zw. dr hab. Wojciech Zyzak prowadził uniwersytet przez 6 lat).

Rektor-elekt, ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII, dziękując ks. prof. Wojciechowi Zyzakowi, posłużył się myślą św. Edyty Stein: „*Prawdziwie kochający widzi kochanego takiego, jaki wyszedł z ręki Boga*”. Wyraził wdzięczność za postawę ks. prof. Wojciecha Zyzaka, który zawsze zwykł łączyć ludzi, a nigdy dzielić.

Ks. Rektor podziękował senatorom za lata współpracy w czasie piastowania przez siebie stanowiska rektora, za wspólnie i sprawnie, jak zaznaczył, podejmowane decyzje dot. funkcjonowania uczelni. Życzył także, by pomimo epidemii koronawirusa, która zdeorganizowała normalny tryb pracy uczelni w ostatnich miesiącach, aby ta nieustająco się rozwijała.

Ksiądz Rektor podziękował także ks. prof. zw. dr. hab. Józefowi Stali, który, również po dwóch kadencjach, zakończył piastowanie funkcji prorektora ds. potencjału naukowego i współpracy międzynarodowej.

Pogratulował powierzenia funkcji prorektora na kolejną kadencję – ks. dr. hab. Antoniemu Świerczkowi, prof. UPJPII, a także nowo wybranym prorektorom. Pogratulował również nowym dziekanom wydziałów.

Ks. Rektor podziękował również szczególnie za lata współpracy p. mecenas Annie Sobczak, a także wielu innym za ich pracę w czasie sprawowania przez niego funkcji rektora, życząc wszelkiego dobra i błogosławieństwa Bożego. ■

Nowe władze UPJPII oficjalnie objęły swoje stanowiska, wręczono nominacje kierownicze na lata 2020–2024 (1 IX 2020)

Funkcję rektora Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie już oficjalnie pełni ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII.

W Auli UPJPII w przy ul. Bernardyńskiej 3 w Krakowie nowy rektor wręczył nominacje i pełnomocnictwa prorektorom, kierownikom kierunków i dyscyplin, którzy funkcje te pełnić będą w latach 2020–2024.

PROREKTORZY

- ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII, prorektor ds. polityki kadrowej i promocji
- ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, prorektor ds. nauki i dyrektor Szkoły Doktorskiej
- dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, prorektor ds. studenckich i dydaktyki

PEŁNOMOCNICTWA

- ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII, prorektor ds. polityki kadrowej i promocji
- ks. prof. dr hab. Tomasz Rozkrut, prorektor ds. nauki i dyrektor Szkoły Doktorskiej
- dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, prorektor ds. studenckich i dydaktyki
- ks. dr hab. Jan Dziejic, prof. UPJPII, dziekan Wydziału Teologicznego (Kraków)
- ks. dr hab. Marek Kluz, prof. UPJPII, dziekan Wydziału Teologicznego (Tarnów)
- ks. dr hab. Jarosław Jagiełło, prof. UPJPII, dziekan Wydziału Filozoficznego
- ks. prof. dr hab. Jacek Urban, dziekan Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego
- ks. dr hab. Michał Drożdż, prof. UPJPII, dziekan Wydziału Nauk Społecznych
- mgr Andrzej Lichosyt, kanclerz UPJPII

KIEROWNICY DYSCYPLIN

- ks. prof. dr hab. Henryk Sławiński, kierownik dyscypliny „teologia”
- dr hab. Marian Wolkowski-Wolski, prof. UPJPII, kierownik dyscypliny „historia”

- ks. prof. dr hab. Janusz Mączka SDB, kierownik dyscypliny „filozofia”
- ks. prof. dr hab. Tadeusz Borutka, kierownik dyscypliny „nauki socjologiczne”
- dr hab. Krzysztof Gajdka, prof. UPJPII, kierownik dyscypliny „nauki o komunikacji społecznej i mediach”
- o. dr hab. Przemysław Michowicz OFMCon, kierownik dyscypliny „prawo kanoniczne”
- dr hab. Jacek Górski, kierownik dyscypliny „nauki o sztuce”

KIEROWNICY KIERUNKÓW

- ks. dr hab. Wojciech Węgrzyniak, kierownik kierunku „teologia”
- dr Jakub Synowiec, kierownik kierunku „filozofia”
- dr Jagoda Stompór-Świdarska, kierownik kierunku „psychologia”
- dr hab. Tomasz Graff, kierownik kierunku „historia”
- ks. prof. dr hab. Józef Marecki, kierownik kierunku „archiwistyka, zarządzanie dokumentacją i infobrokerstwo”
- dr hab. Lucyna Rotter, kierownik kierunku „turystyka i zarządzanie dziedzictwem”
- ks. dr Szymon Tracz, kierownik kierunku „historia sztuki”
- dr Piotr Pajor, kierownik kierunku „ochrona dóbr kultury”
- s. dr hab. Susi Ferfogli, prof. UPJPII, kierownik kierunku „muzyka kościelna”
- dr Katarzyna Kutek-Sładek, kierownik kierunku „nauki o rodzinie”
- ks. dr hab. Grzegorz Godawa, kierownik kierunku „pedagogika”
- dr Katarzyna Wojtanowicz, kierownik kierunku „praca socjalna”
- dr hab. Stanisław Sorys, kierownik kierunku „socjologia”
- dr Katarzyna Drąg, kierownik kierunku „dziennikarstwo i komunikacja społeczna”
- dr Klaudia Cymanow-Sosin, kierownik kierunku „komunikowanie promocyjno-wizerunkowe – reklama, branding, public relations”
- ks. dr Sławomir Soczyński SDS, kierownik kierunku „digital media – kreatywność, analiza, zarządzanie”
- ks. dr Marcin Wolczko, kierownik kierunku „prawo kanoniczne”

Nominacje dla nowych pełnomocników rektora. Rozbudowa kampusu – pokłosie obrad Senatu UPJPII (28 IX 2020)

Podczas posiedzenia Senatu UPJPII, które odbyło się 28 września br. rektor UPJPII, ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII, wręczył nominacje nowym pełnomocnikom:

- pełnomocnik rektora ds. rozwoju – ks. prof. dr hab. Szymon Drzyżdżyk, prof. UPJPII
- pełnomocnik ds. międzynarodowych – ks. dr hab. Robert Woźniak, prof. UPJPII
- pełnomocnik ds. czasopism naukowych – dr hab. Lucyna Rotter

Pośród wielu omawianych w trakcie obrad Senatu kwestii poruszony został temat rozbudowy Kampusu UPJPII przy ul. Bobrzyńskiego na osiedlu Ruczaj. Ten plan liczy już 21 lat, gdy rektorem UPJPII (wówczas PAT) był ks. prof. dr hab. Adam Kubiś.

To blisko 5 hektarów terenu, z czego część oddano pod budowę kościoła św. Jana Pawła II. Do tej pory udało się zrealizować jedynie pierwszy etap, czyli wybudować nowoczesny gmach Biblioteki Głównej UPJPII, w którym docelowo ma mieścić się także administracja Uczelni, już stopniowo tam przemieszczana.

W obradach Senatu UPJPII uczestniczył dr hab. inż. arch. Krzysztof Ingarden, prof. KAAF, którego dziełem, zgodnie z konkursem na zespół budynków, jest m.in. projekt Biblioteki, i który zaprezentował dalszy plan rozbudowy Kampusu.

Kolejny etap ma rozwijać myśl stworzoną 21 lat temu, zgodnie z którą serce Kampusu stanowić miała biblioteka, budynek dydaktyczny, rektorat.

Obecnie projekt unowocześniono, wzbogacono o rozwiązania z wykorzystaniem najnowszych technologii w duchu ekologii (perforowany dach, stropy grzewczo-chłodzące, panele elektrowoltaiczne, zbiorniki retencyjne na wodę deszczową, wszelkie ograniczniki strat energii elektrycznej).

Połączony z Biblioteką ma zostać 4-kondygnacyjny budynek mieszczący m.in. sale dydaktyczne, archiwa, pomieszczenia techniczne, studio radiowo-telewizyjne (ok. 300 m²) i wiele innych.

„Kampus Jana Pawła II jest naszą powinnością, jest naszą przyszłością” – mówił rektor UPJPII.

W sprawie rozpoczęcia realizacji budowy kampusu Senat UPJPII uchwalił:

„przy ul. Bobrzyńskiego w Krakowie, pod nazwą Kampus Jana Pawła II w Krakowie, postanawia się rozpocząć budowę budynku administracyjno-dydaktycznego”.

Decyzja została podjęta w 62. rocznicę święceń biskupich Jana Pawła II. UCHWALONO zatem strategiczną decyzję, ważną dla przyszłości uniwersytetu. Senat przyjął także uchwałę w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa prof. dr. hab. bp. Janowi Kopcowi. ■

Inauguracja nowego roku akademickiego 2020/2021 doktorat honoris causa UPJPII dla bp. Jana Kopca (16 X 2020)

tekst: Marta Mastyło

zdjęcia: Maciej Gradowski

W 42. rocznicę pontyfikatu św. Jana Pawła II – patrona Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, w sanktuarium św. Jana Pawła II na Białych Morzach miała miejsce uroczystość inauguracji nowego roku akademickiego 2020/2021.

Mszę św. poprowadził kard. Stanisław Dziwisz, wieloletni sekretarz Jana Pawła II, były Wielki Kanclerz UPJPII, homilię wygłosił abp Marek Jędraszewski, metropolita krakowski, obecny Wielki Kanclerz UPJPII.

W homilii abp Marek Jędraszewski wyrażał głęboki podziw dla słów i czynów Jana Pawła II, „z których były niezwykle – prawdziwość i prawość. Głosił prawdę o Chrystusie i Zmartwychwstaniu [...] Uwierzył w Słowo Prawdy zawarte w Ewangelii – nawet po zamachu 13 maja 1981 roku był przeniknięty bożą bojaźnią, która objawiała się u niego w niezwykłej pokorze”.

Arcybiskup przypomniał o szkaplerzu, który Karol Wojtyła – papież Jan Paweł II – nosił od dnia swojej I Komunii Świętej, o modlitwie do Ducha Świętego, przejętej od swojego ojca, którą modlił się codziennie. „W tym wszystkim żarliwie żył w Chrystusowej Prawdzie” – mówił.

„Świat czeka na prawdę – mówił abp Jędraszewski – młodzież pragnie prawdy, a uczelnia ma na tę potrzebę

odpowiedzieć. Chwałą Boga jest uniwersytet, który służy prawdzie” – mówił.

„Człowiek modlitwy, Totus Tuus – cały Twój – oddał się Maryi” – mówił pytany o wydarzenia sprzed 42 lat kard. Stanisław Dziwisz. „Kochał ludzi, kochał młodzież. Pragnął, by świat był sprawiedliwy. Szedł do tego świata. Nie bał się świata i trudnych zadań” – mówił.

Po Mszy św. odbyła się uroczystość immatrykulacyjna. Tym razem w bardzo ograniczonej grupie przedstawicieli studentów I roku. Jedynie po jednej osobie z wydziału. „... Będziemy systematycznie i pilnie zdobywać wiedzę i umiejętności z pożytkiem dla drugiego człowieka i samego siebie...” – wybrzmiały słowa przyrzeczenia. Wypowiedzieli je w imieniu tysiąca osób, które w tym roku dołączyły do wspólnoty uniwersyteckiej UPJPII.

Minister Piotr Ćwik odczytał list Prezydenta RP Andrzeja Dudy. Rektor UPJPII, ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII, w przemówieniu inauguracyjnym mówił: „Czas, w którym rozpoczynamy nowy rok akademicki, nie jest łatwy, co dobrze wszyscy wiemy, ale przecież my – którzy tworzymy społeczność naszego Uniwersytetu – jesteśmy ludźmi nadziei, jak uczył nas wielki nasz patron i przewodnik Jan Paweł II i dlatego też za nim powtarzamy sobie nawzajem – nie lękajcie się!”

Na koniec zaprosił wszystkich do wspólnego dialogu, „który zakłada rozmowę i umiejętność słuchania, aby różnić się mądrze. Aby istniejące, z natury, różnice nie przesłaniały tego, co stanowi o sile wspólnoty ludzkiej, tym samym, by nie stwarzały podziałów [...] Proszę wszystkich, byśmy dbali o Uniwersytet jako nasz wspólny dom, tylko tak bowiem możemy być wyraźnym znakiem dla Kościoła i Ojczyzny. Tylko tak – razem, we wspólnocie – będziemy skutecznie nieśli to, co jest dewizą i zadaniem naszej uczelni: idźcie i nauczajcie.

Niech Bóg przez przyczynę św. Jana Pawła II błogosławi Uniwersytetowi Papieskiemu w Krakowie! Rok akademicki 2020/2021 uważam za otwarty! Quod bonum, felix, faustum fortunatumque sit”.

Po przemówieniu rektora odbyła się uroczystość wręczenia dyplomu honoris causa bp. prof. Janowi Kopcowi w uznaniu zasług badacza historii Kościoła, ze szczególnym uwzględnieniem Kościoła katolickiego na pograniczych, balansującego pomiędzy różnymi tradycjami.

Laudację z okazji nadania tytułu doktora honoris causa przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie bp.

prof. Janowi Kopcowi odczytał ks. prof. Tomasz Rozkrut, prorektor ds. nauki i dyrektor Szkoły Doktorskiej, w imieniu ks. prof. Jacka Urbana, dziekana Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII. Recenzenci honorowego patronatu zwrócili uwagę na takie pola działalności naukowej bp. J. Kopca, jak: edycja źródeł, wymagająca erudycji historycznej i filologicznej, biografistyka, historia Kościoła na poziomie diecezjalnym. Laudator podkreślił pracę naukową honorowego doktora w kierunku odkrywania własnej tożsamości Śląska Opolskiego. Poinformował, iż w Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie znajduje się korespondencja klero, a potem księdza Jana Kopca z kard. Karolem Wojtyłą. „Te listy są świadectwem wiary, nadziei i miłości księdza biskupa od lat seminaryjnych” – napisał ks. prof. Jacek Urban, zaznaczając, że bp Jan Kopiec pozostawał w bliskiej relacji z patronem uniwersytetu także po 16 października 1978 r., kiedy ówczesny metropolita krakowski został biskupem Rzymu. Laudator podkreślił, że bp Jan Kopiec jest bardzo związany z Krakowem i tu-tejszym środowiskiem naukowym. Każdego roku, 1 maja, w katedrze wawelskiej świętuje rocznicę swoich święceń

kapłańskich. Z Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II związany jest przez udział w licznych konferencjach i poprzez recenzje prac naukowych.

W wykładzie doktorskim laureat mówił, że w dziejach ludzkości nie ma przypadków, a powinnością historyka jest poszukiwanie sensu w poszczególnych wydarzeniach, w oparciu o które zadaniem historyka jest wydobywanie pewnego logicznego układu, dzięki któremu ludzkość idzie do przodu, a to z kolei pozwalana nam lepiej rozumieć swoje miejsce w danym momencie naszych dziejów. Odwołując się do sentencji „historia magistra vitae est” – „historia nauczycielką życia”, bp Jan Kopiec zauważył, że z historii wyciągamy ważne przesłanki, jak zachowywać się dziś.

Cała uroczystość jakże różniła się od dotychczasowych inauguracyj – wręczone zostały indeksy studentom wstępującym w mury uczelni, uhonorowano dyplomem doktora honoris causa bp. Jana Kopca, a zarazem na zawsze pozostanie ona w pamięci, także poprzez warunki obostrzeń w jakich musiała się odbyć.

W miejscu przywitań licznych gości, Przyjaciół Uczelni, ks. dr hab. Antoni Świerczek, prorektor ds. polityki kadrowej i promocji, odczytał niektóre z listów, wymienił osoby, instytucje, uczelnie, które tym razem nie mogąc uczestniczyć w uroczystości, nadesłały listy okolicznościowe, za które Wspólnota Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pozostaje niezmiernie wdzięczna.

Quod bonum, felix, faustum fortunatumque sit. ■

Uchwała nr 157/2020

Senatu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

z dnia 28 września 2020 r.

w sprawie

nadania tytułu doktora honoris causa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie Jego Ekscelencji Ks. Biskupowi prof. dr. hab. Janowi Kopcowi – ordynariuszowi Diecezji Gliwickiej

W oparciu o § 26 pkt 12 Statutu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, w zw. z art. 51 konstytucji apostolskiej „Veritatis gaudium”

o uniwersytetach i wydziałach kościelnych z 8 grudnia 2017 r. na wniosek Rady Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego, po uzyskaniu aprobacji Kongregacji ds. Edukacji Katolickiej, a także na podstawie pozytywnych recenzji ks. prof. dr. hab. Jerzego Myszora oraz ks. prof. dr. hab. Jana Walkusza, Senat UPJPII uchwała, co następuje:

§ 1

Nadaje się JE Ks. Biskupowi prof. dr. hab. Janowi Kopcowi – ordynariuszowi Diecezji Gliwickiej tytuł doktora *honoris causa* Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, w szczególności za:

- edycję akt Nuncjatury Apostolskiej w Warszawie z pierwszej połowy XVIII wieku jako podstawowego źródła poznania historii Kościoła w Polsce,
- setki prac na temat historii Kościoła na Śląsku z podkreśleniem jej różnorodności, z akcentem na dzieje duszpasterstwa,
- dostrzeżenie człowieka w historii, w nauce i w codziennym życiu,
- wielką cześć dla św. Jana Pawła II, dla Krakowa i dla naszego Uniwersytetu.

§ 2

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

ks. dr hab. Robert Tyrała,
prof. UPJPII
rektor

Kraków, 28 września 2020 r.

Pielgrzymka UPJPII do Kalwarii Zebrzydowskiej (30 IX 2020)

Tym razem, z uwagi na panującą pandemię, doroczna pielgrzymka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie była modlitwą przedstawicieli Uczelni w jej intencji.

W sanktuarium w Kalwarii Zebrzydowskiej, w kaplicy NMP, JM Rektor UPJPII ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII, odprawił Mszę św. z udziałem ks. dr hab. Antoniego Świerczka, prorektora ds. polityki kadrowej i promocji, dr hab. Małgorzaty Dudy, prof. UPJPII, prorektor ds. studenckich i dydaktyki. Obecni byli także: o. dr Konrad Cholewa

OFM, kustosz sanktuarium pasyjno-maryjnego (doktorat na UPJPII w 2019 r. pod kierunkiem ks. prof. dr. hab. Wojciecha Zyzaka, wówczas rektora UPJPII) oraz studenci UPJPII – bracia bernardyni.

Wspólną modlitwą dziękowano, ale i wypraszano u Matki Bożej potrzebne łaski dla uniwersyteckiej wspólnoty UPJPII na nowy rok akademicki 2020/2021.

Uczestnicy uroczystości na grobie śp. Kardynała Mariana Jaworskiego, pierwszego rektora PAT, złożyli kwiaty, zapalili znicz w imieniu całej Wspólnoty UPJPII. ■

Apel Profesorów i Nauczycieli Akademickich w roku setnej rocznicy urodzin św. Jana Pawła II – spotkanie rektorów KUL i UPJPII (22 X 2020)

tekst: Marta Mastyło

zdjęcia: Maciej Gradowski

22 października br. w Muzeum Archidiecezjalnym Kardynała Karola Wojtyły w Krakowie odbyło się spotkanie rektorów: Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II (ks. prof. dr. hab. Mirosław Kalinowski) i Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (ks. dr. hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII) z udziałem kard. Stanisława Dziwisza, w sprawie Apelu Profesorów i Nauczycieli Akademickich w roku setnej rocznicy urodzin św. Jana Pawła II, którzy zachęcają do pogłębiania myśli i dorobku naukowego Jana Pawła II – patrona obu uczelni.

Obecni byli także: ks. Jacek Kurzydło – dyr. Muzeum Archidiecezjalnego, Paweł Rozwód – pełnomocnik rektora KUL ds. komunikacji i promocji, jednocześnie współpra-

cownik Biura ds. Komunikacji Zagranicznej KEP, Marta Mastyło – rzecznik prasowy UPJPII.

Datę spotkania wyznaczył dzień, w którym obchodzone jest liturgiczne wspomnienie św. Jana Pawła II, a jednocześnie 42. rocznica inauguracji papieskiego pontyfikatu, co dodatkowo łączy się z setną rocznicą urodzin Jana Pawła II, świętowanymi w 2020 r.

Stąd też kard. Stanisław Dziwisz przypomniał wydarzenia sprzed 42 lat, ogromną radość i nadzieję, jakie niósł Polakom w tamtych czasach komunizmu wybór Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową. A i radość ludzi innych narodowości, którzy szybko określenie „Papież Polak” zamienili na „Nasz Papież”.

Kardynał przypomniał słowa, które tego dnia wypowiedział, rozpoczynając oficjalnie pontyfikat, Jan Paweł II: „Nie

łękajcie się, otwórzcie, otwórzcie na oścież drzwi Chrystusowi. Dla Jego zbawczej władzy otwórzcie granice państw, systemów ekonomicznych i politycznych, szerokie dziedziny kultury, cywilizacji, rozwoju! Nie bójcie się! Chrystus wie, co nosi w swoim wnętrzu człowiek. On jeden to wie!”

Część homilii Jan Paweł II wygłosił wówczas w języku polskim: „[...] A cóż powiedzieć do Was, którzy tu przybyliście z mojego Krakowa, od stolicy świętego Stanisława, którego byłem niegodnym następcą przez lat czternaście. Cóż powiedzieć? Wszystko, co bym mógł powiedzieć, będzie blade w stosunku do tego, co czują Wasze serca. Więc oszczędźmy słów. Niech pozostanie tylko wielkie milczenie przed Bogiem, które jest samą modlitwą. Proszę Was! Bądźcie ze mną! Na Jasnej Górze i wszędzie! Nie przestawajcie być z Papieżem, który dziś prosi słowami poety: «Matko Boża, co Jasnej bronisz Częstochowy i w Ostrej świecisz Bramie!». I do Was kieruję te słowa w takiej niezwykle chwili...”

Kard. Stanisław Dziwisz docenia wagę Apelu Profesorów i Nauczycieli Akademickich, zauważając, iż coraz bardziej widoczna staje się potrzeba przypominania nauczania Karola Wojtyły – papieża Jana Pawła II kolejnym pokoleniom. Że nieodzownym jest przypominanie nie tylko jego nauczania i życiowej postawy, ale zgłębianie jego myśli filozoficznej w poszukiwaniu wewnętrznej prawdy.

Inicjatorem Apelu jest Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, podpisał się pod nim również Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, przychylając się do jego propagowania i jeszcze większej aktywności na uczelniach w sferze popularyzowania myśli Jana Pawła II.

Apel odczytał rektor Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II ks. prof. Mirosław Kalinowski. Wskazał, że zwrócono w nim uwagę, iż „w dzisiejszym świecie, w którym obserwujemy homogenizację kultury, przewartościowanie postaw społecznych oraz różnorodność opinii, rolą uniwersytetów i uczelni jest poszukiwanie pewnych punktów odniesienia i wartości nadrzędnych, będących spoiwem naszych społeczeństw”. Celem jest promowanie wśród studentów nauczania oraz myśli filozoficznej

Karola Wojtyły. Należy sięgnąć w programach wykładów, zajęć dydaktycznych i pracy naukowej do nauczania św. Jana Pawła II w aspekcie filozoficznym, kulturowym i społecznym.

Na spotkaniu mowa też była o związkach Karola Wojtyły z Katolickim Uniwersytetem Lubelskim, którego był nauczycielem akademickim i profesorem przez 24 lata, prowadząc wykłady z filozofii i etyki. Ks. prof. Mirosław Kalinowski przypomniał również, z jaką radością i dumą wieszano na budynku uczelni olbrzymi baner z napisem „Nasz Profesor – Papieżem”, gdy Ten podejmował swoją kolejną życiową misję.

Ks. prof. Robert Tyrała, rektor UPJPII, przypomniał z kolei związki Karola Wojtyły z Wydziałem Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, z którego wywodzi się obecny Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, mówił o powołaniu PAT, spotkaniu papieża z rektorami krakowskich uczelni wyższych, o wizycie Ojca Świętego na terenie budowy kampusu UPJPII im. Jana Pawła II na osiedlu Ruczaj. O tym, jak bardzo bliski jest wspólnocie akademickiej Uczelni, nie tylko poprzez Jego imię w nazwie UPJPII.

Spotkanie rejestrowała ekipa telewizyjna UPJPII – JP2TV.

Apel KUL i UPJPiI. Środowiska naukowe i studenckie – KRASP, RGNiSW, PAN, PSRP i KRD – apelują o dialog (29 X 2020)

„Apelujemy do środowisk politycznych i społecznych o podjęcie dialogu, który będzie brał pod uwagę różne racje oraz poglądy i doprowadzi do niezwłocznego ustabilizowania sytuacji w naszym kraju” – piszą we wspólnym apelu Prezydium Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich, przewodniczący Rady Głównej Nauki i Szkolnictwa Wyższego, prezes Polskiej Akademii Nauk, przewodniczący Parlamentu Studentów Rzeczypospolitej Polskiej i przewodniczący Krajowej Reprezentacji Doktorantów.

KUL i UPJPiI – Uniwersytety Jana Pawła II (członkowie KRASP) – apelują ponadto, iż prawo do życia jest podstawowym prawem każdego człowieka, także w prenatalnym okresie jego rozwoju. Ochrona życia człowieka, od poczęcia aż do naturalnej śmierci, nie jest ideologią, kwestią polityki czy światopoglądu – jest fundamentem naszej cywilizacji i tożsamości, o czym bardzo jasno nauczał podczas całego swojego posługiwania św. Jan Paweł II, a co przypominał także Ojciec Święty Franciszek podczas minionej środowiej audiencji ogólnej.

Treść apelu:

<http://www.rgnisw.nauka.gov.pl/inne-dokumenty/wspolny-apel-krasp-rgnisw-pan-psrp-krd-w-sprawie-wyroku-tk.html>

Apel Kolegiów Rektorów: Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II oraz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

W obliczu niepokojów, jakich jesteśmy świadkami w naszej Ojczyźnie w odniesieniu do problematyki aborcji, Kolegia Rektorów naszych Uniwersytetów pragną przypomnieć, iż prawo do życia jest podstawowym prawem każdego człowieka, także w prenatalnym okresie jego rozwoju. Biblijna Księga Mądrości określa Stwórcę mianem „miłośnika życia”. Jako katolicy wierzymy, że to On wyznacza początek i kres każdego ludzkiego istnienia. Ochrona życia człowieka od poczęcia aż do naturalnej śmierci nie jest ideologią, kwestią polityki czy światopoglądu – jest fundamentem naszej cywilizacji i tożsamości, o czym bardzo jasno nauczał podczas całego swojego posługiwania św. Jan Paweł II, a co przypominał także Ojciec Święty Franciszek podczas minionej środowiej audiencji ogólnej. Te bardzo jasne przesłania Biskupów Rzymskich wskazują kierunek działań naszych środowisk akademickich.

Wydarzenia ostatnich dni skłaniają do tego, by jeszcze bardziej o tym przypominać, szczególnie w sytuacji, gdy część osób, niepodzielających wskazanych powyżej powszechnych wartości, dopuszcza się zakłócania Mszy św. i dewastacji kościołów. Zachowania te naruszają zarówno zasadę postulowanej tolerancji, jak i wolności wyznania religijnego oraz zdecydowanie niszczą dobro wspólne. Ponadto powyższa agresja nie może być w żaden sposób usprawiedliwiona.

W związku z tym zwracamy się z serdecznym apelem o złagodzenie emocji i szczególnie mocno podkreślamy, iż drogą do rozwiązywania wszelkich sporów jest merytoryczny dialog. Wzywamy wszystkie strony dialogu społecznego do rozmów oraz uświadomienia sobie odpowiedzialności za sytuację, w której wszyscy się znajdujemy. Nieodzownym elementem takiego dialogu jest wzajemny szacunek wszystkich stron, służący wypracowaniu metod rozwiązania zaistniałego konfliktu, przede wszystkim poprzez poszukiwanie prawdy. ■

Uniwersytet w pandemii – debata z udziałem rektorów krakowskich uczelni (7 X 2020)

tekst: Marta Mastyló

zdjęcia: Dorota Grzegorzczak, KSAF AGH

„**N**auka zdalna ma swoje blaski i cienie. Jest troska, ale i nadzieja” – to konkluzja debaty rektorów uczelni krakowskich, którą zorganizowało Radio Kraków z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie w siedzibie tejże uczelni. W debacie uczestniczył rektor UPJPII ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII. Rozmowę poprowadził red. Jacek Bańka.

Kształcenie bezkontaktowe nigdy nie będzie kształceniem pełnym, dzielenie się wiedzą nie może polegać jedynie na przekazywaniu jej w sensie teoretycznym, to też przekaz umiejętności. Strata kontaktu personalnego jest zagrożeniem. „Kształcenie jest również wychowywaniem, kształtowaniem osobowości młodych ludzi, ukierunkowywaniem ich, co również czyni się poprzez kontakt z otoczeniem, z kulturą – szczególnie w Krakowie, a tego nie da się zrobić przez internet” – mówił rektor AGH prof. Jerzy Lis. Prof. Jacek Popiel, rektor UJ, mówił o wnioskach wyciągniętych od marca, kiedy to wyższe uczelnie zostały zamknięte. Optował za zajęciami studenckimi w trybie stacjonarnym w małych grupach. Podniósł temat umiędzynarodowienia krakowskich uczelni, co stanowi duży problem w obliczu pandemii, w tym duchu wyraził też obawę o działania studenckie – artystyczne, społecznościowe, którym pandemia uniemożliwia aktywność.

„Od co najmniej kilku lat uczelnie wyższe wprowadzały do systemu kształcenia zajęcia on-line, zdobywano tym samym wyższe kompetencje technologiczne, z czym mieliśmy problem” – mówił rektor Uniwersytetu Ekonomicznego prof. Stanisław Mazur. „W tym przypadku trzeba było zadziałać natychmiastowo. Wyższe kompetencje technologiczne nie zastąpią jednak bezpośredniego kontaktu” – jak powiedział.

Rektor Uniwersytetu Pedagogicznego w Krakowie prof. Piotr Borek zwrócił uwagę, że Uniwersytet to Wspólnota.

A wspólnota to współpraca – z grupą. Stąd boleje nad kształceniem przyszłych nauczycieli, dydaktyków jedynie w kontakcie internetowym. Kształcenie hybrydowe uznaje w obecnej sytuacji za jedynie korzystne. Uniwersytet Rolniczy, Politechnika Krakowska – rektorzy tych uczelni mówili o konieczności skoordynowania wszelkich działań, na jednej, jak i drugiej uczelni, tu nie można wyłącznie teoretycznie nauczać. „Pieczenia chleba i wszystkiego, co z tym związane, nie nauczą się studenci Technologii Żywności przez internet, tu trzeba uruchomić wszystkie zmysły, nie tylko wzrok” – konkludował rektor UR. **Nic nie zastąpi relacji mistrz-uczeń. W tym samym duchu głos zabrał rektor Uniwersytetu Jana Pawła II w Krakowie, ks. prof. Robert Tyrała – „Poczyniliśmy wszyscy kolosalny skok. Im dalej siebie jesteśmy, tym bliżej. Głód spotkania okazał się niezwykle. Studenci UPJPII wzięli udział w dwóch anonimowych ankietach, w których opowiedzieli się za żywą relacją z wykładowcami. Inaczej wówczas wygląda wymiana myśli, przez internet staje się ona niejako anonimowa”.**

„Oglądanie siebie na monitorach to jedno. Oglądanie dzieł sztuki w taki sposób to drugie. Proszę sobie wyobrazić fotografię rzeźby i porównać chodzenie wokół niej” – mówił rektor Akademii Sztuk Pięknych w Krakowie prof. Andrzej Bednarczyk. Jak mówił, w sztuce jest doza szaleństwa – „Do tej pory my egzaminowaliśmy rzeczywistość, teraz ona egzaminuje nas. Ale temu szaleństwu musimy zapewnić bezpieczeństwo i zdrowe warunki realizacji...”.

Rektor Akademii Muzycznej w Krakowie mówił o przyspieszonym kursie informatyzacji, cyfryzacji, o przymusowym, z uwagi na pandemię, działaniu uczelni w tym kierunku. O przyspieszeniu, które wcześniej planowano rozłożyć na kilkanaście lat i korzystać z tej formy naucza-

nia w sytuacjach absolutnie wyjątkowych z uwagi na specyfikę AM.

Wnioski:

- Szybszy, bardziej wygodny, dużo tańszy przekaz internetowy nie zastąpi relacji mistrz-uczeń.

- Nie zastąpi kontaktu z człowiekiem. Nie zbuduje właściwych relacji.
- Mimo różnic w specyfice krakowskich uczelni problem łączy w przemawianiu jednym głosem. W staraniach i trosce, ale i z nadzieją. ■

Jubileusz 70. rocznicy święceń kapłańskich Jego Eminencji Księdza Kardynała Mariana Jaworskiego, wieloletniego wykładowcy, dziekana, pierwszego rektora Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Msza św. w katedrze wawelskiej (25 VI 2020)

tekst i zdjęcia: Marta Mastyló

„25 czerwca 1950 roku, pewnie w Kalwarii Zebrzydowskiej była piękna pogoda, a Matka Boża już wówczas swoim płaszczem miłości otuliła naszego Jubilata. Był to dzień święceń kapłańskich, których udzielał arcybiskup wygnaniec Eugeniusz Baziak...

Życie Eucharystią, miłość do Matki Bożej i służba Kościołowi były drogowskazami ks. kard. Mariana Jaworskiego” – mówił w homilii rektor-elekt UPJPII ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII.

Msza św. z okazji 70. rocznicy święceń kapłańskich kard. Mariana Jaworskiego została odprawiona w kaplicy Zebrzydowskich w katedrze na Wawelu, pod którą znajduje się krypta, gdzie spoczywa abp Eugeniusz Baziak. Miejsce Mszy św. było wyborem samego Jubilata – kard. Marian Jaworski przyjmował święcenia kapłańskie właśnie z rąk abp. Eugeniusza Baziaka, którego później dane mu było być kapłanem.

Kard. Marian Jaworski, były metropolita lwowski, dziekan Papieskiego Wydziału Teologicznego, pierwszy rektor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, przyjaciel Jana Pawła II, rozpoczął Eucharystię, którą sprawowali m.in. kard. Stanisław Dziwisz, biskupi Jan Zając i Damian Muskus OFM, władze i profesorowie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, a także ojcowie bernardyni z Kalwarii Zebrzydowskiej.

„Jestem bardzo wdzięczny śp. abp. Eugeniuszowi Baziakowi, który był bardzo troskliwym pasterzem powołań kapłańskich i nie chciał, by zmarnowało się choćby jedno powołanie” – mówił kard. Marian Jaworski. Podziękował wszystkim za życzliwość i wspólną modlitwę. Przypomniał, że to dzięki staraniom abp. Baziaka lwowskie seminarium duchowne, usunięte ze Lwowa, zostało w 1945 r. przeniesione do Kalwarii Zebrzydowskiej pod opiekę oo. bernardynów. „Z wielką czcią i szacunkiem przychodzę tutaj, ażeby dziękować jemu za wszystko, co uczynił dla nas i dla Kościoła” – mówił Kardynał.

Kard. Stanisław Dziwisz przypomniał podczas Mszy św., że wspólnie z kard. Jaworskim sprawowali Mszę św. przy łóżu umierającego Jana Pawła II i że to właśnie dzisiejszy Jubilat udzielił wówczas papieżowi sakramentu namaszczenia chorych. Podkreślił, że mimo iż był odnowicielem Kościoła we Lwowie, całe swoje życie związał z Krakowem.

Po Mszy św. władze Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, obecni na uroczystości: rektor ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, prorektorzy – rektor-elekt ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII, oraz ks. dr hab. Antoni Świerczek, prof. UPJPII, wręczyli Jubilatowi z ogromną wdzięcznością list z podziękowaniami za wszystko, co ks. Kardynał uczynił dla papieskiej uczelni.

Rozmawiając z dziennikarzami, kard. Marian Jaworski podkreślił, że słowa jego biskupiej dewizy „Dla mnie życie to Chrystus” prowadziły go przez całą kapłańską drogę.

Wyznał, że jego „mistrzem duchowym” jest niemiecki filozof i teolog włoskiego pochodzenia Romano Guardini, którego proces beatyfikacyjny trwa od 2017 r.

Zapytany o to, co powiedziałby kandydatom do kapłaństwa, stwierdził: „Jeśli ktoś myśli tak jak św. siostra Faustyna, to wie, że jedyna wielka miłość to oddanie się Panu Jezusowi. Dlatego ja uważam, że jeżeli ktoś to zrozumie, to pojmie równocześnie, dlaczego trzeba być kapłanem i służyć ludziom”.

Kard. Marian Jaworski zapytany o miejsce Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w swoim sercu, odrzekł:

„Abp Eugeniusz Baziak (wówczas administrator apostolski archidiecezji krakowskiej) w 1959 r. przywiózł dekret, że Wydział Teologiczny istnieje od tej pory pod jurysdykcją Kościoła, i ja uważam, że to jest wielka, wielka łaska, którą Pan Bóg dał. Nie tylko Papieska Akademia Teologiczna, ale i dzisiejszy Uniwersytet jest dla mnie radością i jestem szczęśliwy – zabiegałem zawsze o to, żeby on był papieski”.

Ksiądz Kardynał Marian Jaworski urodził się 21 sierpnia 1926 r. we Lwowie i tam rozpoczął swoją drogę do kapłaństwa. Po II wojnie światowej miasto rodzinne musiał opuścić z całą rzeszą Polaków, a studia wówczas rozpoczęte w Wyższym Seminarium Duchownym archidiecezji lwowskiej kontynuował po jego przeniesieniu w Kalwarii Zebrzydowskiej. Święcenia kapłańskie przyjął w roku 1950 z rąk arcybiskupa lwowskiego Eugeniusza Baziaka. Studiował na Wydziale Teologicznym Uniwersytetu Jagiellońskiego, na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim, Akademii Teologii Katolickiej w Warszawie. W 1967 r. został profesorem nadzwyczajnym Wydziału Teologicznego w Krakowie, a w 1976 profesorem zwyczajnym.

Przez wiele lat oddawał się pracy naukowo-dydaktycznej, pełniąc obowiązki profesora seminariów duchownych w Krakowie, sekretarza Rady Naukowej Episkopatu Polski, **dziedzicząc Wydziału Teologicznego w Krakowie. Po przekształceniu w 1981 r. Wydziału Teologicznego w Papieską Akademię Teologiczną był wykładowcą i jej pierwszym rektorem w latach 1982–1988.**

Sakrę biskupią przyjął w 1984 r. z rąk kard. Franciszka Macharskiego. Arcybiskupem metropolitą lwowskim ob-

rzęduki łacińskiego został w 1991 r. Dziesięć lat później Ojciec Święty ogłosił go kardynałem, jednak już trzy lata wcześniej mianowany był nim in pectore. Biret kardynałski otrzymał w 2001 r. w Rzymie. Był przewodniczącym Episkopatu Rzymskokatolickiego Ukrainy. Szczególną troską otaczał utworzone we Lwowie seminarium duchowne, sprawę powołań kapłańskich, remonty i budowę kościołów.

Kard. Marian Jaworski przyjaźnił się z Ojcem Świętym Janem Pawłem II, który przy wielu okazjach wyrażał swoje uznanie dla Księdza Kardynała za jego pracę kapłańską i profesorską oraz olbrzymi wkład w rozwój nauki katolickiej.

Postanowieniem z dnia 19 stycznia 2017 r. „w uznaniu znamienitych zasług dla odbudowy życia religijnego na Kresach Wschodnich oraz pogłębiania dialogu ekumenicznego, za osiągnięcia naukowe w dziedzinie filozofii i teologii” kard. Marian Jaworski został odznaczony Orderem Orła Białego przez prezydenta RP Andrzeja Dudę. Otrzymał tytuły doktora honoris causa m.in. Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie i Uniwersytetu Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie. Od 2006 r. jest honorowym obywatelem Krakowa. ■

Ks. prof. Adam Kubiś, rektor PAT w latach 1992–1998 obchodził 92. rocznicę urodzin. Złoty Medal św. Jana Pawła II za zasługi dla Archidiecezji Krakowskiej. Życzenia od UPJPII (15 XI 2020)

Książd prof. Adam Kubiś, były rektor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie (1992–1998) w dniu swoich 92. urodzin otrzymał Złoty Medal św. Jana Pawła II z rąk abp. Marka Jędraszewskiego za zasługi dla Archidiecezji Krakowskiej.

Władze Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie w imieniu Senatu i całej wspólnoty UPJPII złożyły życzenia urodzinowe dostojnemu Jubilatowi, dziękując za wszystko co czynił dla Uczelni:

Kraków, 15 listopada 2020 r.

Jego Magnificencja,

Wielce Czcigodny Książd Rektor

Prof. dr hab. Adam Kubiś

Doktor honoris causa UPJPII

Wyrażając radość, że dobry Bóg obdarza siłami i pozwala cieszyć się zdrowiem, włączając się w świętowanie 92. rocznicy urodzin Magnificencji, w imieniu Kolegium Rektorskiego, Senatu oraz całej społeczności akademickiej Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pragniemy złożyć najlepsze i najserdeczniejsze życzenia urodzinowe oraz przy tej wspaniałej okazji podziękować Księdzu Rektorowi Profesorowi za:

- ponad trzydziestoletnią ofiarną i oddaną pracę na Papieskim Wydziale Teologicznym, a następnie Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie;
- wykształcenie i wychowanie wielu – oddanych służbie Kościołowi i Ojczyźnie – pokoleń duchownych i świeckich, wypromowanie magistrów i doktorów;
- dbanie o zaplecze dydaktyczne, majątek nieruchomy i rozwój materialny naszej uczelni oraz zapewnienie stałego dofinansowania działalności dydaktyczno-naukowej PAT z budżetu państwa;
- należyte i piękne uczczenie jubileuszu 600-lecia istnienia Wydziału Teologicznego w Krakowie z udziałem Jego Świątobliwości Ojca Świętego Jana Pawła II;
- niestrudzone wysiłki zmierzające do wyniesienia na ołtarze patronki Wydziału Teologicznego PAT – bł. Jadwigi Królowej zakończone jej kanonizacją w roku 1997;
- zaangażowanie w przygotowanie *Umowy między Rządem Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej a Konferencją Episkopatu Polski w sprawie uregulowania statusu wyższych uczelni papieskich oraz trybu i zakresu uznawania przez Państwo stopni i tytułów naukowych nadawanych przez te uczelnie* oraz doprowadzenie do uznania przez państwo polskie wszystkich stopni i tytułów naukowych nadanych przez te uczelnie przed datą zawarcia powyższej *Umowy*;

- pełnienie – przez trzy kadencje – funkcji prorektora Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie;
  - reprezentowanie Papieskiej Akademii Teologicznej na forum ogólnopolskim i międzynarodowym jako jej rektor w latach 1992–1998;
  - podejmowanie działań na rzecz przyjęcia Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie do Kolegium Rektorów Uniwersytetów Polskich (KRUP), a także do Kolegium Rektorów Akademickich Szkół Polskich (KRASP), jak również do Międzynarodowej Federacji Uniwersytetów Katolickich i jej sekcji europejskiej;
  - wprowadzenie Papieskiej Akademii Teologicznej na arenę międzynarodową w czasach nieuznawania naszej uczelni przez władze PRL i budowanie bardzo owocnego partnerstwa z Wydziałem Teologii Katolickiej w Bochum;
  - wystąpienie z inicjatywą założenia Wydawnictwa Naukowego Papieskiej Akademii Teologicznej;
  - wieloletnie pełnienie funkcji sekretarza, a następnie redaktora naczelnego czasopisma naukowego „*Analecta Cracoviensia*”;
  - hojne dzielenie się bogatym doświadczeniem i wspieranie działań kolejnych rektorów uczelni.
- Życie i działalność ks. prof. Adama Kubisia:
http://bc.upjp2.edu.pl/Content/1274/morawa_j_ksiadz_prof_adam_kubis_oprac_info.pdf

Tkaniny zdobiące ściany kapitułarza Krakowskiej Kapituły Katedralnej odzyskały pierwotne piękno! Realizatorem projektu UPJPII (6 VII 2020)

tekst: Marta Mastyló
zdjęcia: Łukasz Michalak

Ten dzień należy zapamiętać! Nastąpił finalny odbiór trwających trzy lata prac konserwatorskich, których zadaniem było uratowanie przed całkowitą degradacją obić ściennych reprezentacyjnego pomieszczenia w katedrze na Wawelu.

Próby ratowania zabytkowych tkanin przez lata nie przynosiły większego efektu. Dopiero otwarty trzy lata temu projekt dał szansę zachowania obiektu. Dzięki finansom Unii Europejskiej, wkładowi Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, który stał się jego beneficjentem, oraz pomocy Społecznego Komitetu Odnowy Zabytków Krakowa dziś można mówić o wielkim sukcesie!

Nad realizacją projektu czuwała dr Natalia Krupa z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII, pracę specjalistów z Krakowa, Warszawy, Wrocławia organizowała Sabina Szkodlarska, nadzorem konserwatorskim zamierzenie ze strony UPJPII objęła Anna Drzewiecka.

Już na pierwszym etapie prac – badań od strony historycznej – spotkano się z wielkim zaskoczeniem. Obicia ścian okazały się historycznie starsze, niż uprzednio przypuszczano. Datowano je bliżej XVIII w., a pochodzenia upatrywano na Bliskim Wschodzie. Zespół Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej podjął się zrekonstruowania historii pomieszczenia i tkanin. Kompozycja wzorów, naleciałości stylowe, naśladownictwo układów kompozycyjnych pochodzących z okresu renesansu z II poł. XVI w. pozwoliły określić wiek tkanin na początek XVII stulecia. Prace badawcze

ukazały też, że jest to dzieło włoskie, weneckie. Trudno jednak je z jakimkolwiek porównać, takie same nie są znane!

„To, że pochodzą z takiego źródła, nałożyło na konserwatorce tkanin jeszcze większe zobowiązanie” – mówi ks. prof. dr hab. Jacek Urban, dziekan Krakowskiej Kapituły Katedralnej. „Dzięki melanzowi zainteresowanych tym pomieszczeniem stron (UE, UPJPII, SKOZK) udało się ten cały proces przeprowadzić [...]. To pomieszczenie jest używane zgodnie z jego założeniem najwyżej kilkanaście razy w roku. Tu spotyka się kapituła, udostępniane jest w celach badawczych studentom polskim i zagranicznym, ks. proboszcz spotyka się tu z pracownikami katedry. Na co dzień bywają tu jedynie pracownicy Archiwum...”

Od dłuższego czasu miejsce jedwabnych, zdobnych, zabytkowych obić zastępował współczesny len. Trzy lata pracy to także przeanalizowanie remontów kapitułarza na przestrzeni lat, czemu służyła także istniejąca dokumentacja fotograficzna, świadcząca, podobnie jak analiza ścian pod tkaninami, o wielu remontach, przebudowaniach, choćby zmianach ogrzewania, które nie służyły tkaninom obiciowym.

„Ukazały nam się prace konserwatorskie niestety o różnym stopniu profesjonalizmu, wtedy dopiero mogliśmy zaobserwować stopień zniszczeń faktyczny. Pod odjęciu dawnych napraw, cerowań, przesyć okazało się, że obiekt jest w 80 proc. zniszczony, z ubytkami całkowitymi, ze zniszczonymi osnowami, z wykruszonymi fragmentami

wątków. Musieliśmy podjąć decyzję, jak ten program naprawczy poprowadzić, by tkaniny mogły wrócić na ściany. Zdecydowaliśmy później, by przy instalowaniu tych tkanin były one od siebie niezależne, jako układane panele, a każdy wykonany na osobnym krośnie. Tym samym pozyskaliśmy efekt na kształt ekspozycji muzealnej. To daje też możliwość zareagowania w każdej chwili, gdyby z czasem cokolwiek mogło się przydarzyć jakiemuś fragmentowi obić” – mówi dr Natalia Krupa, kierownik projektu.

Konserwatorki intensywnie pracowały dwa lata. „Taki fragmencik, ot 10 centymetrów – pokazuje Sabina Szkodlarska – to parę dni pracy, niezwykle precyzyjnej. Podziwiam cierpliwość, wytrwałość konserwatorek. Większość odbywała się w Pracowni Konserwacji Tkanin Zabytkowych UPJPII, pozostałe panie pracowały w swoich pracowniach. One pracowały nad jedną sprawą w wielu miejscach. Podziwiam”.

W pracowni UPJPII przeprowadzane były badania techniki wykonania i technologii. „W pracowni na UPJPII

dysponujemy bardzo nowoczesnym sprzętem – mówi dr Natalia Krupa – m.in. zautomatyzowanym mikroskopem cyfrowym z oprogramowaniem 3D, co bardzo dokładnie pozwoliło zdiagnozować stan zachowania tkanin, a przy usuwaniu każdej z warstw aparat cyfrowy na sliderze nad stanowiskiem pracy konserwatorów pozwalał na rejestrowanie wszystkich elementów prac w czasie”.

„Mimo tak ogromnych zniszczeń chcieliśmy, by była to jednak konserwacja a nie retusz estetyczny. Jestem pełna podziwu dla pań, które się tym zajmowały, bo to ogromna praca [...] a efekt jest fantastyczny. Tkaniny są dobrze zabezpieczone, należy teraz, co jest sprawą kluczową, ochrona tego wnętrza, by zapewnić stabilne warunki mikroklimatyczne, jest to w trakcie badań” – podkreśla Anna Drzewiecka.

„My od dziesiątków lat jesteśmy przekonani, że tu jest mikroklimat, dlatego, że tu znakomicie się zachowują zarówno skóra, pergamin, papier, klisza fotograficzna. A przecież każde z nich potrzebuje innych warunków. Dlatego tu

wykonaliśmy jakiś czas temu szafy na te archiwalia, które nie czują się dobrze w innych pomieszczeniach Archiwum. W tym wyjątkowym miejscu, będąc obok siebie, nic złego im się nie dzieje” – dodaje ks. prof. Jacek Urban, przekonany, że dziś jest prawdziwie wielki dzień.

Część historii udało się przebadać, przywrócić jej świetność, uratować dla przyszłych pokoleń.

Projekt: „**Konserwacja unikatowych w skali światowej zabytków związanych z historią Krakowskiej Kapituły**

Metropolitalnej oraz udostępnienie ich w przestrzeni wystawienniczej w postaci interaktywnej multimedialnej ekspozycji dostosowanej do potrzeb różnorodnych grup docelowych” w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014–2020, Oś Priorytetowa 6. Dziedzictwo regionalne, Działanie 6.1 Rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego. Poddziałanie 6.1.1 Ochrona i opieka nad zabytkami na podstawie umowy o dofinansowanie nr RPWP.06.01.01-12-0177/16-00-XVII/90/FE/17. ■

Konserwacja kapy koronacyjnej królów zakończona! Projekt realizował UPJPII (11 VIII 2020)

tekst, zdjęcia: Marta Mastyło oraz WHIDK

Dnia 11 sierpnia 2020 r. w skarbcu katedry na Wawelu zebrała się komisja konserwatorska finalizująca prace związane z konserwacją kapy koronacyjnej Michała Korybuta Wiśniowieckiego (XVII w.).

Prezentację rozpoczęła dr Natalia Krupa, wskazując niezwykle wartość historyczną i materialną wyjątkowego dzieła, godnego miejsca odbioru prac konserwatorskich, odbywającego się w skarbcu katedry na Wawelu.

Kapa koronacyjna zajmuje ważne miejsce wśród polskich regaliów, jest to bowiem najstarszy istniejący element stroju koronacyjnego królów polskich.

Powstała z połączenia trzech szat liturgicznych. Kaptur i pas pochodzą z kapy koronacyjnej Michała Korybuta Wiśniowieckiego, ofiarowanej przez króla do katedry w 1672 r.; tkanina pokrycia kapy jest częścią kapy zamówionej przez bp. Andrzeja Trzebickiego z okazji koronacji Eleonory Habsburżanki na królową Polski; kłamra zaś pochodzi z kapy ufundowanej przez bp. Krzysztofa Jana Szembeka.

Tkaninę pokrycia kapy uszyto z weneckiej srebrnej tkaniny o kompozycji, którą tworzy układ sieciowy z wici roślinnej przeplatanej złożonymi wątkami. Pas haftowany jest metalowymi nićmi w duże motywy kwiatowe. Na kapturze przedstawiono wykonanego wypukłym haftem srebrnego orła w koronie, z jabłkiem królewskim na piersi, mieczem i berłem w szponach, którego umieszczono na złotym tle. Całość kaptura zdobiona jest perłami i szlachetnymi kamieniami (rubiny oraz szafiry w oku orła, na głowicy miecza, w okuciu berła). Szata Michała Korybuta Wiśniowieckiego pierwotnie była podszyta złotą lamą, niestety niezachowaną do dziś.

„Szczęśliwie znani są autorzy haftu. W czasie konserwacji w 1951 r. w kapturze odnaleziono barwny miedzioryt z nazwiskami wykonawców – Albertusa Langa i Johanna Ritgera, obecnie przechowywany w Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej na Wawelu. Podobnie znany jest również twórca kapy biskupa Trzebickiego, ponieważ w 1881 r. znaleziono wszytą w płaszcz karteczkę z imieniem krakowskiego krawca Sebastiana Brożka. Kapa była zarezerwowana do użytku wyłącznie przez ordynariuszy i sufraganów krakowskich na ważne uroczystości. Do 2017 r. kapa używana była przez metropolitę krakowskiego w czasie procesji rezurekcyjnej w Wielką Sobotę” – mówi Anna Warzecha, historyk sztuki.

„Stan zachowania obiektu przed demontażem stworzył wrażenie pozornie dobrego. Do tego stopnia, że obiekt okazjonalnie nadal był w użytku do 2017 r. Podczas rozmontowywania warstw kapy okazało się, że kondycja zabytku jest w stanie niezwykle słabym” – zaznaczyła dr Natalia Krupa, kierownik projektu. Obiekt był polem wielu działań naprawczych, co uwidoczniła gęsta nieregularna sieć ściegów naprawczych ukazujących się na powierzchni tkaniny oraz liczne podkłady i wzmocnienia obiektu od strony rewersu. **Konserwatorzy stanęli przed trudnym zadaniem, gdyż w rzeczywistości tkanina utrzymywała swą strukturę na bazie dawnych konserwacji.** Osnowa wiążąca metalowe

nici prawie się nie zachowała. Oczyszczenie pokrycia kapy ze wszystkich zacerowań stwarzało ryzyko rozsypania się obiektu i odsłonięcia wielu ubytków. **Podjęto decyzję o pozostawieniu wybranych warstw dawnego dublażu celem uniknięcia ryzyka dalszej degradacji obiektu.**

Paulina Kuczaj, konserwator kapy z zespołu Sabiny Szkodlarskiej, dodała podczas spotkania, iż odjęcie warstw podkładów spowodowało rozluźnienie, spękanie i wykruszenie dawnych wtórnych ściegów naprawczych, z których należało dokładnie oczyścić tkaninę. Gęsto pokrywające materiał nici metalowe w ciągu wielu lat użytkowania uległy rozsnuciu, przetarciu, wypadnięciu, załamaniu czy spęleniu.

Na stan zachowania tkanin wpłynęło wiele złożonych czynników. „Jak pokazują archiwalne materiały ilustracyjne, szczególnie przyczyniła się do tego wieloletnia ekspozycja obiektu na niedobrych ekspozytorach do gabarytów ciężkiego zabytku czy samo użytkowanie” – tłumaczyła Natalia Krupa. „Zmienne warunki mikroklimatyczne występujące w przeszłości na przestrzeni wielu lat wywoływały fluktuacje poziomów temperatury i wilgotności, które wpłynęły na zmiany fizyczne w strukturze materiałów i przyspieszyły proces degradacji. Procesowi temu towarzyszyły stopniowa utrata wytrzymałości jedwabiu obciążonego gęsto tkanymi wątkami metalowymi. Problemem było dokładne zabezpieczenie obiektu do czyszczenia w warunkach wodnych. Pomiędzy gęsto tkanymi nićmi metalowymi lansowania, broszowania czy w zagłębieniach haftu przez lata osadzały się bowiem zabrudzenia, które należało usunąć. Prace nad czyszczeniem obiektu konsultowano z konserwatorami metalu.

W toku prac demontażowych, po stronie rewersu kaptura z wizerunkiem orła, w miejscu, gdzie niegdyś znajdowała się grafika autorów haftu, konserwatorzy zidentyfikowali zaszyty kartonik, podpisany nazwiskiem autora-wykonawcy jednej z konserwacji – Walentyny Gruszyny – wraz z datą 1951 r.

Ponadto z dokumentacji archiwalnych wynika, że w 2002 r. przeprowadzono częściową naprawę kapy prowa-

dzoną przez Stanisławę Nogiec i Kamilę Piskozup w pracowni konserwatorskiej katedry na Wawelu.

Konserwację właściwą wykonano zgodnie z programem prac, stosując metody zachowawcze z elementami konserwacji estetycznej. W partii tła pokrycia kapy zastosowano technikę tzw. siatki konserwatorskiej, ponadto technikę punktową w partii złożonych broszowań, ściegów hafciarskich celem odtworzenia utraconego wzoru”.

Słaba kondycja kapy spowodowała, że konserwacja wyjątkowego obiektu stała się próbą sił i walką z czasem dyktowanym przez okres realizacji projektu. Do wykonania niniejszego zadania wyłoniono wykonawcę prac, firmę „Konserwacja Zabytków Sabina Szkodlarska”. Prace nad konserwacją kapy toczyły się w systemie zmianowym, by sprostać warunkom czasowym. **„Świadomość wysokiej wartości zabytku wzmagala u konserwatorów poczucie odpowiedzialności i rzetelności wykonania.** Przedmiotem konserwacji był obiekt bardzo wymagający. Długotrwała, wielogodzinna praca z obiektem charakteryzującym się błyskiem metalowych nici, powodowała zmęczenie wzroku i wielokrotnie duży wysiłek fizyczny” – przyznaje Paulina Kuczaj.

Zespół rozpoczął prace nad konserwacją w 2017 r., od kiedy to na terenie Pracowni Badań i Konserwacji Tkanin Zabytkowych UPJPII realizowane były prace wykonawcze.

„Konserwacja obiektu ściśle była związana z procesem dokumentacji, bez niej nie byłoby możliwe wykonanie kolejno zaplanowanych zabiegów. Prace badawcze prowadził zespół Pracowni Badań i Konserwacji Tkanin Zabytkowych UPJPII przy współpracy z podmiotami zewnętrznymi reprezentowanymi przez nowoczesne jednostki badawcze specjalizujące się w badaniach nad tekstyliami” – zaznaczyła dr Natalia Krupa. Dokumentacji tradycyjnej, na którą składają się dokumentacja rysunkowa, fotograficzna i opisowa, towarzyszyły zabiegi nowoczesnej digitalizacji z możliwością badania mikrostruktury tkaniny i jej stratygrafii dzięki zastosowaniu mikroskopii cyfrowej, w tym najbardziej nowoczesnego w badaniu tekstyliów zautomatyzowanego mikroskopu cyfrowego Smartzoom współpracującego

z oprogramowaniem 3D, będącego w posiadaniu pracowni UPJPiI. Ponadto rekonstruowano splot obiektu, ścięgi hafciarskie, badano skład chemiczny surowców celem dokonania identyfikacji pierwiastkowej i materiałowej.

„Efekty projektu udostępnione będą w Muzeum Katedralnym im. Jana Pawła II na Wawelu w przestrzeni wystawienniczej, na którą trafi obiekt po wykonaniu konserwacji kłamy kapy” – poinformował ks. prałat Zdzisław Sochacki, proboszcz katedry na Wawelu.

Dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu dr hab. Andrzej Betlej, prof. UJ, zakończył obrady komisji gratulacjami złożonymi wykonawcom prac konserwatorskich.

W pracach komisji uczestniczyli: dyrektor Zamku Królewskiego na Wawelu dr hab. Andrzej Betlej (prof. UJ), kanclerz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. Andrzej Lichosyt, proboszcz parafii katedralnej pw. św. Stanisława B.M. i św. Wacława M. ks.

Zdzisław Sochacki, kierownik projektu dr Natalia Krupa, wykonawca prac firma „Konserwacja Zabytków Sabina Szkodlarska” wraz z zespołem, Pauliną Kuczaj i Beatą Krzywicką, historyk sztuki Anna Warzecha.

W latach 2017–2020 Uniwersytet Papieski Jana Pawła II podjął się realizacji projektu związanego z konserwacją dziedzictwa Krakowskiej Kapituły Katedralnej finansowanego ze środków unijnych: „**Konserwacja unikatowych w skali światowej zabytków związanych z historią Krakowskiej Kapituły Metropolitalnej oraz udostępnienie ich w przestrzeni wystawienniczej w postaci interaktywnej multimedialnej ekspozycji dostosowanej do potrzeb różnorodnych grup docelowych**”. Oś 6. Dziedzictwo Regionalne, Działanie 6.1 **Rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego**, Poddziałanie 6.1.1 **Ochrona i opieka nad zabytkami**. Kierownik dr Natalia Krupa. ■

Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie tworzy Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej

tekst: Justyna Kuska, Pracownia Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków UPJPI

Najcenniejsze archiwalia związane z Archidiecezją Krakowską dostępne w domu, za pomocą kilku kliknięć myszką? Już niedługo będzie to możliwe. Naukowcy z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pracują nad stworzeniem portalu internetowego *Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej*. Do końca 2022 r. potrwa opracowanie, konserwacja i digitalizacja tych bezcennych materiałów.

Projekt *Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej* realizuje **Pracownia Inwentaryzacji i Digitalizacji Zabytków** Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie dzięki wsparciu z Funduszy Europejskich. W ramach projektu w internecie udostępnionych zostanie ponad **tysiąc jednostek archiwalnych** wchodzących w skład trzech zasobów archiwalnych o unikalnym znaczeniu naukowym, kulturowym i historycznym: Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie, Archiwum Archidiecezji Lwowskiej oraz Archiwum Diecezji Bielsko-Żywieckiej. Przez trzy lata wykonanych zostanie ponad **pół miliona najwyższej jakości skanów**, które następnie zostaną opublikowane w serwisie *Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej*. Dzięki wynoszącemu ponad **7 mln złotych** dofinansowaniu z *Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa* do końca 2022 r. strona będzie sukcesywnie uzupełniana o kolejne materiały archiwalne. Do tego czasu postępy prac digitalizacyjnych oraz kulisy funkcjonowania Pracowni można śledzić na kontakach projektu *Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej* w serwisach społecznościowych oraz na blogu.

W pierwszej połowie roku działająca przy Uniwersytecie pracownia digitalizacyjna przeszła gruntowny remont oraz wzbogaciła się o najnowocześniejszy sprzęt przeznaczony do skanowania metodą fotograficzną dokumentów, rękopi-

sów, starodruków oraz książek. Na jej wyposażeniu znajdują się obecnie **dwa skanery kołyskowe** wyposażone w stoły reprodukcyjne z szybą dociskową w kształcie litery „V”, dzięki której skanowanie jest całkowicie bezpieczne dla książek poddawanych procesowi digitalizacji oraz **dwa skanery płaskie** dedykowane skanowaniu akt i dokumentów luźnych. Wszystkie stanowiska wyposażone są w średnioformatowe aparaty fotograficzne o matrycy 150 mln pikseli, które umożliwiają uzyskanie odwzorowań cyfrowych w najwyższej dostępnej obecnie rozdzielczości z zachowaniem światowych standardów digitalizacji.

W Archiwum Kurii Metropolitalnej w Krakowie przechowywany jest jeden z najbogatszych w Polsce zbiorów źródeł opisujących życie społeczne w diecezji krakowskiej od początku XV w. Dokumentacja dotyczy m.in. takich spraw, jak: sądownictwo, funkcjonowanie administracji kościelnej, życie duchowe i kulturalne parafian, udzielanie sakramentów czy rozwój gospodarczy beneficjów kościelnych. Archiwum Archidiecezji Lwowskiej (Archiwum biskupa Eugeniusza Baziaka) będące obecnie w depozycie Uniwersytetu Papieskiego, zawiera bezcenne materiały pozwalające na naukowe opisanie nie tylko życia Kościoła w Galicji Wschodniej, ale i życia codziennego jej mieszkańców. Dokumenty te umożliwiają odtworzenie relacji społecznych, administracyjnych, kulturalnych i naukowych obszaru będącego poza obecnymi granicami Polski. W skład trzeciego zespołu, który zostanie poddany digitalizacji, wschodzą dokumenty z 41 archiwów parafialnych z terenu diecezji bielsko-żywieckiej. To przede wszystkim bezcenne, staropolskie księgi metrykalne. Najstarsze z nich pochodzą z lat 20. XVII w.

Projekt *Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej* to odpowiedź na rosnące od lat, a obecnie pogłębione z powodu

pandemii, zainteresowanie cyfrowym dostępem do obiektów reprezentujących dziedzictwo nauki. Ze względu na analogową postać dokumentów archiwalnych oraz w wielu przypadkach ich zły stan zachowania dostęp do nich jest ograniczony. Szerokie udostępnienie tak dużej ilości dokumentów przyczyni się nie tylko do ich ochrony, ale i umożliwi korzystanie z nich szerokiemu gronu naukowców, historyków, historyków sztuki, genealogów, nauczycieli, przewodników turystycznych, młodzieży szkół średnich i wyższych, pasjonatów i wszystkich zainteresowanych bez wychodzenia z domu.

Projekt **Cyfrowe Archiwum Archidiecezji Krakowskiej** uzyskał dofinansowanie ze środków Unii Europejskiej w ramach **Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa**. Oś priorytetowa: **II E-administracja i otwarty rząd**; Działanie: **2.3 Cyfrowa dostępność i użyteczność informacji sektora publicznego**; Poddziałanie: **2.3.1 Cyfrowe udostępnienie informacji sektora publicznego ze źródeł administracyjnych i zasobów nauki**.

Wartość dofinansowania: 7 328 560,43 PLN

www.sdm.upjp2.edu.pl

Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie wspiera w trakcie pandemii

tekst: mgr Agnieszka Ozga-Kaczmarek
(psycholog – interwent kryzysowy BON UPJPII)

Biurowi Osób Niepełnosprawnych UPJPII ciągle się rozwija, tym samym zapewniając studentom i doktorantom z niepełnosprawnościami różnorodne formy wsparcia niezbędne w procesie studiowania. Niejednokrotnie dzięki szybkiej interwencji pokonujemy lub minimalizujemy trudności w realizacji studiów. Z oferty Biura może skorzystać nie tylko student czy doktorant z niepełnosprawnością, BON jest otwarty także dla osób, u których pojawiły się przemijające przeszkody życiowe, wpływające na przebieg studiów. Zapewniamy również dostępność do informacji o możliwościach uzyskania pomocy na terenie Uczelni, w środowisku lokalnym oraz płaszczyźnie instytucjonalnej.

Wykwalifikowana kadra BON wspiera także nauczycieli akademickich, pracowników administracji i biblioteki w codziennej pracy z osobami z niepełnosprawnościami w różnych obszarach – zarówno dydaktyki, organizacji studiów czy spraw administracyjnych.

Pracownicy BON to interdyscyplinarny zespół specjalistów – psychologowie, pedagog specjalny-logopeda, logoterapeuta, interwent kryzysowy, doradcy zawodowi, tłumacz języka migowego, konsultant ds. studentów z niepełnosprawnościami. Kompleksowe oddziaływanie podtrzymują powołani w szeregi BON asystenci dydaktyczni, którzy wzmacniają indywidualne zasoby edukacyjne i motywacyjne studentów i doktorantów.

Cyklicznie, w każdy czwartek, odbywa się „Kawa z Bonem”. Są to spotkania integrujące studentów, a zarazem mające charakter psychoedukacyjny. Prowadzone przez psychologa BON w miłej, luźnej atmosferze. Co jakiś czas akcentujemy specyficzne problemy, o czym można przeczytać w pojawiających się na stronie internetowej BON-u tematycznych artykułach.

W ramach projektu „Uczelnia bez barier” nr POWR.03.05.00-00-A092/19 między innymi działa zespół specjalistów, którzy dokonują adaptacji materiałów

dydaktycznych, zapewniamy także możliwość wypożyczenia specjalistycznego sprzętu, niezbędnego do nauki, dostosowujemy narzędzia informatyczne, usprawniamy i tworzymy procedury i regulaminy związane z funkcjonowaniem osób z niepełnosprawnościami na Uczelni, a także likwidujemy bariery architektoniczne. Poprzez dofinansowanie na realizację oddziaływań zmniejszających bariery w dostępie do kształcenia na poziomie wyższym w październiku 2020 r. udało się przekazać do użytkowania windę w budynku UPJPII przy ul. Bernardyńskiej 3 w Krakowie.

Projekt zakłada przeprowadzenie organizacyjnych zmian i pogłębienie świadomości oraz kompetencji kadry Uczelni w zakresie niepełnosprawności. Ponadto z powodzeniem udaje się przeprowadzać szkolenia mające na celu zwiększanie wiedzy kadry Uczelni obejmującej specyficzne potrzeby osób z niepełnosprawnościami. Dzięki utworzonemu niedawno we współpracy z Polskim Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych **Interdyscyplinarnemu Centrum Poradnictwa** staramy się docierać do szerszego grona osób mogących wymagać pomocy. Zachęcamy do korzystania z bogatej oferty także osoby i podmioty spoza Uczelni. Pragniemy rozszerzyć nasze wsparcie w otoczeniu. Formy oddziaływania w ramach Centrum obejmują: poradnictwo prawne, społeczne i zawodowe, konsultacje psychologiczne i interwencję kryzysową, poradnictwo w sytuacjach konfliktu, mediacje, poradnictwo i wsparcie duchowe, poradnictwo w zakresie IT, nowych mediów, poradnictwo w zakresie pracy ze studentami z niepełnosprawnością, diagnozę i terapię pedagogiczną i logopedyczną oraz logoterapię.

Zapraszamy do odwiedzania naszej strony internetowej www.bon.upjp2.edu.pl, oraz profilu BON na Facebooku, gdzie znajdziecie Państwo zawsze aktualne informacje na temat naszej oferty, dyżurów specjalistów BON i ICP.

Publiczna obrona rozprawy doktorskiej on-line (nauki społeczne)

W dniu 26 maja 2020 r. po raz pierwszy na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie odbyła się publiczna obrona rozprawy doktorskiej przy użyciu urządzeń technicznych umożliwiających jej przeprowadzenie na odległość. Obrona odbyła się w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie „nauki socjologiczne”.

Autorem rozprawy doktorskiej pt. *Rola środowiska rodzinnego w kształtowaniu jakości życia osób ze stwardnieniem rozsianym* przeprowadzonej on-line była mgr Aleksandra Wróbel, a promotorem ks. bp prof. dr hab. Janusz Mastalski. Recenzentami byli: dr hab. Helena Wrona-Polańska, prof. Wyższej Szkoły Gospodarki

w Bydgoszczy, i dr hab. Magdalena Wilk-Frańczuk, prof. UJ.

Przewodniczący komisji publicznej obrony rozprawy doktorskiej ks. prof. dr hab. Tadeusz Borutka przeprowadził otwartą część obrony z wykorzystaniem platformy Webex Events. Część zamknięta posiedzenia była realizowana poprzez MS Teams, natomiast głosowania niejawne odbywały się w USOSweb.

Przedsięwzięcie było realizowane sprawnie, w wyniku przeprowadzonych obrad komisja doktorska przyjęła publiczną obronę rozprawy doktorskiej i wypowiedziała się za nadaniem autorowi rozprawy stopnia doktora. ■

Innowacyjny projekt na rzecz edukacji szkolnej koordynowany przez UPJPII

tekst: Justyna Janik

Klimat społeczny szkoły wpływa zarówno na ogólne wyniki pracy uczniów, jak i zadowolenie nauczycieli i rodziców. Sposób komunikowania się oraz umiejętność tworzenia pozytywnych relacji w przestrzeni edukacyjnej stanowią elementarny warunek sukcesu pedagogicznego.

Budowanie trwałych i bezpiecznych więzi zależy w dużej mierze od wiedzy i kompetencji osobistych i społecznych nauczycieli i wychowawców, którzy potrafią rozpoznawać i identyfikować potrzeby, oczekiwania i problemy swoich uczniów. Skuteczność oddziaływań wychowawczych i profilaktycznych jest wynikiem między innymi rzetelnej i trafnej diagnozy sytuacji trudnych.

W nowej koncepcji edukacji powinny być zatem zmienione przede wszystkim stereotypowo postrzegane schematy interakcji między nauczycielami i uczniami. W tym celu należy wypracować nowe metody, techniki, środki kształcenia i wychowania.

Projekt **GAME UsinG online gAMe to tackle Early school leaving and reducing behavioural difficulties among pupils** (2019-1-PL01-KA201-064865) realizowany w ramach programu ERASMUS+ (Strategic Partnership for school education KA201) ma na celu stworzenie interaktywnego narzędzia edukacyjnego dla nauczycieli oraz wychowawców, odpowiadającego na potrzeby pedagogów pracujących z uczniami przejawiającymi trudności be-

hawioralne i zagrożonymi wcześniejszym opuszczeniem systemu edukacji.

W skład zespołu projektowego wchodzi przedstawiciele pięciu organizacji partnerskich: Uniwersytet w Patrze (Grecja), Amadora Inovation (Portugalia), Centrul de Training European (Rumunia), New Edu n.o. (Słowacja) i Stowarzyszenie ARID (Polska). Głównym realizatorem i liderem projektu jest UPJPII, a pracę nad rezultatami intelektualnymi koordynuje dr hab. Bożena Majerek z Instytutu Nauk o Rodzinie (WNS). Projekt jest realizowany od października 2019 r. do września 2021 r. Budżet projektu wynosi 220 485 tys. EUR. ■

Unijny projekt edukacyjny „Uniwersytet Młodego Odkrywcę – Historia ma przyszłość 2018–2020” Instytutu Historii UPJPII

tekst: Joanna Małocha

zdjęcia: Magdalena Ficoń, Szymon Jarosiński, Aneta Kozak, Joanna Małocha, Katarzyna Matyja, Katarzyna Nenko, Rafał Opulski.

Dnia 24 października 2020 r. zakończono cykl zajęć zainaugurowanych 20 października 2018 r. i składających się na dwuletni projekt edukacyjny pt. „Uniwersytet Młodego Odkrywcę – Historia ma przyszłość”. Inicjatywa ta – realizowana na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII – finansowana była, za pośrednictwem Narodowego Centrum Badań i Rozwoju, z funduszy Unii Europejskiej w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój.

W projekcie wzięła udział stuosobowa grupa młodzieży w wieku od 13 do 16 lat, reprezentująca szkoły z Bochni, Krakowa, Libiąża, Luborzycy i Tarnowa, która dzięki temu wzbogaciła swoją wiedzę historyczną, odwiedziła ciekawe instytucje muzealno-kulturalne Krakowa, uczestniczyła w zróżnicowanych warsztatach, podniosła kompetencje technologiczno-informacyjne, poznała środowisko akademickie, a wreszcie przygotowała własny projekt, ucząc się przy tym planowania i współpracy w realizacji wspólnego celu. Wszystkie te aktywności zmierzały zaś do ukazania młodym ludziom, w jak wielu aspektach życia zawodowego można wykorzystać wiedzę nabytą na studiach historycznych, ze szczególnym uwzględnieniem trzech płaszczyzn – branży turystycznej, filmowej oraz informatycznej (zwl. w zakresie tworzenia gier komputerowych).

Całość projektu podzielona została na dwa analogicznie przebiegające cykle roczne (2018–2019 oraz 2019–2020), każdy dedykowany innej grupie pięćdziesięciu uczniów i każdy składający się z trzech zadań. Pierwsze

z nich obejmowało pięć (odbywanych w jedną sobotę miesiąca od października do lutego) całodniowych spotkań wykładowo-warsztatowych, które poświęcano kolejnym epokom historycznym. Obok wykładów wygłaszanych przez profesorów UPJPII młodzież uczestniczyła wówczas w odpowiednio dobranych tematycznie warsztatach, realizowanych w krakowskim Muzeum Archeologicznym, Pracowni Dziejów Kultury Materialnej UPJPII, Muzeum Narodowym w Krakowie (oddział Gmach Główny), Muzeum Historycznym Miasta Krakowa (oddziały: „Kamienica Hipolitów”, „Cyberteka”, „Apteka Pod Orłem”), a także w warsztatach tańców staropolskich i regencyjnych prowadzonych przez zespół Kontredans. W trakcie każdego spotkania uczestnicy projektu korzystali z pomocy dydaktycznych i materiałów dostarczonych im przez organizatorów, którzy zadbali także o zapewnienie uczniom posiłków w postaci drugiego śniadania oraz obiadu.

Na zakończenie ostatnich zajęć z zadania 1. młodzież przeszła krótkie szkolenie z obsługi platformy edukacyjnej Moodle. Miała również okazję poznać autorów modułów dydaktycznych, które na tej platformie zamieszczono i w oparciu o które odbywała się dalsza część projektu, tj. zadanie 2. W marcu i kwietniu 2019 i 2020 r. uczestnicy pracowali bowiem na materiałach e-learningowych dotyczących kolejno trzech zagadnień: zastosowania wiedzy historycznej podczas tworzenia gier komputerowych, produkcji filmów kostiumowych oraz w turystyce. W oparciu o zamieszczone w modułach teksty, prezentacje i filmy młodzież

wykonywała różnorodne testy i ćwiczenia. Zdobyta w ten sposób wiedza – połączona z informacjami wyniesionymi z odbytych wcześniej spotkań wykładowo-warsztatowych – stanowiła zaś pomoc w wykonaniu końcowych autorskich projektów z zadania 3.

W 2019 r. trzy spotkania wspomnianego finałowego zadania zrealizowano zgodnie z planem, tj. w maju i czerwcu. Niestety rok później ograniczenia pandemiczne zmusiły organizatorów do zmiany harmonogramu i częściowo charakteru tychże zajęć. Pomimo epidemicznych trudności cele zadania zostały jednak w każdym przypadku osiągnięte. Młodzież z obydwu cykli – każdorazowo podzielona na trzy podgrupy – przygotowała bowiem łącznie sześć projektów, po trzy na każdy rok. Przy czym projekty te odpowiadały tematycznie modułom zajęć e-learningowych, a momentem przeznaczonym na ich prezentację innym uczestnikom było zawsze ostatnie spotkanie zadania 3., stanowiące zarazem finał danego cyklu projektu (w 2019 r. miał on charakter stacjonarny, zaś rok później został zrealizowany zdalnie za pomocą aplikacji MS Teams).

I tak, w 2019 r. „grupa informatyczna” zaprojektowała własną komputerową grę historyczną pt. *Dyplomacja*, która odwoływała się do zasad obowiązujących w rozgrywkach o charakterze strategicznym i dedukcyjnym. W jej trakcie gracz wcielał się w postać polskiego dyplomaty z okresu dwudziestolecia międzywojennego i podejmował decyzje sytuujące go w jednym z nurtów ówczesnej sceny politycznej. Strategia wybrana przez bohatera doprowadzała go do momentu wybuchu II wojny światowej, a zakończenie ukazywało, na ile poczynania „dyplomaty” okazały się korzystne dla kraju. Z kolei analogiczny zespół z II cyklu projektu stworzył komputerową grę historyczną pt. *Deka Chronia*, przenosząc gracza w realia starożytnej Grecji, a ściślej wojny trojańskiej. Jako antyczny wojownik wybierał on na poszczególnych etapach rozgrywki spośród możliwych działań czy odpowiedzi na zadawane pytania, które decydowały o jego dalszym losie. W obu przypadkach młodzież przygotowała koncepcje i osnowę narracyjną projektu, a korzystając z pomocy profesjonalnego grafika komputerowego,

zaprezentowała także przykłady wizualizacji scenografii i postaci ze swych gier.

Z kolei projekt „grupy filmowej” z 2019 r. przyjął postać filmu historycznego, opartego na motywach opowiadania *Pięć chlebów* Karela Čapka. Uczestnicy opracowali scenariusz adaptowany, zaplanowali i wykonali scenografię oraz koncepcję kostiumów z początków naszej ery, a wreszcie nagrali sam film w dwóch wersjach: poprawnej pod względem historycznym oraz posiadającej błędy i nieścisłości. Podczas finału członkowie pozostałych grup obejrzeni film „z błędami”, które mieli wskazać i przeanalizować, dzięki czemu uwypuklona została rola konsultanta historycznego na planie filmowym. Paralelna grupa z II cyklu projektu opracowała z kolei alternatywną wersję końcowych ujęć *Pana Tadeusza* w reżyserii Andrzeja Wajdy, ukazującą, jakie pomyłki mogłyby się znaleźć na ekranie, gdyby nie wkład konsultantów historycznych. Nakręcono także film dokumentalny o pracy historyków polegającej na przygotowywaniu dla potrzeb tego typu ekranizacji odpowiednich kostiumów, scenografii itp. Wykorzystano przy tym fragmenty wspomnianej „nowej” wersji scenariusza eposu narodowej, podczas finału zaś członkowie pozostałych grup otrzymali zadanie wskazania oraz uzasadnienia pojawiających się tu lapsusów. Jak przy każdej dużej produkcji kinematograficznej i w tym przypadku nie zabrakło żartobliwych „wpadek” z planu, które również przedstawiono na finale w postaci dodatkowego filmiku *Making of*.

Efektom pracy „grupy turystycznej” z 2019 r. była natomiast gra miejska pt. *Śladami Królowej Jadwigi*, co stanowiło nawiązanie do daty zakończenia I cyklu UMO (tj. 8 czerwca, kiedy to przypada rocznica kanonizacji św. Jadwigi). Podczas finału w grze wzięli udział wszyscy pozostali uczestnicy projektu, dzielnie wykonując zadania czekające na kolejnych dziewięciu etapach i warunkujące możliwość przejścia do następnego punktu, a jednocześnie pozwalające na wzbogacenie wiedzy o życiu św. Jadwigi. Cała trasa przebiegała od Wawelu przez ul. Kanoniczą, Planty, Collegium Novum, Collegium Maius, Rynek, aż po ul. Grodzką. Z kolei rezultatem wysiłków „grupy tury-

stycznej” z cyklu II było powstanie rozbudowanego scenariusza gry miejskiej, ukazującej różne aspekty życia w XX stuleciu. Poszczególne zaplanowane zadania obejmowały zatem zarówno wcielenie się w postać robotnika z okresu dwudziestolecia międzywojennego, jak i działacza konspiracyjnego w dobie okupacji, a wreszcie aktywisty ruchu komunistycznego z lat PRL-u. Wobec wymuszonej warunkami zewnętrznymi zdalnej wersji finału niemożliwe stało się wykorzystanie powyższego scenariusza gry według pierwotnych założeń. Autorzy omówili go jednak na forum wszystkich uczestników projektu, zaś na samo wirtualne spotkanie przygotowali dla koleżanek i kolegów z innych grup dodatkowe zagadki związane z wybranymi miejscami w Krakowie, które zilustrowali za pomocą własnej dokumentacji fotograficznej.

Na uwagę zasługuje kreatywność, pomysłowość i rzetelność, z jaką młodzież podeszła do realizacji swoich zadań. Nie dziwi więc fakt, iż wynikiem tak efektywnej współpracy było powstanie w relatywnie krótkim czasie projektów ciekawych i wartościowych (stąd też np. stworzone przy tej okazji filmy dostępne są na profilu FB uczelni). Zarówno zaś na etapie przygotowania finałowych zadań, jak i w trakcie ich prezentacji nie brakowało elementów humoru i zabawy. Towarzystwo one wysiłkom młodzieży także w trudnym roku 2020, nawet pomimo

dotychczasowych ograniczeń wynikających ze ścisłego przestrzegania zaleceń związanych z bezpieczeństwem epidemicznym. Na pamiątkę tej wspólnej przygody organizatorzy przygotowali dla wszystkich uczestników imienne dyplomy oraz książkowe upominki.

Nadmienić wreszcie należy, iż w obydwu latach realizacji projektu miało miejsce dodatkowe szkolenie dla rodziców i nauczycieli ze szkół współpracujących z uczelnią nt. wykorzystania narzędzi ICT w procesie edukacji. Zajęcia te poprowadzili: dydaktyk akademicki oraz pedagog-praktyk, a zarazem dyrektor placówki oświatowej, oboje specjalizujący się w omawianej problematyce. Tematyka warsztatów odwoływała się zatem do e-learningowej części zajęć dla młodzieży, żywe zaś zainteresowanie kursantów i ich długie dyskusje (kontynuowane nawet podczas przerw na posiłki) wskazują na aktualność poruszanego zagadnienia szczególnie w dobie pandemii.

Wszystkie etapy projektu o blisko półmilionowym budżecie realizowane były pod kierownictwem dr. hab. Józefa C. Kałużnego i dr. Joanny Małochy przy olbrzymim zaangażowaniu i pomocy pracowników naukowych oraz doktorantów Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII, a także przy wsparciu ze strony administracji w/w Wydziału (mgr Krystyny Radoń) oraz Kwestury (mgr Eweliny Uryć).

Finał Warsztatów Historycznych 2019/2020 (3 X 2020)

tekst: Magdalena Ficoń

Koordynator Warsztatów Historycznych

W roku akademickim 2019/2020 Instytut Historii Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII w Krakowie po raz kolejny zorganizował Warsztaty Historyczne skierowane do młodzieży szkół średnich. Tegoroczne spotkania odbywały się pod hasłem *O TEMPORA! O MORES! – O CZASY! O OBYCZAJE!* Organizatorzy wydarzenia nawet

nie zdawali sobie sprawy z tego, jak bardzo przyjęty temat będzie pasował do obecnej sytuacji.

W ramach sześciu spotkań (w tym jednego on-line) uczniowie wysłuchali wykładów na temat historii Kościoła w czasach PRL-u, konfliktu bp. Stanisława z królem Bolesławem, nowożytnej emblematyki, kodu stosowa-

nego przez Jana Matejkę na swoich obrazach, zobaczyli, że każda epoka ma twarz kobiety, a także poznali niełatwe losy Sprawiedliwych wśród Narodów Świata. W częściach warsztatowych uczniowie zmierzli się z kalamburami na temat historii Kościoła, odkryli tajemnice Skałki, zaprojektowali własne emblematy, odszukali ukryte elementy na obrazach Jana Matejki, przeszli Kraków śladami wielkich kobiet oraz uzupełnili karty pracy na temat Polaków ratujących Żydów podczas Zagłady.

Zaplanowany cykl spotkań zwieńczył finał, który przez wzgląd na sytuację epidemiologiczną odbył się dopiero 3 października 2020 r. Uczniowie zmierzli się z testem sprawdzającym wiedzę, a następnie, oczekując na wyniki, wzięli udział w zajęciach przygotowanych przez dr. Rafała Opulskiego.

Po zajęciach nadszedł czas na uroczyste podziękowania i wręczenie upominków nauczycielom i uczestnikom. Nagrodzeni zostali także zwycięzcy konkursów organizo-

wanych w trakcie warsztatów oraz najpilniejsi ze stuprocentową frekwencją. Trzymając wszystkich w napięciu, dopiero na koniec ogłosiliśmy wyniki testu, a tym samym nazwiska trzech uczniów, którzy osiągnęli najwyższy wynik (**Franciszek Garbień, Miłosz Korta, Karolina Kowalczyk**). Nagrody oraz indeks na studia laureaci odebrali z rąk ks. prof. dr. hab. Jacka Urbana, dziekana WHiDK, oraz dr. hab. Józefa Cezarego Kałużnego, kierownika Warsztatów.

Mamy nadzieję, że uczestnictwo w naszych Warsztatach pozwoliło nie tylko na ubogacenie wiedzy i umiejętności, ale stało się także okazją do zawarcia ciekawych znajomości z rówieśnikami o podobnych zainteresowaniach. Liczymy również na to, że Warsztaty Historyczne pozwoliły na rozwinięcie fascynacji zarówno historią jako dziedziną humanistyczną, jak i środowiskiem uniwersyteckim, do którego poznawania i włączania się chcieliśmy w ten sposób zaprosić.

Wszystkim, którzy już pytają odpowiadamy – tak, będzie kolejna edycja. ■

Historyczne Warsztaty e-learningowe – finał (3 X 2020)

tekst: Sylwia Sperling

Koordynator Historycznych Warsztatów e-learningowych

Początek roku 2020 przyniósł kolejną – trzecią już – edycję warsztatów historycznych, które w całości prowadzone są w formie on-line na dedykowanej im platformie. Warsztaty pod hasłem „Historia ma przyszłość!” zostały przygotowane przez doktorantów Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego i prezentowały szeroki wachlarz zagadnień: od kartografii przez Wielki Kraków aż po gry komputerowe i Kraków artystów i literatów. Nie zabrakło również tematów dotyczących krakowskich świętych oraz zwyczajów towarzyszących uroczystościom na królewskich dworach. Doktoranci starali się przygotować materiały nie tylko atrakcyjne i interesujące, ale również za ich pomocą wyjść naprzeciw wy-

maganiom edukacyjnym stawianym przez szkolne programy nauczania.

Oferta warsztatów została skierowana do szkół ogólnokształcących na terenie siedmiu województw, a na warsztaty zapisała się rekordowa ilość uczestników: 231 uczniów z 25 szkół. Najwięcej uczniów zgłosiło się z II Liceum Ogólnokształcącego w Głogowie (woj. dolnośląskie) oraz z Zespołu Szkół Ponadpodstawowych w Kleszczowie (woj. łódzkie). Przez siedem tygodni młodzież mierzyła się z materiałami warsztatowymi oraz zadaniami, by na koniec podejść do testów konkursowych. Spośród wszystkich uczestników wyłoniono czternastu uczniów, którzy zdobyli taką samą ilość punktów. Przed nimi postawiono zadania dodatkowe przygo-

towane przez Komisję Konkursową. Dzięki temu wyłoniono laureatów, być może przyszłych studentów Wydziału.

Finał Warsztatów odbył się dopiero 3 października 2020 r., zgodnie z pierwotnym planem zorganizowania go razem z zaprzyjaźnionymi stacjonarnymi Warsztatami Historycznymi. Tego dnia na dziedzińcu budynku administracyjnego przy ul. Kanoniczej 9 spotkali się uczestnicy obu edycji warsztatów, by w tym pandemicznym czasie domknąć kolejne warsztaty i móc z niecierpliwością wypatrywać następnych.

Laureaci Historycznych Warsztatów e-learningowych z rąk dziekana Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego ks. prof. dr. hab. Jacka Urbana oraz kierownika Warsztatów dr. hab. Józefa Cezarego Kałużnego odebrali indeksy oraz nagrody rzeczowe.

Są to:

- **Patrycja Duszka** z V Liceum Ogólnokształcącego w Zespole Szkół nr 1 im. Komisji Edukacji Narodowej w Nowym Sączu
- **Wiktoria Ulan** z Liceum Alternatywnego w Zespole Szkół Alternatywnych w Kłodzku
- **Michał Kachnowicz** z Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Głogowie
- **Mateusz Kornaga** z I Liceum Ogólnokształcącego im. Mikołaja Kopernika w Jarosławiu

Nagrodzonym jeszcze raz gratulujemy, a Warsztatom Historycznym oraz Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi składamy serdeczne podziękowania za wspólne działanie i – mamy nadzieję – długofalową współpracę. ■

Letnie Warsztaty Edukacyjne „Jak zostać bohaterem” – relacja (22 VIII 2020)

Instytut Pracy Socjalnej UPJPII zaprosił dzieci do wspólnej zabawy, organizując dla nich Letnie Warsztaty Edukacyjne „Jak zostać bohaterem”.

W sobotę, 22 sierpnia br., w strefie Arena Garden Street Food Market wiele się działo. Zajęcia skierowane były do dzieci w wieku od 6 do 13 lat. Upał, jaki doskwierał tego dnia, był niestraszny, obok namiotu #UPJP2 przygotowano bowiem wodną kurtynkę, chłodzić więc można się było do woli i z przyjemnością korzystać z propozycji przygotowanych przez pracowników Instytutu Pracy Socjalnej UPJPII, Biura Promocji oraz studentów na czele z przewodniczącym Samorządu Studentów UPJPII Michałem Żelazko. Dość powiedzieć, że wydarzenie, a może i ta chłodząca kurtynka, przyciągnęły do TAURON Areny Kraków także rektora-elekta UPJPII, ks. dr. hab. Roberta Tyrałę, prof. UPJPII.

Zajęcia poświęcone były tematyce poczucia własnej wartości i możliwości, które posiada każde dziecko w radzeniu sobie z określonymi niebezpieczeństwami. Warsztaty miały na celu rozwijanie u dzieci empatii wobec trudności i zagrożeń, które dotyczą inne osoby, oraz rozwijanie zdolności do działania w sytuacjach zagrożenia dzięki świadomości swoich mocnych stron.

W punkcie Poradnictwa Rodzinnego specjaliści z różnych dziedzin odpowiadali rodzicom, opiekunom dzieci na pytania dotyczące życia rodzinnego (m.in. problemów wychowawczych z dziećmi i młodzieżą, kryzysów rodzinnych, konfliktów w rodzinie, przemocy, uzależnień). W razie potrzeby służyli kontaktem z mediatorem, pracownikiem socjalnym, psychologiem, którzy udzielają dorosłym członkom rodzin profesjonalnych porad. ■

Tutoring na UPJPII – kontynuacja projektu

tekst: Joanna Małocha

Dnia 30 maja 2019 r. – dzięki inicjatywie zapoczątkowanej na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego – Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie uzyskał certyfikat Collegium Wratislaviense pozwalający na prowadzenie zajęć z zakresu tutoringu akademickiego.

Tutoring to innowacyjna metoda edukacji spersonalizowanej, zmierzająca do rozwijania kreatywności i samodzielnego myślenia dzięki relacji mistrz – uczeń. Praktykowana jest na renomowanych uniwersytetach brytyjskich i amerykańskich (Oxford, Cambridge, Berkley), a jej elementów na gruncie polskim można doszukiwać się w założeniach edukacyjnych słynnego Collegium Nobilium.

Uczestnik kursu tutoringu:

- rozwija swój potencjał zarówno w wymiarze naukowym, jak i osobistym;
- odkrywa istotne trudności, stojące na drodze do realizacji zakładanych celów oraz uczy się ich pokonywania;
- poznaje metody łatwiejszego przyswajania wiedzy, dostosowane do indywidualnych preferencji;
- zyskuje uniwersalne umiejętności naukowe krytycznego myślenia, przedstawiania i obrony własnej opinii oraz prowadzenia dyskusji;
- uświadamia sobie lub rozwija własne talenty oraz poznaje sposoby na wzmocnienie swoich słabszych stron;
- ćwiczy określanie celów zawodowych (i osobistych) oraz planowanie skutecznych sposobów ich realizacji.

Uwaga! Zajęcia tutoringu ujmowane są w suplementie do dyplomu jako elitarny kurs indywidualny!

Dla studentów i doktorantów UPJPII zajęcia te są nieodpłatne. Kurs obejmuje 15 godzin dydaktycznych odbywanych z jednym tutorem w przeciągu danego roku akademickiego. Charakter i tematyka zajęć oraz rodzaj wykonywanych w ich trakcie ćwiczeń i stosowanych narzędzi tutorskich zależy od indywidualnych potrzeb studenta; natomiast termin, częstotliwość i długość spotkań ustalane są wspólnie przez opiekuna i uczestnika zajęć. Przy czym w semestrze zimowym, zgodnie z zarządzeniami Władz Uczelni co do trybu prowadzenia zajęć dydaktycznych w dobie pandemii, spotkania tutoringowe odbywane będą zdalnie.

Lista pracowników UPJPII posiadających Akredytację Tutorskie Collegium Wratislaviense, z którymi można podjąć współpracę, oraz tryb rekrutacji przedstawiono w zakładce „Tutoring” na stronie głównej uczelni – <https://upjp2.edu.pl/studenci/tutoring>. Więcej informacji można również uzyskać u koordynatora projektu – dr Joanny Małochy (joanna.malocha@upjp2.edu.pl).

Jako dowód, iż warto skorzystać z tej oferty, przedstawiamy wybrane opinie studentów, którzy uczestniczyli w zajęciach tutoringowych w zeszłym roku akademickim:

Tutoring był dla mnie jednym z najciekawszych doświadczeń w życiu. Na mnie, jako studentce, zrobiło ogromne wra-

żenie to, że osoba znana w nauce włożyła ogrom siły, aby przekazać swoje doświadczenie w celu mojego rozwoju. Co istotne, cały proces edukacji wyprowadzony był z umiejętności, jakie wcześniej już posiadałem. Ksiądz profesor Marecki – mój tutor – odkrył przede mną warsztat historyka od strony, której wcześniej nie znałem.

Szymon (Historia, Europa Wschodnia)

Na tutoring zapisałem się z pewną nieświadomością, co to do końca jest. Jednak pierwsze spotkanie wszystko to rozwiła – była to swobodna rozmowa – ustalenie celów, a przede wszystkim przekazanie, że nie będziemy się zajmować moimi słabymi stronami, tylko wręcz przeciwnie, będziemy się zajmować tym, co mnie pociąga, fascynuje, aby to jeszcze bardziej udoskonalić i poprawić, a co za tym samorzutnie idzie zniwelować moje słabe strony – i to jest w tym fajne. Oczywiście nie obyło się bez pracy, co było w tym czasie trudniejsze (koronawirus), ale nie niemożliwe, można tylko ubolewać, że nie było więcej spotkań.

Janusz (Historia Sztuki)

Tutoring daje możliwość poznania swoich atutów oraz poprawienia słabych stron, a także nauczenia się nowych rzeczy. Wiedza zdobywana przez „czeladnika” pod kierunkiem mistrza jest bardzo cenna, łączy w sobie bowiem teorię z praktycznymi umiejętnościami. Tutor kieruje nas na właściwe tory, przez co nasz rozwój toczy się w odpowiednim kierunku. Uczestnicząc w zajęciach tutoringu, między innymi doskonaliłam umiejętność pisania esejów. Jestem przekonana, że będzie to pomocne przy pisaniu pracy dyplomowej, a być może także w trakcie pracy zawodowej. Uważam, iż taki sposób zdobywania wiedzy stanowi świetne uzupełnienie klasycznej formy nauczania. Dla mnie udział w tych zajęciach był ważnym doświadczeniem, które polecam każdemu. Chciałam w tym miejscu wyrazić podziękowania mojemu Tutorowi – Księdzu Profesorowi Dariuszowi Taborowi za poświęcony czas, przekazaną wiedzę i cierpliwość.

Małgorzata (Historia Sztuki) ■

In memoriam w 5. rocznicę śmierci Księdza Profesora Andrzeja Baczyńskiego (1 XII 2020)

Mija już 5 lat od odejścia do Domu Ojca **Księdza Profesora dr. hab. Andrzeja Baczyńskiego**. Tak szybko minęło 5 lat od czasu, kiedy 1 grudnia 2015 r. żegnaliśmy naszego Profesora, Prodziekana Wydziału Nauk Społecznych, współtwórcę studiów dziennikarskich na naszym Uniwersytecie, naszego Współpracownika, Kolegę i Przyjaciela.

Ksiądz Andrzej jest z nami nadal, pozostał w naszych sercach, w naszej wdzięcznej pamięci i modlitwie oraz w tych dobrych i pięknych dziełach, które nam zostawił.

W piątą rocznicę Jego śmierci chcemy raz jeszcze odnowić naszą pamięć o śp. Księdzu Andrzeju w duchu naszej wdzięczności i przyjaźni. Dziękujemy z serca za świadectwo Jego ludzkiego i kapłańskiego życia, za wzór Jego dziennikarskiej, filmowej i telewizyjnej postawy uczciwości w prawdzie, za Jego profesorską mądrość oraz za Jego promieniującą dobroć i dyskretną troskę o ludzi potrzebujących.

Wierzmy, że śp. Ksiądz Andrzej Baczyński nadal nas wspiera i oręduje za nami u Pana. A tutaj zostało puste miejsce po Księdzu Andrzeju, puste miejsce przy stole, przy biurku, przy ołtarzu. Tym bardziej prosimy w naszym Adwencie: *Panie, przyjdź na świat, by wyrównać rachunki strat, żeby zająć wśród nas puste miejsce przy stole (Kolęda dla nieobecnych)*.

Społeczność Wydziału Nauk Społecznych
oraz Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej
Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie

Muzyczna Biografia Karola Wojtyły projektem na 100. rocznicę urodzin św. Jana Pawła II

Muzyczna Biografia Karola Wojtyły autorstwa kompozytora Sebastiana Szymańskiego to cykl 3 pieśni na sopran, fortepian i taśmę do słów Karola Wojtyły. Głównym założeniem projektu jest ukoronowanie jubileuszu 100. rocznicy urodzin św. Jana Pawła II poprzez budowanie relacji interpersonalnych na linii kompozytor – wykonawca – odbiorca internetowy. Z dumą należy dodać, że Sebastian Szymański jest doktorantem Wydziału Teologicznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Wykonawcy:

Urszula Palka-Ranosz – sopran

Marcin Tadeusz Łukaszewski – fortepian

Sebastian Szymański – projekcja taśmy

Muzycy biorący udział w nagraniu taśmy:

Marcin Śliwa – gitara

Joanna Jaworz-Dutka – flet

Marta Szymańska – głos

Poza działaniami ściśle artystycznymi na koncepcję cyklu składała się także praca nad doбором tekstów w taki sposób, aby przedstawić Jana Pawła II jako wielkiego filozofa reprezentującego antropologię personalistyczną. Stąd też w utworach zostało wydobyte znaczenie relacji intelek-

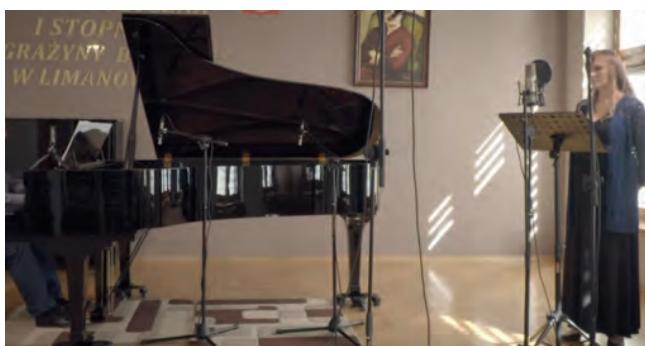
tu, serca i działania, której nieustanny rozwój prowadzi do zrealizowania życiowego powołania każdego człowieka. To umuzyczenie dotyczy fragmentów tekstów pochodzących z następujących utworów literackich:

I. Człowiek Intelaktu

II. Miłość mi wszystko wyjaśniła

III. Spełnienie – Apocalypsis

Sebastian Szymański przygotował również jednodcin-kowy vlog – film dokumentalny ukazujący pracę kompozy-torską nad cyklem. ■

17 lipca 2029 r. zmarł Kardynał Zenon Grocholewski Odszedł do Pana w wieku 80 lat

16 października 2019 r. kard. Zenon Grocholewski otrzymał tytuł doktora honoris causa Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. W laudacji wygłoszonej w trakcie uroczystości ks. prof. Tomasz Rozkrut, dziekan Wydziału Prawa Kanonicznego UPJPII, mówił o kard. Grocholewskim jako wybitnym historyku, „kanoniście rzeczywiście zatroskanym, od dziesiątków już lat, o poprawne

funkcjonowanie sądownictwa kościelnego oraz o jak najlepsze standardy wielowymiarowej edukacji prowadzonej przez Kościół w całym świecie. [...] wyróżnia honorowego doktora troską o poznanie prawdy oraz poszukiwanie rozwiązań sprawiedliwych, wynikających z miłości do Kościoła powszechnego oraz uniwersalnego pasterskiego zatroskania”.

UPJPII pożegnał pierwszego rektora PAT (10–11 IX 2020)

Kard. Marian Jaworski – przyjaciel św. Jana Pawła II, były metropolita lwowski, pierwszy rektor Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie zmarł w sobotę 5 września w wieku 94 lat.

W kolegiacie uniwersyteckiej św. Anny 10 września 2020 r. Kraków żegnał śp. Kardynała Mariana Jaworskiego –

pierwszego rektora Papieskiej Akademii Teologicznej, dzisiejszego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

Metropolita krakowski abp Marek Jędraszewski odczytał telegram kondolencyjny papieża Franciszka:

„W sercach tych, którzy go znali, zapisał się jako człowiek niezwykle prawy, szczerzy, odważny, a przede wszystkim

kim miłujący Kościół. Pozostawił po sobie godne świadectwo gorliwości kapłańskiej, erudycji, wierności Ewangelii i odpowiedzialności za wspólnotę wierzących...”

Arcybiskup, odnosząc się do biskupiej dewizy kard. Mariana Jaworskiego „Mihi vivere Christus est” – „Dla mnie żyć to Chrystus”, podkreślił, że ks. Kardynał, pełniąc ważne stanowiska i urzędy uczelniane, „żył w Chrystusie i dla Chrystusa poprzez niezwykle owocną pracę całego życia”.

Trudno ująć w niewielu słowach dzieło życia kard. Mariana Jaworskiego. Stąd homilia abp. Ignacego Deca skupiła się na trzech kierunkach działalności kard. Mariana Jaworskiego: naukowo-badawczej, dydaktyczno-organizacyjnej i działalności na rzecz nauki katolickiej w Polsce – „Odszedł pasterz Kościoła i mecenas nauki katolickiej”, był „ozdobą filozofów i księciem teologii”.

W uroczystościach pogrzebowych śp. kard. Mariana Jaworskiego w krakowskiej kolegiacie św. Anny wzięli udział przedstawiciele episkopatów Polski i Ukrainy, władze Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, społeczność akademicka Krakowa, przedstawiciele władz samorządowych województwa małopolskiego i miasta Krakowa, którego, od 2006 r., śp. kard. Marian Jaworski był honorowym obywatelem.

O oprawę muzyczną podczas uroczystości w kolegiacie św. Anny zadbał chór UPJPII Psalmodia.

Następnego dnia, w piątek 11 września, w uroczystości pogrzebowej w Kalwarii Zebrzydowskiej wzięły udział władze UPJPII w Krakowie z JM rektorem ks. dr. hab. Robertem Tyrałą, prof. UPJPII, ks. dr. hab. Antonim Świerczkiem, prof. UPJPII, prorektorem ds. kadrowych i promocji oraz wieloma innymi pracownikami Uczelni. Było to bowiem pożegnanie pierwszego rektora PAT, któremu Uniwersytet tak wiele zawdzięcza, a który do końca swojego życia pozostawał w czułej bliskości ze środowiskiem akademickim Uczelni.

„Wszystko, co najważniejsze, otrzymałem przez Matkę Bożą Kalwaryjską” – mawiał śp. kard. Marian Jaworski, nawiedzając kalwaryjskie sanktuarium. Tu przygotowywał się do święceń kapłańskich. To tu znalazł schronienie, gdy seminarium zostało wyrzucone w 1945 r. ze Lwowa.

Żegnamy pierwszego naszego Rektora

Gdy w pierwszą sobotę miesiąca (5 IX 2020 r.) późnym wieczorem dotarła do nas wszystkich informacja, że odszedł do Pana kard. prof. dr. hab. Marian Franciszek Jaworski, uświadomiłem sobie, że właśnie kończy się jakaś epoka dla naszej uczelni. Odchodzi do wieczności jej pierwszy rektor.

To właśnie On wraz z kard. Karolem Wojtyłą doprowadził do zatwierdzenia przez Stolicę Apostolską ciągłości istnienia Wydziału Teologicznego w Krakowie od czasów św. Jadwigi Królowej i Wydział ten zyskał tytuł papieski. Ks. prof. Jaworski został też wówczas jego dziekanem w latach 1974–1982. Z całą pewnością miał wielki udział w powstaniu Wydziału Filozofii w 1976 r. Gdy w 1981 r. papież Jan Paweł II powołał do istnienia Papieską Akademię Teologiczną w Krakowie, został naszym pierwszym rektorem i pełnił tę funkcję w latach 1982–1988. Był w tym czasie (1983–1988) członkiem Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa.

Co ważne – dla całego kościelnego środowiska naukowego w Polsce – był od 1967 r. członkiem Podkomisji ds. Studiów przy Konferencji Episkopatu Polski, a od 1970 r. sekretarzem Komisji ds. Nauki Katolickiej i w końcu w latach 1973–1989 sekretarzem Rady Naukowej Konferencji Episkopatu Polski. To właśnie na ten czas przypadły uznania stopni i tytułów naukowych dla uczelni kościelnych.

Był członkiem Polskiego Towarzystwa Teologicznego w Krakowie. A na naszej uczelni w latach 1990–2009 przewodniczącym Rady Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. W 2006 r.

Mszy św. przewodniczył metropolita lwowski abp Mieczysław Mokrzycki. Przypomniawszy, że nie było uczelni katolickiej w Polsce, w której ks. Kardynał, teolog, prof. filozofii, nie wygłaszałby wykładów – Kraków, Wrocław, Lublin, Poznań, Warszawa. W wielu poza granicami kraju – m.in. w uczelniach włoskich i niemieckich. Podkreślił, że Kardynał Marian Jaworski związał swoje życie z trzema diecezjami: lwowską, lubaczowską i krakowską. Kraków był mu niezwykle bliski – to tu zamieszkał na emeryturze i dopełnił swojego ziemskiego życia.

Homilię wygłosił o. dr. hab. Romuald Kośła OFM, wykładowca Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie: „Żegnamy dziś naszego Pasterza, Ojca i Przyjaciela, a zyskujemy Orędownika przed tronem Boga i przy Niepokalanym Sercu Matki. Twoje ciało jak obumarłe ziarno składamy w kalwaryjskiej ziemi uświęconej modlitwami pielgrzymów, a nierzadko zroszonej ich łzami. Strzec je będzie Boża Rodzicielka Maryja, która tu króluje, uzdrawia i pociesza. Ona je przechowa na dzień powszechnego zmartwychwstania, na dzień powrotu Jej Syna...”

Obzęd ostatniego pożegnania poprowadził ks. kard. Stanisław Dziwisz.

„+Marian kard. Jaworski, metropolita lwowski – kardynał Kalwaryjski” – taka inskrypcja będzie widniała na płycie nagrobnej śp. kard. Mariana Jaworskiego, który spoczął w krypcie kaplicy Matki Bożej Kalwaryjskiej w Kalwarii Zebrzydowskiej. Tym samym spełniła się wola zmarłego Kardynała.

Uroczystości pożegnalne odbyły się:

- wtorek, środa (8, 9 września br.) w sanktuarium Matki Bożej Łaskawej w Lubaczowie na Podkarpaciu
- czwartek (10 września br.) w kolegiacie św. Anny w Krakowie
- piątek (11 września br.) w sanktuarium Pasyjno-Maryjnym w Kalwarii Zebrzydowskiej
- sobota (12 września br.) o godz. 10.00, Msza św. w katedrze lwowskiej w intencji Kardynała Mariana Jaworskiego

otrzymał tytuł doktora *honoris causa* Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie za zasługi na polu nauki i obrony wiary oraz łączenia *fides et ratio*.

Dziękujemy naszemu zmarłemu rektorowi za fundamenty dla Uniwersytetu Papieskiego, te duchowe i te materialne. Na nich właśnie my możemy dzisiaj budować jej nowe plany i kształtować uczelnię wedle ewangelicznych perspektyw. Naukowa droga ks. Kardynała – poszukiwania Boga – zawsze prowadziła do znalezienia potrzebującego człowieka. Dziękujemy za tę lekcję wiary i mądrego poszukiwania prawdy. Jestem przekonany, że teraz znów w gronie swoich przyjaciół – jakże i nam bliskich: Janem Pawłem II i kard. Franciszkiem Macharskim – zmarły kalwaryjski kardynał i nasz pierwszy rektor będzie przed Bogiem za nami orędownać.

Eminencjo, Księżę Kardynale, nasz Rektorze, twoje motto „*dla mnie żyć to Chrystus*” było streszczeniem tego, czym i jak żyłeś tu na ziemi. Teraz wpatrując się już – jak ufamy – w Najpiękniejsze Oblicze Boga, odpoczywaj w pokoju po trudzie wędrówki wiary i wstawiaj się za Twoim Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II.

*ks. dr hab. Robert Tyrała, prof. UPJPII
rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II*

Zmarł ks. prof. dr hab. Jan Związek, były rektor Wyższego Seminarium w Częstochowie, wieloletni pracownik naukowy PAT na Wydziale Historii Kościoła Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie (9 VII 2020)

W roku akademickim 1986/87 Ksiądz Profesor został zatrudniony na stanowisku docenta na Wydziale Historii Kościoła Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, gdzie przez dwie kadencje pełnił także obowiązki prodziekana oraz był członkiem Senackiej Komisji Regulaminowej. Od 1990 r. rozpoczął również prowadzenie wykładów z zakresu historii nowożytnej w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Częstochowie oraz z zakresu historii Kościoła i patrologii w seminariach zakonnych paulinów i bernardynów w Krakowie.

8 maja 1995 roku Ksiądz Profesor został mianowany profesorem nadzwyczajnym historii Kościoła Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie, a w roku 1999 otrzymał tytuł profesora nauk teologicznych. Rok później został

mianowany profesorem zwyczajnym nauk teologicznych na Wydziale Historii Kościoła PAT.

Oddany bardzo naszej Uczelni, z którą związał się od początku swojej pracy dydaktyczno-naukowej, a szczególnie z jej Wydziałem Historii Kościoła – w sposób znaczący wpisał się w rozwój tego Wydziału. Pod kierunkiem Księdza Profesora napisanych zostało kilkaset prac magisterskich, kilkanaście doktorskich, był recenzentem wielu rozpraw naukowych. Działalność Księdza Profesora Jana Związka została doceniona przyznaniem mu medalu Jana Pawła II przez ówczesnego metropolitę krakowskiego kard. Stanisława Dziwisza.

Ksiądz Profesor Jan Związek odszedł w wieku 82 lat, w 59. roku kapłaństwa.

Wspólnota UPJPII pożegnała Księdza Prałata dr. hab. Michała Bednarza – emerytowanego pracownika naukowo-dydaktycznego Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie (2 IX 2020)

Specjalista w takich dziedzinach, jak: egzegeza Nowego Testamentu, historia zbawienia, teologia biblijna, archeologia i geografia Palestyny. Związany był z Wydziałem Teologicznym UPJPII Sekcja w Tarnowie w latach (1998–2015), gdzie był adiunktem i kierownikiem Katedry Nauk Biblijnych i Patrystycznych, a następnie kierownikiem Katedry Nowego Testamentu.

Śp. ks. Michał Bednarz habilitował się na naszej Uczelni – wówczas Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie w 2001 r. Był promotorem ponad 100 prac magisterskich, autorem wielu książek, artykułów naukowych i popularnonaukowych, także audycji naukowych. ■

Zmarł ks. prof. dr hab. Stanisław Czerwik – wybitny liturgista, doktor honoris causa UPJPII Miał 88 lat

5 października 2020 r. zmarł ks. prof. dr hab. Stanisław Czerwik – wybitny liturgista, nauczyciel wielu pokoleń kleryków i studentów świeckich, były rektor i wykładowca liturgiki Wyższego Seminarium Duchownego w Kielcach oraz Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, doktor *honoris causa* UPJPII, który to tytuł nadany został Księdzu Profesorowi podczas uroczystej sesji Senatu 11 czerwca 2013 r.

Senat Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie na wniosek Rady Wydziału Teologicznego uhonorował doktoratem *honoris causa* Księdza Profesora za „wybitne osiągnięcia naukowe, w tym zwłaszcza za przyczynienie się do wprowadzenia do Polski dyscypliny naukowej teologii liturgii oraz jej upowszechnienia i rozwoju, za wybitne zasługi, jakie położył na polu dydaktycznym jako wykładowca kilku pokoleń

leń duchowieństwa i świeckich teologów, a zwłaszcza liturgistów, znaczącą rolę w pracy formacyjnej nad poprawnym i pogłębionym rozumieniem liturgii, podkreślanie potrzeby stałej formacji liturgicznej duchownych i wiernych świeckich, za pionierskie wprowadzenie w Polsce i wśród Polonii odnowy liturgicznej w duchu Soboru Watykańskiego II, m.in. przez tłumaczenie ksiąg liturgicznych i dokumentów kościelnych oraz za znaczący udział w pracach rzymskich i polskich komisji liturgicznych”.

Był pierwszym tłumaczem konstytucji *Sacrosanctum Concilium* na język polski, do której też opracował obszerne wprowadzenie. Był pierwszym, który tę konstytucję wszechstronnie przeanalizował i przekazał całą jej teologiczną głębię szerokim rzeszom nie tylko studentów, ale także duchownym i świeckim w naszym kraju.

W niedzielę 25 października w 68. roku życia i 41. roku kapłaństwa odszedł do Domu Ojca Ks. Rafał Buchinger (mieszkaniec Domu Księży przy kościele św. Marka Ewangelisty w Krakowie)

Wieloletni Ojciec Duchowny kleryków Wyższego Seminarium Duchownego Diecezji Sosnowieckiej w Krakowie. Wykładowca i prowadzący liczne kręgi biblijne. ■

7 sierpnia 2020 roku zmarł śp. ks. prof. dr hab. Henryk Szmulewicz – były pracownik naukowo-dydaktyczny Wydziału Teologicznego Sekcja w Tarnowie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie. Miał 56 lat

Był wykładowcą na Wydziale Teologicznym Sekcja w Tarnowie Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, a ponadto wykładowcą w Wyższym Seminarium Duchownym Diecezji Kamieniecko-Podolskiej na Ukrainie. 21 stycznia 2004 r. uzyskał stopień naukowy doktora habilitowanego nauk teologicznych w zakresie teologii dogmatycznej na Wydziale Teologicznym Katolickiego

Uniwersytetu Lubelskiego. Z dniem 1 lutego 2008 r. objął stanowisko profesora nadzwyczajnego Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Ponadto 1 listopada 2015 r. uzyskał tytuł naukowy profesora nauk teologicznych na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Był autorem wielu książek i artykułów naukowych oraz promotorem prac naukowych. ■

Wspólnota akademicka Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie pożegnała Profesora Franciszka Ziejkę

Historyk literatury, w latach 1999–2005 rektor Uniwersytetu Jagiellońskiego, przez sześć lat przewodniczył Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa, a przez trzy lata pełnił funkcję przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Szkół Polskich. Od 2005 r. przewodniczył Społecznemu Komitetowi Odnowy Zabytków Krakowa oraz Radzie Fundacji Panteon Narodowy w Krakowie.

Profesor Franciszek Ziejka w 2005 r. otrzymał tytuł doktora *honoris causa* Papieskiej Akademii Teologicznej w Krakowie. Tytuł wręczył mu ówczesny wielki kanclerz PAT kard. Franciszek Macharski.

Był członkiem Rady Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, a także wielkim Przyjacielem naszej Uczelni, której z oddaniem i ogromną życzliwością towarzyszył we wszystkich ważniejszych wydarzeniach.

Uroczystości pogrzebowe prof. Franciszka Ziejki odbyły się 24 lipca w kolegiacie uniwersyteckiej św. Anny w Krakowie. Mszy św. przewodniczył kard. Stanisław Dziwisz, homilię wygłosił ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak, rektor UPJPII:

„Eminencjo, Magnificencje, Czcigodni Państwo, Drodzy Bracia i Siostry, zwłaszcza pogrążona w żałobie najbliższa Rodzino świętej pamięci Pana Rektora Franciszka Ziejki.

Dzisiejsze czytania liturgii słowa, jakie Kościół przygotował na piątek szesnastego tygodnia zwykłego, kierują naszą myśl ku śmierci i zmartwychwstaniu. Najpierw prorok Jeremiasz zapowiada zgromadzenie wszystkich dzieci Boga na Syjonie, który był symbolem Ziemi Obiecanej, a w dalszej perspektywie niebieskiego Jeruzalem, naszej ojczyzny, która jest w niebie, gdzie zgromadzą się wszystkie narody w imię Pana. Następnie ewangelista Mateusz przypomniał nam przypowieść o siewcy, który rzuca w ziemię ziarno. Pan Jezus uczył nas słowem i przykładem swego życia, śmierci i zmartwychwstania, że ziarno musi wpaść w ziemię i obumrzeć, by mogło przynieść plon obfity. Najgłębiej doświadczamy tego, stając przy trumnie bliskiej osoby. Pan Rektor Franciszek Ziejka zwrócił kiedyś uwagę na niezwykle wymowny gest całowania rodzinnej ziemi przez Świętego Jana Pawła II i wspominając polskich wygnańców, stwierdził: «Ilekroć los skazywał ich na opuszczenie kraju rodzinnego, zawsze zabierali ze sobą garść ojczyźnej ziemi: jako najpiękniejszą i najcenniejszą zarazem pamiętkę [...]».

Towarzysze ich okrutnych losów wiedzieli jedno: że z chwilą, gdy śmierć dosięgnie któregoś z wygnańców czy tułaczy, należy ziemię z owego woreczka wysypać na jego trumnę, aby przynajmniej w ten sposób, po śmierci, mógł on symbolicznie powrócić do kraju ojców» (F. Ziejka, *Jan Paweł II i polski świat akademicki*, s. 13). Dziś ten gest zostanie wykonany nad trumną świętej pamięci Franciszka, gdy kapłan, rzucając grudę ziemi, wypowie słowa: «Prochem jesteś i w proch się obrócisz, ale Pan cię wskrzesi w dniu ostatecznym» i gdy jako «wygnańcy, synowie Ewy» będziemy przyzywać wstawiennictwa Matki Miłosierdzia. Dziś ta ziemia będzie przypominała o ojczyźnie niebieskiej, gdzie zmarły połączy się ze swoją żoną Marią i z rodzicami. [...]

Będzie nam brakowało jego mądrości i pełnej prostoty, ludzkiej dobroci, w coraz bardziej podzielonym świecie i w coraz bardziej podzielonej Ojczyźnie. Będzie nam brakowało wzoru realizacji dewizy *Plus ratio quam vis*, postawy, w której siła argumentu jest ważniejsza niż argument siły. Niezapomniane pozostaną jego słowa oparte na papieskim nauczaniu o obowiązku «kształtowania ducha patriotyzmu – takiej miłości Ojczyzny, która staje na straży jej dobra, ale nie zamyka bram, lecz buduje mosty, ażeby dzieląc się z innymi, to dobro pomnażać» (F. Ziejka, *Jan Paweł II i polski świat akademicki*, s. 14). Wydaje się, że zasadę, która przyświecała pracowitemu życiu Pana Rektora wyraził on najlepiej w książce *W drodze do sławy*, w której pisał o wybitnych twórcach naszej narodowej kultury. Podsumował ich wysiłki w następujący sposób: «Wszystko wskazuje na to, że żaden z bohaterów tych tekstów nie marzył o sławie, każdy robił natomiast to, co uznał za swój święty obowiązek. Czyny i dzieła jednych przetrwały próbę czasu, innych popadły w niepamięć, nie zawsze zresztą z winy twórców». Jesteśmy przekonani, że dokonania Profesora Ziejki pozostaną na zawsze w pamięci następnych pokoleń. [...]

[...] Wspominając szerokie kontakty Pana Rektora, nie mogę nie skorzystać z okazji, by wyrazić wdzięczność niejako *pro domo sua*, w imieniu Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, który cieszył się stale jego życzliwością. Pan Rektor był członkiem Rady Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, pomagał nam w odzyskiwaniu blasku zabytków związanych z naszą Alma Mater i towarzyszył we wszystkich ważniejszych wydarzeniach. W 2005 roku nasza uczelnia dołączyła do grona tych, które wyraziły swe uznanie i wdzięczność Panu Profesorowi tytułem doktora *honoris causa*. W uzasadnieniu Senat podkreślił, że przyznaje tytuł w szczególności: «za wybitne osiągnięcia w badaniach naukowych literatury i kultury polskiej XIX i XX wieku; za promocję polskiej kultury i dorobku literackiego za granicą; za ukazanie wielkiej, patriotycznej i integracyjnej roli Kościoła katolickiego

w kształtowaniu świadomości narodowej Polaków w okresie zaborów; za ukazanie wpływu kultu maryjnego i pobożności ludowej w Polsce na postawy religijne i moralne społeczeństwa; za szacunek dla historycznych związków Uniwersytetu Jagiellońskiego z Kościołem katolickim i za wkład w ich pogłębienie; wreszcie za kształtowanie etycznych postaw środowisk akademickich w naszych czasach». [...]

[...] Wiąż Pana Rektora z naszym uniwersytetem płynęła zapewne również z głębokiego przywiązania do dziedzictwa naszego patrona, największego z absolwentów i wykładowców Uniwersytetu Jagiellońskiego, Karola Wojtyły. Profesor Ziejka cieszył się licznymi spotkaniami ze świętym Papieżem, zwłaszcza podczas seminariów naukowych w Castel Gandolfo. By przypomnieć tę więź, wystarczy wymienić dwie książki świętej pamięci Franciszka. Pierwsza, bardziej osobista, nosi tytuł *Gaudium Veritatis. Radość Prawdy* to wyraźne nawiązanie do słów Jana Pawła II, które padły tutaj, w kolegiacie Świętej Anny, w tej świątyni, która była szczególnie bliska sercu zmarłego i którą możemy słusznie nazywać «Kamienną księgą dziejów». Słowa te padły przy konfesji Jana Kantego, świętego profesora Akademii Krakowskiej. Tutaj właśnie o radości Prawdy mówił święty Papież w 1997 roku podczas spotkania z polskim światem akademickim. Radość Prawdy stała się zatem tytułem książki napisanej po latach posługi na stanowisku rektora, mającej być swoistym testamentem dla następców, «aby nie zapomnieli o pięknej tradycji polskiego świata akademickiego i o zasadach akademickiego kodeksu etycznego». Był to wyraz «posługi myślenia», która w istocie nie jest niczym innym jak «służbą prawdzie w wymiarze społecznym». Do tego nawiązuje też księga *Servo Veritatis*, będąca darem uczonych dla papieża nazwanego sługą Prawdy. Jubileuszowa publikacja na dwudziestopięciolecie pontyfikatu opatrzona została tylko jedną ilustracją, ukazującą portret Jana Pawła II, który wcześniej Pan Rektor Ziejka odsłonił w auli Collegium Novum. Polecamy w naszych modlitwach Pana Rektora wstawiennictwu Świętego Jana Pawła II.

W zeszłym roku, 6 listopada, wspominając kolejną rocznicę *Sonderaktion Krakau*, zgodnie z tradycją modliliśmy się w tej świątyni za wszystkich zmarłych pracowników uczelni Krakowa. Pan Profesor był wtedy jużznaczony cierpieniem, ale trudno nam było sobie wyobrazić, że w następane zaduszki przyjdzie nam odczytać jego imię i nazwisko. Wierzmy, że w tym roku 6 listopada z domu Ojca będzie modlił się z nami, jak zwykle sprawdzając poprawność odmiany imion i nazwisk wypominanych zmarłych? ■

Kolejna konferencja z cyklu „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej” (9–10 X 2020) Prof. Rocco Buttiglione laureatem Nagrody im. Biskupa Tadeusza Pieronka „In veritate”

Międzynarodowa konferencja z cyklu „Rola Kościoła katolickiego w procesie integracji europejskiej” w tym roku przebiegała pod hasłem: *Chrześcijańska odpowiedzialność za Europę*. Organizatorami, jak każdego roku, byli: Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie, Fundacja Konrada Adenauera w Polsce, Fundacja Roberta Schumana w Luksemburgu. Konferencja prowadzona była w trybie on-line.

W piątek (9.10) odbyły się pierwsze z zaplanowanych sesji, dotyczące aktualnych problemów świata polityki i Kościoła: *Kościół w obliczu Pandemii* i *Europa w obliczu pandemii*.

Głównie mowa była o potrzebie solidarności, jedności i współpracy, o poszanowaniu i zachowaniu wartości, w duchu których winni żyć i działać Europejczycy, tak wierzący, jak i niewierzący, przy czym chrześcijan szczególnie zobowiązuje myślenie i działanie na rzecz drugiego człowieka, zwłaszcza ukierunkowane na najbardziej potrzebujących pomocy. Stąd przywołana została przez prelegentów, opublikowana w ostatnich dniach, trzecia encyklika papieża Franciszka *Fratelli tutti*, poświęcona tematowi braterstwa i przyjaźni społecznej, podpisana 3 października 2020.

Po sesjach piątkowych, w kościele św. św. Piotra i Pawła odprawiona została Msza św. pod przewodnictwem kard. Stanisława Dziwisza, homilię wygłosił bp Jan Kopiec, który

 XX MIEDZYNARODOWA KONFERENCJA
INTERNATIONAL CONFERENCE
INTERNATIONALE KONFERENZ

Rola Kościoła katolickiego w procesie Integracji europejskiej
Role of the Catholic Church in the Process of European Integration
Die Rolle der Katholischen Kirche im Prozess der europäischen Integration

ON-LINE
YouTube Facebook

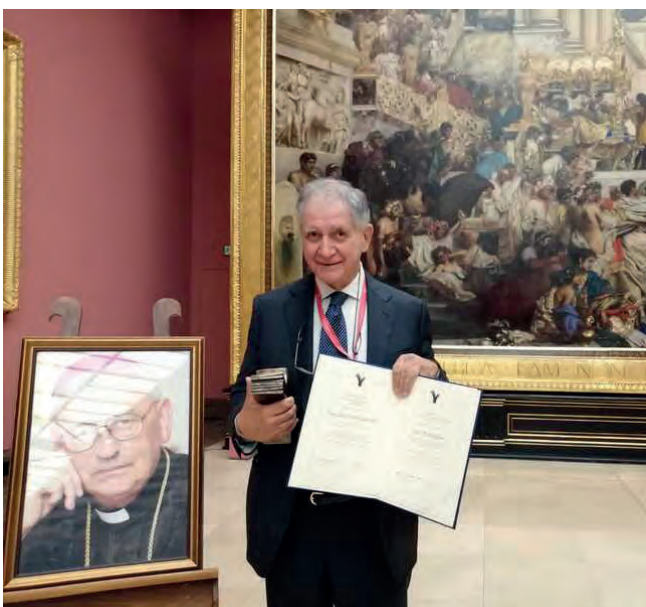
Chrześcijańska odpowiedzialność za Europę Christian responsibility for Europe Christliche Verantwortung für Europa

9-10.10.2020

ORGANIZATORZY

WSPÓŁPRACA

Patronat Honorowy
Jacka Macchrowskiego
Prezydenta Miasta Krakowa

już za tydzień miał zostać uhonorowany przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie najwyższym akademickim wyróżnieniem – tytułem doktora *honoris causa*. Bp Jan Kopiec swoją refleksję poświęcił osobie i dziełu kronikarskiemu Wincentego Kadłubka, biskupa, zakonnika, autora *Kroniki dziejów Polski*. „Z mistrza Wincentego Kadłubka czerpiemy analogię do dzisiejszej rzeczywistości – to, co wspólne, to, co łączy, prowadzi do przyszłości” – konkludował.

Po Mszy św. w oddziale Muzeum Narodowego, w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach, odbyła się **Gala Nagrody Biskupa Tadeusza Pieronka „In veritate”**. W tym roku otrzymał ją **za wybitne postawy i osiągnięcia w łączeniu wartości chrześcijańskich i europejskich Rocco Buttiglione, włoski filozof i polityk**. Nagrodę i statuetkę wręczył Laureatowi kard. Stanisław Dziwisz, honorowy przewodniczący Komitetu Organizacyjnego. ■

Europa w kryzysie: jaka odbudowa? / Europe: recovery or renewal? Creatio Continua III on-line (28 XI 2020)

W dniu 28 listopada 2020 r. (sobota) odbyła się on-line III Międzynarodowa Konferencja z cyklu „Creatio continua” organizowana przez Instytut Teologii Praktycznej UPJPII oraz Światowy Ruch Katolików na Rzecz Środowiska. Wśród poruszanych tematów były m.in. chrześcijańska odnowa ekologiczna i ekologia miasta. W gronie prelegentów znaleźli się: prof. John Milbank (W. Brytania), prof. Rocco Buttiglione (Włochy) i ks. prof. Maciej Ostrowski (UPJPII).

PANEL I. Z gruzów II wojny światowej Europę odbudowali działacze zainspirowani chrześcijaństwem, pracujący razem z „ludźmi dobrej woli”. Byli w stanie odpowiedzieć na „widmo komunizmu” krążące nad Europą. Nie dlatego, że zamykali na nie oczy i odrzucali stojące za nim problemy, potrzeby i intuicje – ale dlatego, że umieli zaproponować bardziej atrakcyjną kontrpropozycję. To właśnie oni stworzyli podwaliny stabilnego powojennego porządku, europejskiego „złotego dwudziestolecia”.

Dzisiaj Europa – i Polska jako jej część – znów doświadcza serii wstrząsów. Jak zgodnie podkreślają papież Franciszek i naukowcy, niezrównoważona gospodarka i styl życia niszczą różnorodność biologiczną, z dużym prawdopodobieństwem przyczyniając się do kryzysów pandemicznych, a z pewnością – do kryzysu klimatycznego.

- 75 lat temu geopolityczny układ sił wyłączył Polskę z planu Marshalla i powojennej odbudowy Europy. Dzisiaj Polska ma możliwość współdecydowania o odbudowie Europy, angażując się w proces negocjacji nowego budżetu europejskiego i Zielonego Nowego Ładu. Jak najlepiej wykorzystać tę szansę?
- Czy powrót do przedkryzysowej „normalności” i „business as usual” wystarczy, aby uciec od obecnych i przyszłych kryzysów?
- A może potrzebujemy głębszej odnowy, jeśli chcemy zbudować bardziej stabilne fundamenty Europy?

Odpowiedzi na te pytania szukano w towarzystwie najciekawszych polskich i europejskich liderów opinii, takich

jak: prof. Chantal Delsol (francuska filozofka polityki, założycielka Instytutu Badawczego Hannah Arendt, kierownik Centrum Studiów Europejskich na Uniwersytecie Marne-la-Vallée), prof. Marek Rymśa (polski socjolog Uniwersytetu Warszawskiego, członek Narodowej Rady Rozwoju przy prezydencie RP w latach 2015–2020), prof. Rocco Buttiglione (włoski senator i minister), prof. John Milbank (brytyjski teolog, założyciel ResPublica Think Tank). Pierwszy z paneli poprowadził Bartłomiej Radziejewski z Nowej Konfederacji.

PANEL II. Na wyzwania kryzysu klimatycznego odpowiedzieć musimy nie tylko na poziomie UE i państw narodowych, ale także na poziomie MIAST.

- Jak powinna wyglądać „ekologia miasta”?
- Jak adaptować miasta do zmian klimatycznych i jak ograniczać skutki tych zmian?
- Jak tworzyć zdrową, zieloną i zrównoważoną przestrzeń miejską? Czy możemy powstrzymać „betonozę”, fale upałów, miejskie powodzie błyskawiczne i susze?
- Co RZECZYWIŚCIE możemy zrobić, by nasze miasta stały się dobrem wspólnym?

Podczas konferencji na miasto starano się spojrzeć z perspektyw badacza „ekologii miasta”, działacza i edukatora, a także szefa miejskiej spółki odpowiedzialnej m.in. za praktyczne dostosowanie miasta do wyzwań kryzysu klimatycznego.

Gośćmi byli: ks. prof. Maciej Ostrowski, UPJPII (badacz „ekologii miasta”, organizator cyklu konferencji „Sacrum i Przyroda”), dr inż. Kasper Jakubowski (edukator i działacz miejski, architekt krajobrazu, prezes Fundacji „Dzieci w Naturę”), Ryszard Gajewski (prezes Zarządu Gdańskie Wody, absolwent Politechniki Gdańskiej na Wydziale Hydrotechniki). Debatę poprowadziła Magdalena Milert (architekt, absolwentka Politechniki Śląskiej, członek Fundacji LAB60+ oraz zespołu miejskiego w krakowskim oddziale Klubu Jagiellońskiego). ■

Jan Paweł II. Filozof, poeta, kapłan, polityk, papież: życie dla wolności. Dzieło życia – siła oddziaływania – międzynarodowa konferencja w austriackim Heiligenkreuz z udziałem WF UPJPII (28–30 IX 2020)

tekst: Joanna Łukaszuk-Ritter (źródło: „Niedziela”)

zdjęcia: JP2.at, Alina Mazur

W jubileuszowym roku setnych urodzin Jana Pawła II Wyższa Szkoła Filozoficzno-Teologiczna im. Benedykta XVI w Heiligenkreuz w Dolnej Austrii zorganizowała międzynarodową konferencję *Jan Paweł II. Filozof, poeta, kapłan, polityk, papież: życie dla wolności. Dzieło życia – siła oddziaływania*.

Pomysłodawcą tego przedsięwzięcia był wykładowca uczelni w Heiligenkreuz profesor filozofii dr Christoph Böhr oraz jej rektor o. prof. dr Wolfgang Buchmüller. Tematem konferencji, która odbyła się w dniach 28–30 września 2020, było ukazanie wszechstronności Karola Wojtyły jako człowieka wielu talentów – filozofa, kapłana, mistyka, poety, polityka – człowieka o wyjątkowej osobowości.

Do udziału w symposium zaproszeni zostali prelegenci z Austrii, Niemiec i Polski, m.in. niemiecki teolog moralny Peter Schallenberg, prawnik kanoniczny ks. prof. Christoph Ohly, amerykański filozof i teolog z Uniwersytetu w Münster William J. Hoyer, dyrektor Papieskich Dzieł Misyjnych o. prof. dr Karl Wallner, **filozof i dziekan Wydziału Filozoficznego Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie ks. dr hab. Jarosław Jagiełło, wiceprzewodniczący Europejskiej Federacji Uniwersytetów Katolickich ks. prof. Władysław Zuziak**, prof. dr Kazimierz Rynkiewicz z Uniwersytetu w Monachium oraz kard. Paul Josef

Cordes, którego referat *Moje spotkania z Papieżem Janem Pawłem II – wspomnienia autentycznego świadectwa wiary* zakończył pierwszy dzień konferencji.

Abp Stanisław Gądecki został zaproszony do wygłoszenia wykładu na otwarcie symposium. W swoim wystąpieniu przewodniczący Episkopatu Polski podkreślił znaczenie papieża Jana Pawła II jako „doktora i nauczyciela Kościoła na przełomie tysiącleci”. Zdaniem abp. Gądeckiego, który jest propagatorem inicjatywy ogłoszenia św. Jana Pawła II doktorem Kościoła, trwające do dziś zafascynowanie osobą Papieża Polaka wynika z „autentycznej świętości”. Zaznaczył również, że intelektualnego, teologicznego i politycznego dzieła Karola Wojtyły nie da się zrozumieć bez jego osobistego poświęcenia się w równej mierze Bogu i bliźniemu. „Karol Wojtyła starał się zawsze zbliżyć ludzi do Boga” – stwierdził arcybiskup. „Uczył żyć i żył tak, jak nauczał”. Wieloletnie i niestrudzone dzieło Jana Pawła II – począwszy od zmagania o wolność i sprawiedliwość aż po przestrożę przed ateizmem i napierającą ideologią sekularyzmu na świecie – jest ciągle aktualne.

Obszerny program symposium przedstawił osobę i dzieło papieża Jana Pawła II w czterech głównych blokach tematycznych: *Pochodzenie i charakter, Oblicza jego osobowości, Jego teologia i filozofia oraz Wgląd w jego myślenie*. ■

Jan Paweł II i Europa Środkowa – debata ekspercka w Wiedniu z udziałem ks. prof. Jana Machniaka (15 X 2020)

źródło: Katholisch.at

zdjęcie: UgurK Photography/Katholische Kirche Österreich

Proces duchowy zdecydował o pokojowym upadku żelaznej kurtyny, dla której papież Jan Paweł II był niezmiernie ważny i którego rola jest daleka od naukowego zbadania”. Były wicekanclerz Austrii i były minister edukacji Erhard Busek umieścił tę tezę w centrum swojego wystąpienia na temat *Jana Pawła II i Europy Środkowej*, które wygłosił w czwartek wieczorem (15 października 2020 r.) w Instytucie Polskim w Wiedniu. Fakt, że Jan Paweł II dał trwałe duchowe i polityczne impulsy, był podstawowym tematem późniejszej debaty eksperckiej z biskupem czeskim Tomasem Holubem, prof. Janem Machniakiem z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, sekretarzem generalnym Konferencji Episkopatu Węgier Tamasek Tothem, księdzem słowackim Pavelem Povazanem i rektorem uniwersytetu w Heiligenkreuz prof. Wolfgangiem Buchmüllerem. Erhard Busek, który nawiązał osobiste kontakty z dysydentami, intelektualistami katolickimi i działaczami na rzecz praw człowieka na długo przed upadkiem muru berlińskiego w 1989 r., mówił, że Jan Paweł II był impulsem do powstania Instytutu Nauk o Człowieku w Wiedniu w 1982: „Otrzymałem list od Jana Pawła II z wyraźną prośbą o dopilnowanie, aby w Wiedniu powstał instytut filozofów, socjologów i teologów z Europy Środkowej. I z tym listem udałem się. Wiedeński burmistrz Leopold Gratz przeznaczył na ten cel milion szylingów” – powiedział przewodniczący rady powierniczej IWM. Dzięki tej inicjatywie, ale także podczas „legendarnych rozmów w Castel Gandolfo”, Papież okazał się zainteresowanym słuchaczem, zainteresowanym otwartym, pluralistycznym dia-

logiem. „Jan Paweł II pragnął Europy, która oddycha dwoma płucami, na Wschodzie i na Zachodzie, niestety w ostatnich latach oddaliliśmy się od siebie” – stwierdził E. Busek i polecił: „Pamięć o Janie Pawle II powinna nam pomóc odnaleźć się nawzajem, aby znów się zbliżyć”.

Pokonaj bariery!

„Napięcia i podziały ponownie wzrosły, ale nie tak bardzo między narodami, ale raczej wewnątrz państw, a także w Kościele” – podkreślił bp Holub. Odrutką może być tylko dialog, który musi opierać się na chęci słuchania i przekonaniu, że ktoś inny może mnie wzbogacić. Węgierski historyk Kościoła Tamas Toth dodał, że „osobiste spotkania są niezbędne”. Dialog, spotkania i pozytywne zainteresowanie konkretną osobą wyróżniały właśnie Jana Pawła II, mogliśmy kilkakrotnie doświadczyć tej postawy Papieża na osobistych spotkaniach”.

„Dla przezwyciężenia istniejących barier w Europie ważna jest wspólna modlitwa i celebrowanie wiary, podkreślało to duchowieństwo z pięciu krajów Europy Środkowej i odniosło się do różnych wizyt Papieża. Na przykład Środkowoeuropejski Dzień Katolicki w Mariazell w 2004 r. był całkowicie zgodny z życzeniem Papieża Jana Pawła II” – wyjaśnił prof. Buchmüller. Wtedy stało się jasne, że wierzący z ośmiu uczestniczących krajów mają te same chrześcijańskie korzenie. „Nie zaszkodzi Europie, gdyby była trochę bardziej chrześcijańska i okazałaby więcej solidarności, zwłaszcza z uchodźcami” – powiedział cysters. Prof. Machniak z UPJPII w Krakowie

potwierdził również, że „wiera chrześcijańska jest siłą jednoczącą w Europie: ważne jest, aby mieć oko na Chrystusa i wartości chrześcijańskie”.

Nie bój się Covid!

„A co powiedziałby dziś Jan Paweł II, odwiedzając kraje Europy Środkowej?: «Nie bój się Covid!»” – tak stwierdził niedawno uleczony z koronawirusa biskup Pilzna Tomas Holub. „Tematyzowałby też utraconą solidarność i odważnie mówił o seksualności, oczywiście ze świadomością związanych z nią trudności”. „Podobnie jak w 1991 r. Papież przypominał Węgrom, że możemy być razem wolni i że potrzebujemy dialogu na Węgrzech i poza nim, abyśmy mogli lepiej się nawzajem zrozumieć” – powiedział Sekretarz Generalny Episkopatu Węgier Toth Povasan, pochodzący ze Słowacji proboszcz w Archidiecezji Wiedeńskiej od 2001 r. „Jan Paweł II słuchał Słowaków i pytał: Czego potrzebujecie?”.

Chrześcijański obraz człowieka.

Dla profesora teologii duchowości na Papieskim Uniwersytecie w Krakowie Papież postawił pytanie, które zajmowało już młodego Karola Wojtyłę w jego wierszach i sztukach: „Kim jest człowiek?”. Ks. prof. J. Machniak mówił: „Chrześcijańska antropologia, która pojmuje człowieka jako obraz i stworzenie Boga, jako mężczyznę i kobietę, to

był temat przewodni Papieża z Polski, który dzisiaj niesie swoim rodakom. I w oparciu o tę antropologię Jan Paweł II krytykowałby obecne ideologie, tak jak robił to w czasach totalitaryzmu”. Jan Paweł II zwróciłby się do dzisiejszego ludu z „pozytywnym przesłaniem na trzy sposoby”, jak mówił rektor Hochschule w Heiligenkreuz: „«Bóg kocha wszystkich, a człowiek jest powołany do miłości, która stwarza znaczenie», to byłoby jego przesłanie religijne. Z etycznego punktu widzenia Papież opowiadałby się za «kulturą życia», nie tylko ze względu na obecną debatę o eutanazji, politycznie zaś zachęcałby Europę do zwiększania wolności, sprawiedliwości, solidarności i praw człowieka. Robiąc to, zobligowałby Austrię do «bycia mostem»”, powiedział Buchmüller.

Wieczór otworzył dyrektor Instytutu Polskiego Rafał Sobczak, który omówił historyczną rolę Papieża Jana Pawła II w pokojowej transformacji Europy w 1989 r. „Papież XX wieku” nie tylko wspierał powstanie polskiej Solidarności, ale także „Piknik paneuropejski” latem 1989 r. na granicy austro-węgierskiej, który zrobił dziury w żelaznej kurtynie, aż do „aksamitnej rewolucji” w Czechach i „śpiwającej rewolucji” w krajach bałtyckich.

Więcej artykułów na 100. rocznicę urodzin Karola Wojtyły w Kathpress na: <https://www.kathpress.at/jp2>

<https://www.katholisch.at/aktuelles/131793/busek-mit-johannes-paul-ii-barrieren-in-mitteuropa-ueberwinden>

Synod Zamojski 1720–2020. In Memoriam – konferencja naukowa współorganizowana przez UPJPII z okazji 300-lecia Synodu Zamojskiego

oprac. dr Jacek Feduszka (Muzeum Zamojskie)
<http://muzeum-zamojskie.pl/14726>

17 września 2020 r. w sali *Consulatus* zamojskiego ratusza miała miejsce konferencja naukowa pt. *Synod Zamojski 1720–2020. In memoriam* z okazji przypadającego

w tym roku 300-lecia zakończenia obrad Synodu Zamojskiego Kościoła unickiego w Zamościu, który obradował od 26 sierpnia do 17 września 1720 r. Synod ten był jednym z najważniej-

szych wydarzeń w historii Kościoła greckokatolickiego na ziemiach polskich. Stanowił ważny krok w procesie jednoczenia Kościołów łacińskiego i wschodniego pod zwierzchnictwem papieskim na obszarze I Rzeczypospolitej.

Obrady konferencji poprzedziła Msza św. w katedrze zamojskiej, której przewodniczył ordynariusz zamojski bp Marian Rojek, a koncelebrowali: metropolita przemysko-warszawski, zwierzchnik Kościoła greckokatolickiego w Polsce abp Eugeniusz Popowicz oraz archimandryta dr Sergiusz Gajek MIC, administrator apostolski grekokatolików na Białorusi.

Konferencja zorganizowana została przez Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie i Muzeum Zamojskie w Zamościu w ramach programu MNiSW „Dialog”, realizowanego w latach 2019–2021 na Wydziale Teologicznym UPJPII (Katedra Historii Liturgii – Instytut Liturgiczny).

Obrady konferencji, pod honorowym patronatem Prezydenta Miasta Zamościa Andrzeja Wnuka, zrealizowano w trzech sesjach. Zgromadziły one przedstawicieli duchowieństwa greckokatolickiego oraz naukowców reprezentujących najważniejsze ośrodki akademickie zajmujących się historią Kościoła greckokatolickiego. W obradach sesji pierwszej zaprezentowano: miejsce obrad sprzed 300 lat – Zamość jako gospodarza obrad Synodu Zamojskiego w 1720 r. (dr Jacek Feduszka, Muzeum Zamojskie), zagadnienia związane ze znaczeniem Synodu Zamojskiego dla Kościoła greckokatolickiego na Białorusi w przeszłości i obecnie (archimandryta dr Sergiusz Gajek MIC, Mińsk – Białoruś) oraz znaczenie Synodu Zamojskiego dla Katolickich Kościołów wschodnich (ks. dr hab. Leszek Adamowicz, prof. KUL, Lublin). Sesję pierwszą poprowadził mgr Andrzej Urbański, dyrektor Muzeum Zamojskiego w Zamościu.

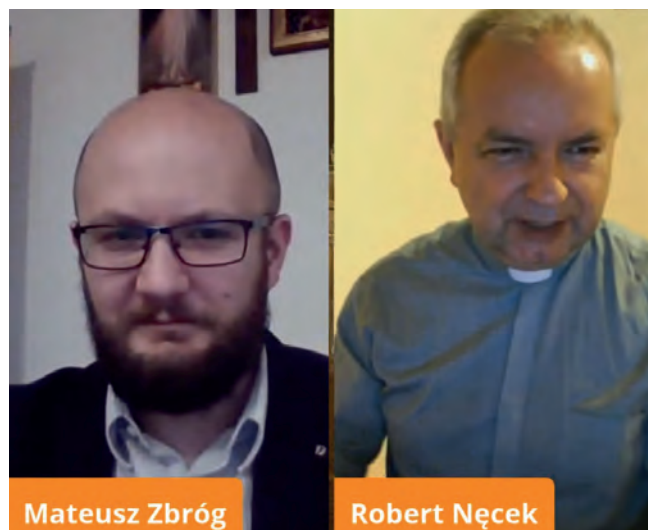
Sesję drugą konferencji poświęcono przede wszystkim najnowszemu tłumaczeniu i publikacji postanowień Synodu Zamojskiego. Ks. prof. Stanisław Nabywaniec (Uniwersytet Rzeszowski) przedstawił refleksje nad Synodem Zamojskim i jego znaczeniem z perspektywy trzystu lat od jego zakończenia. Dr hab. Łukasz Marzec (Uniwersytet Jagielloński) skoncentrował się na analizie inspiracji prawnych Synodu Zamojskiego, a ks. dr hab. Przemysław Nowakowski CM, prof. UPJPII, omówił problematykę liturgiczną Kościoła greckokatolickiego w świetle postanowień Synodu Zamojskiego. Moderatorem tej części konferencji był ks. prof. dr hab. Józef Marecki (IPN i UPJPII w Krakowie). W sesji trzeciej, prowadzonej przez ks. dr hab. Przemysława Nowakowskiego CM, miała miejsce dyskusja nad częścią zagadnień poruszonych w czasie konferencji. Odnosiły się one m.in. do kwestii znaczenia Synodu Zamojskiego dla Kościołów wschodnich na przestrzeni trzech stuleci, wpływu postanowień synodalnych na tradycję obrządków wschodnich i wreszcie dotyczyły zagadnień związanych z najnowszym przekładem postanowień Synodu Zamojskiego. W tej części głos zabrali m.in. greckokatolicki metropolita przemysko-warszawski abp Eugeniusz Popowicz, ordynariusz zamojski bp Marian Rojek oraz autorzy komentarzy (historycznego, prawnego i liturgicznego) do najnowszego wydania Statutów Synodu Zamojskiego: ks. prof. Stanisław Nabywaniec, dr hab. Łukasz Marzec i ks. dr hab. Przemysław Nowakowski CM, prof. UPJPII. W ostatniej części konferencji Piotr Bunar, dyrektor Wydawnictwa „Avalon”, zaprezentował najnowszą publikację Statutów Synodu Zamojskiego 1720 r., opracowaną pod redakcją naukową ks. dr hab. Przemysława Nowakowskiego CM (*Statuty Synodu Zamojskiego 1720 roku. Nowe tłumaczenie z komentarzami*, red. Przemysław Nowakowski CM, wyd. „Avalon”, Kraków 2020, 432 s.). ■

Debata wokół „Społeczeństwa”

tekst: Łukasz Dzięcioł

W dniu 7 grudnia 2020 r. odbyła się kolejna debata on-line kwartalnika „Społeczeństwo” pt. *Święty Jan Paweł II – patron obywatelskości*. W dyskusji uczestniczyli: ks. prof. nadzw. dr hab. Bogusław Drożdż, redaktor naczelny kwartalnika, i ks. prof. nadzw. dr hab. Robert Nęcek, kierownik Katedry Edukacji Medialnej UPJPII, były rzecznik prasowy Archidiecezji Krakowskiej.

Dyskusję poprowadził Mateusz Zbróg. Debata rozpoczęła się od omówienia tematyki najnowszego numeru kwartalnika. Jako pierwszy głos w rozmowie zabrał ks. Drożdż, podając przyczynę wyboru omawianego tematu, mianowicie 100. rocznicę urodzin św. Jana Pawła II. Przyświecał przy tym dodatkowy cel przedstawienia Papieża jako patrona godności człowieka i prawdziwej obywatelskości. Ks. Bogusław odniósł się do pojęcia sze-

roko rozumianej obywatelskości człowieka jako wspólnoty ludzkiej i wspólnoty Kościoła.

Ks. Robert Nęcek podkreślił, że Jan Paweł II przywiązywał do mediów ogromną rolę, traktując całe wydarzenie medialne jako jeden z czynników antropologicznych. Jeśli człowiek jest drogą Kościoła, jak uczy sobór, to Ewangelia i ci, którzy ją głoszą, zobowiązani są również wchodzić w świat mediów. Papież, zdając sobie z tego sprawę, wygłaszał nie tylko okolicznościowe przemówienia skierowane do ludzi mediów ale także kierował orędzia na światowe dni środków masowego przekazu od samego początku swojego pontyfikatu.

Podczas rozmowy bardzo szeroko omówiony został temat mediów, od prawdy i etyki w mediach, poprzez język w mediach, edukację poprzez media, po modlitwę, a także dialog. W trakcie debaty poruszono także temat patriotyzmu i obywatelskości. Prowadzący przytoczył słowa z artykułu o. Jana Mazura: „W nauczaniu papieskim patriotyzm i związana z nim obywatelskość można zinterpretować nade wszystko w kluczu miłości”. Tylko jak dzisiejszy świat rozumie miłość?

Według ks. Bogusława Drożdża nasza obywatelskość wynika z Boskiego aktu stworzenia i odkupienia, obej-

muje również nadprzyrodzony wymiar ludzkiej godności, tzn. że człowiek jest skierowany ku wieczności. Ksiądz Bogusław uważa, że kiedy myślimy i mówimy o patriotyzmie, to widzimy przede wszystkim korzenie: rodzinę, wiarę, ojczyznę. Patriotyzm to jest umiłowanie ojczyzny swego narodu.

Ks. Nęcek dodał do definicji patriotyzmu takie pojęcia, jak uczciwość i kompetencje. Jego zdaniem potrzebne są trzy elementy, aby dowieść, że szanuje się kraj, w którym się żyje:

- tożsamość słowa z postawą,
- kompetencja w działaniu,
- chęć angażowania się na rzecz dobra wspólnego.

Swoją wypowiedź uzupełnił słowami, że „dobrym można być zawsze i wszędzie bez względu na status społeczny. Czynić dobro to najprostsza droga do osiągnięcia chwały ziemskiej i chwały niebieskiej”.

Podsumowując debatę, na koniec trzeba podkreślić, że dobry katolik jest dobrym obywatelem, a jakość życia katolików powinna być w interesie nas wszystkich, ponieważ im bardziej katolicy będą żyć po katolicku, tym lepszym miejscem do życia będzie nasz kraj. ■

Tanatoturystyka – pomiędzy życiem a śmiercią

tekst: dr Katarzyna Góralczyk

Pracownicy Katedry Krajobrazu i Dziedzictwa Kulturowego Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego pod naukowym kierownictwem dr hab. Lucyny Rotter, prof. UPJPII, organizują cyklicznie konferencję międzynarodową adresowaną przede wszystkim do środowiska naukowo oraz zawodowo związanego z turystyką, heritologią oraz historią, a także studentów tych kierunków.

Tegoroczna odbyła się w dniach 26–27 listopada i była zatytułowana *Tanatoturystyka – pomiędzy życiem a śmiercią*. Partnerem konferencji było Miasto Kraków. Pomimo trudności wynikających z ograniczeń pandemicznych w wydarzeniu uczestniczyli reprezentanci szeregu ośrodków naukowych i badawczych z kraju i zagranicy. W ostatnich latach obserwujemy coraz większe zainteresowanie cmentarzami jako nie tylko miejscami kultu i upamiętnienia umarłych, lecz także jako przestrzeni do badań naukowych, prac konserwatorskich, a nawet atrakcji turystycznych przyciągających zwiedzających. Organizatorzy, dostrzegając potrzebę dyskursu naukowego oraz zbudowania płaszczyzny do wymiany spostrzeżeń oraz wniosków przez przedstawicieli odmiennych często nauk, obrali to sobie za cel. Szerokie spektrum poruszanych zagadnień pozwoliło spojrzeć na cmentarz jako na miejsce nie tylko turystyczne, przyciągające zwiedzających, lecz także jako na miejsce pamięci, kultu czy element ludzkiej egzystencji. Nekropolia stanowi wielokrotnie symbol patriotyzmu, walki o wolność czy postawy obywatelskiej, wartości będących świadectwem danym przez pochowane w jej ob-

rzebie osoby. Tym samym staje się ona empiryczną lekcją historii lokalnej dla żyjących.

Konferencję swoim przemówieniem otworzył prezes Krakowskiej Izby Turystycznej, podkreślając znaczenie tanatoturystyki jako narzędzia do poznania innych kultur, naszej przeszłości oraz mówiąc o wielkim potencjalnie turystycznym historycznym cmentarzu oraz nekropolii osób publicznych.

Konferencja została podzielona na cztery panele dyskusyjne. Pierwszy z nich skupiał się wokół zagadnień cmentarzy czasu wojny. Dr hab Marek Rembierz, prof UŚ, poruszył temat grobu jako fundamentalnego miejsca dla egzystencji człowieka. W swoim wystąpieniu wskazywał, jak ważna jest świadomość miejsca pochówku dla życia człowieka i jego spokojnej śmierci. Dr Jolanta Mikołajczyk wskazała na aspekt historyczny i patriotyczny dziedzictwa szlakiem grobów i cmentarzy wojennych Małopolski. Rozwinięciem przedstawianego zagadnienia stało się wystąpienie dr Katarzyny Góralczyk na temat prawnomiędzynarodowych aspektów ochrony grobów wojennych. Pani doktor podkreślała zobowiązania państw i miast, na terenie których znajdują się groby i cmentarze wojenne. Doc. ThDr. Peter Borza, PhD, poruszył wciąż trudny temat czasu holokaustu w greckokatolickiej cerkwi słowackiej.

Drugi panel dyskusyjny został poświęcony aspektom ekologicznym i konserwatorskim cmentarzy oraz szerokiego aspektowi wyzwań, przed jakimi stoją zarówno właściciele, jak i administratorzy polskich nekropoli.

Kolejny panel poświęcony został szerokiej dyskusji na temat konkretnych przykładów atrakcyjnych z punktu widzenia nekropoli i zwyczajów cmentarnych na świecie. Wśród wskazywanych miejsc znalazły się muzułmańskie śpiwory na cmentarzach, żydowskie nekropole w Polsce oraz radosny cmentarz w Rumuni. Wskazywane przez prelegentów przykłady stały się przyczynkiem do podjęcia dyskusji przez obecne grono uczestników. Konferencję zamknął pa-

nel przedstawiający zagadnienie symboliki obecnej w sztuce sepulkralnej oraz czasu żałoby.

Mnogość poruszanych tematów oraz wniosków stawianych w czasie dyskusji pomiędzy panelami oraz wymiany poglądów zamykających konferencję dały pewność organizatorom, iż temat tanatoturystyki winien stać się stałym elementem dyskursu naukowego prowadzonego przez Katedrę Krajobrazu i Dziedzictwa Kulturowego. ■

VII Międzynarodowy Kongres Azjatycki (2 XI 2020)

W VII Międzynarodowym Kongresie Azjatyckim *Współczesne Chiny w stosunkach międzynarodowych* na zaproszenie Towarzystwa Azji i Pacyfiku wziął udział dr Andrzej Giza. W ramach webinarium wygłosił referat

100-lecie powołania Konsulatu RP w Hrabinie – polsko-chińska dyplomacja kulturalna.

W Kongresie wzięło udział ponad 300 zaproszonych gości reprezentujących ośrodki naukowe, artystyczne i dyplomatyczne z całego świata.

Uczestnicy:

Dyplomaci

1. JE **Siti Nugraha Mauludiah**, Ambasador Republiki Indonezji w Polsce
2. JE **Liu Guangyuan**, Ambasador Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce
3. JE **Choe Il**, Ambasador Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej w Polsce
4. JE **Bakhrom Babaev**, Ambasador Republiki Uzbekistanu w Polsce
5. JE **Alim Kirbayew**, Ambasador Republiki Kazachstanu w Polsce
6. JE **Mahmoud Khalifa**, Ambasador Państwa Palestyny w Polsce
7. JE **Ziyad Raouf**, Pełnomocnik Rządu Regionalnego Kurdystanu w Polsce
8. JE **Hussein Al-Safi**, Charge d'Affaires a.i. Republiki Iraku w Polsce
9. **Basana Mangihuttua Sidabutar**, Radca Minister Ambasady Republiki Indonezji w Polsce
10. **Taufiq Lumsuhur**, Radca Ministra ds. Ekonomicznych Ambasady Republiki Indonezji w Polsce
11. **Zhang Zhongua**, Radca Kultury Chińskiej Republiki Ludowej w Polsce
12. **Diyah Ramadani Agustini**, I Sekretarz Ambasady Republiki Indonezji w Polsce
13. **Kwon Ju Hyok**, I Sekretarz Ambasady Koreańskiej Republiki Ludowo-Demokratycznej w Polsce
14. **Lance Ence**, II Sekretarz Ambasady Stanów Zjednoczonych
15. **Widya Rahma Utami**, III Sekretarz Ambasady Republiki Indonezji w Polsce
16. JE **Krzysztof Szumski**, były Ambasador RP w Chinach, Indonezji, Filipinach i Tajlandii
17. JE **Tadeusz Chomicki**, były Ambasador RP w Chinach i Korei Południowej
18. JE dr **Piotr Łukasiewicz**, były Ambasador RP w Afganistanie
19. JE prof. **Sergiusz Mikulicz**, były Ambasador RP w Kambodży
20. JE **Margarita Lalić-Terzić**, była Ambasador Serbii w Kenii
21. JE **Krzysztof Ciebien**, były Ambasador RP w Koreańskiej Republice Ludowo-Demokratycznej
22. **Mateusz Piątek**, były II Sekretarz Ambasady RP w Chińskiej Republice Ludowej
23. **Du Ming**, Konsul Chińskiej Republiki Ludowej w Gdańsku
24. **Jerzy Bańkowski**, Konsul Honorowy Litwy w Toruniu
25. **Stanisław Rakowicz**, Konsul Honorowy Peru w Toruniu
26. **Alexandr Zlatkin**, Konsul Honorowy RP w Biszkeku
27. **Jan Mrozowski**, Konsul Honorowy Mołdawii w Toruniu

KONGRES AZJATYCKI

30 PAŹDZIERNIKA 2020, 10:00, ZOOM

WEBINARIUM „NOWEJ POLITYKI WSCHODNIEJ”
WSPÓŁCZESNE CHINY W STOSUNKACH MIĘDZYNARODOWYCH

dr Andrzej Sawicki
Spoleczna Akademia Nauk w Warszawie

dr Andrzej Giza
Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie

mgr Paula Tomaszewska
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

dr Justyna Ołędzka
Moderator
Akademia Finansów i Biznesu Vistula
w Warszawie

mgr Sara Tomaszewska
Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu

mgr Hanna Zobel
Uniwersytet Warszawski

mgr Yousif Naem Khalaf
Uniwersytet Warszawski

Debata z udziałem dr Pauliny Guzik (UPJPII) i ks. dr hab. Damiana Wąska, prof. UPJPII, poświęcona książce papieża Franciszka

tekst, zdjęcia: Marta Mastyło

„Z kryzysu nie wychodzi się takim samym” – pisze papież Franciszek w swojej najnowszej książce *Powróćmy do marzeń. Droga ku lepszej przyszłości*. „W kontekście naszej współczesności nazwać ją możemy wyjątkowymi rekolekcjami” – mówi Paulina Guzik (dziennikarka, wykładowca UPJPII, autorka tłumaczenia książki Austena Ivereigha na język polski). To właśnie ta publikacja oraz 84. urodziny Ojca Świętego stały się przedmiotem debaty przeprowadzonej 17 grudnia 2020 r. przez studentów Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie.

W pandemicznej rzeczywistości papież kreśli wizję świata, który możemy odbudować zupełnie inaczej. Wzywa, aby powrócić do marzeń i wkroczyć na drogę ku lepszej przyszłości. W debatę wprowadzili: Karol Litwa i Grażyna Rogóż. Moderatorami byli: Klaudia Pakuła i Dominik Sak, a podsumowała ją Faustyna Zalesna. Od strony telewizyjnej debatę realizowali: Karolina Holka (JP2TV) i Dominik Basta (JP2TV).

Biograf papieża zauważa, iż papież Franciszek jest jednym z niewielu światowych przywódców, którzy w tej sytuacji pandemicznej dodają duchowego wsparcia. Przytuliła świat „Urbi et Orbi”, mówiąc: „Nie jesteście w tej łodzi sami”.

Austen Ivereigh, który poprosił papieża o wywiad, używając jego zgodę, dzięki czemu książka w ogóle powstała, obecny był poprzez skype’a na urodzinowej, studenckiej debacie.

Paulina Guzik opowiedziała, jak doszło do tego, że właśnie ona znalazła się w gronie tłumaczących książkę, i o szalonym tempie, w jakim to tłumaczenie powstawało.

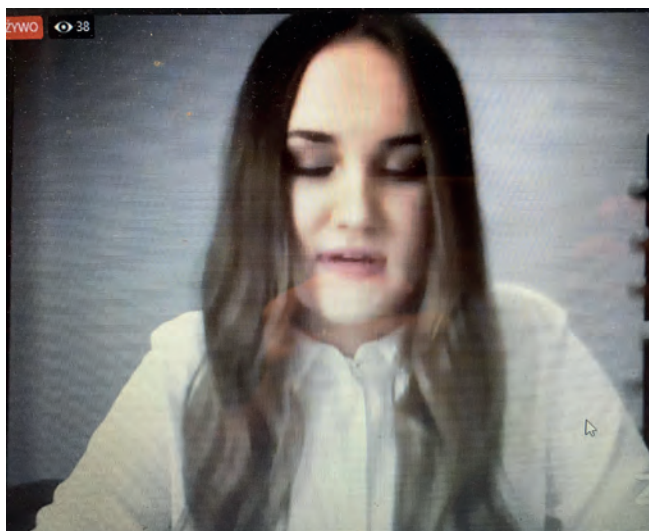
„Książka celnie diagnozuje pytania odbiorców” – mówi ks. Damian Wąsek. Papież Franciszek próbuje poznać pytania uniwersalne, zadawane nie tylko przez ludzi wierzących.

Zaczyna od słuchania aktualnych pytań ludzi, rozeznawania i dopiero później stara się mówić, co Bóg na to, dlatego książka trafia także do osób niezwiązanych z Kościołem. Wiele kazań, tekstów teologicznych, listów pasterskich w Kościołach nie trafia do ludzi, bo są niejako odpowiedziami powstającymi w oderwaniu od pytań odbiorców. Dla papieża Franciszka w centrum jest relacja Boga ze światem. To, jak dzisiaj człowiek może Pana Boga spotkać.

Ksiądz zapytany, jak rozumieć tak często używany przez papieża termin „przepełnienie”, wyjaśniał, że należy go rozumieć jako przekroczenie czegoś, jakiejś granicy. Właśnie pandemia może być traktowana jak przekroczenie jakiejś granicy akceptowanego cierpienia, bólu, zła dotykającego człowieka. Jeśli tyczy Pana Boga, to przepełnienie będzie dotyczyło idei miłosierdzia, Bóg daje więcej, aniżeli się spodziewamy. Papieskie „przepełnienie” można rozumieć jedynie w określonym kontekście.

„«Przepełnienie» to niczym «wylanie rzeki»” – dookreśliła Paulina Guzik, tłumacząc, jak ludziom mogą się zmieniać serca w czymś tak złym jak pandemia.

Klaudia Pakuła zapytała, jak rozumieć słowa papieża, gdy mówi, że doznał aż trzech covidów. Paulina Guzik tłumaczyła to jako momenty przestoju, które jego samego zmieniły, czegoś się przez nie nauczył. Jednym z nich był covid wygnania, „ale niech to już będzie do wyjaśnienia dla tych, którzy po książkę sięgną” – zachęcała Paulina Guzik, która opowiedziała też, dlaczego papież jest typowym Argentyńczykiem i jak zmieniał się pod wpływem własnych doświadczeń. Paulina Guzik ceni papieża również za stosunek do kobiet, które zatrudnia, ceniąc ich wiedzę i doświadczenie. Pierwszy przywódca światowy, który mówi – „doceniam kobiety i zatrudniam je, nie tylko ceniąc

ich wiedzę i kompetencje, ale pozytywnie podchodząc do tego, za co wielu przywódców czy pracodawców chciałoby je zwolnić, czyli za ich matczyne doświadczenie, kobiecą wrażliwość, bardzo osobiste i ciepłe podejście – również do instytucji, którą zarządzają”.

Klaudia Pakuła przypominała, że to właśnie abp. Bergoglio zatrudnił kobietę na stanowisku kanclerza kurii. Ks. Damian Wąsek w odpowiedzi wspominał o marginalizowaniu przez lata roli świeckich, a zwłaszcza kobiet, w strukturach kościoła i o tym, jak papież próbuje to zmieniać, o potrzebie zmiany mentalności w tym zakresie. A odpowiadając na pytanie zadane w kontekście encykliki *Laudato si'* – co zrobić w kwestii ekologii, by był z nas zadowolony – tłumaczył, o co tak naprawdę chodzi w ekologii integralnej – o troskę o całe stworzenie na poziomie przyrody, a także na poziomie ekonomii. A chodzi mu głównie o wspólnotę ludzką, o jej dobro, a przyroda jest tym, w czym to dobro może się realizować. Należy patrzeć trochę dalej niż na samego siebie, jakie konsekwencje z moich decyzji płyną dla mnie i innych ludzi? Niedobrze rokuje poprawianie komfortu bez pytania, jakim to wszystko dzieje się kosztem?

„Papież skłania nas do wyjścia poza centrum i zobaczenia, co dzieje się wokół nas – zauważa dr Guzik. „My jesteśmy współtwórcami stworzenia i mamy dbać o tę ziemię, bo nikt inny o nią nie zadba. Gdy będziemy dbali o środowisko, sprowadzimy szczęście na wielu ludzi, także przyszłych pokoleń”.

„Papież pisze sporo o mediach. Jak powinny według niego działać obiektywne media, widzi bowiem, że media stają się coraz bardziej stronnice?” – pytał Dominik Sak. W odpowiedzi Paulina Guzik mówiła o obowiązku poszukiwania prawdy. „Papież Jan Paweł II mówił, że mamy poszukiwać prawdy, to kwestia nie tylko zawodu, ale i sumienia każdego dziennikarza. Franciszek w książce mówi także o mediach katolickich, które go często krytykują. On lubi przyjmować krytykę, jednak nie lubi wrywania myśli z kontekstu. Teraz nagminnie pojawiają się, powielane przez różne media, niesprawdzone i nieprawdziwe informacje – trzeba być, zobaczyć, zrozumieć, a nie pisać bzdury” – dodała.

Mowa była również o wysiłkach papieża Franciszka w kierunku redukcji nierówności, a to, co pisze i mówi na ten temat, należy rozpatrywać na przecięciu teologii, polityki i ekonomii. Bliska mu jest mistyka otwartych oczu, a więc dostrzeganie biedy innych, współczucie, empatia. „Papieżowi bardzo zależy na redystrybucji dóbr, żeby bieda istniejąca mogła się zmniejszać – choć brzmi to dla niejednego utopijnie” – podsumował ks. Wąsek.

Ale to tym, że nie jest to utopia, można rozmawiać w kontekście pomocy biednym, co dzieje się obecnie w Watykanie. Przypomniano, jak papież poprosił kard. Krajewskiego odnośnie do watykańskiego biura jałmużnika – „Sprzedaj biurko, bo ci nie będzie potrzebne, nie udzielaj wywiadów, tylko działaj!”. Papież to człowiek czynu. Jego słowa nie są puste.

Poruszono też kwestię właściwego rozumienia objawienia. „Doktryna to nie eksponaty muzealne, ale konkretne pomysły na to, jak jednoczyć ludzi z Panem Bogiem – mówił ks. D. Wąsek. „Ma ona służyć jednoczeniu. Jest po to, by ludzie się z Bogiem spotykali. Jak jednak aplikować to, co kiedyś utworzono, do aktualnych problemów? To musi być wynikiem słuchania Ducha św., który w Kościele jest. Są też zwoływane synody po to, by się wzajemnie posłuchać – co przez usta ekspertów synodalnych mówi Duch św. To powrót do Kościoła pierwszych wieków – to były właśnie spotkania i dialogowanie. Doktryna to coś żywego, a rozeznawanie musi tworzyć się w dialogu, wtedy łatwiej powrócić do Pana Boga”.

Bardzo wzruszający moment przeżyła Paulina Guzik, otrzymawszy wiadomość, w której Papież dziękuje wszystkim tłumaczom wywiadu – „Tłumacz nie może być aseptycznym, jałowym, to ma być nowa forma tego tekstu, ma dodać mu życie i dlatego on tak bardzo towarzyszy im w tej drodze. Traduttore (tłumacz) bywa, że okazuje się zdrajcą, ale nie bierzcie tego do siebie, z wami będzie inaczej, wiem, że wy tę pracę wykonacie solidnie”. „Papież znany jest z charakterystycznego dla siebie, ciętego humoru” – dopowiedziała Paulina Guzik. „Bardzo wam ufam i wiem, że tę pracę wykonacie solidnie” – zakończył Franciszek, dziękując tłumaczom z różnych krajów, wypowiedziawszy imię każdego z nich.

„Z kryzysu nigdy nie wychodzi się takim samym. Wychodzi się albo lepszym, albo gorszym. Czego może nas nauczyć pandemia?” – pytał Dominik Sak księdza Wąska, jako eklezjologa. „To odkrycie – kryzys nie jest po to, abyśmy wracali do tego, co było, kryzys jest po to, abyśmy coś z tym naszym życiem zrobili. Powrót po kryzysie nie powinien być powrotem do normy sprzed kryzysu. Mnie nauczył doceniać wolność” – mówił. „Te wszystkie ograniczenia, które zostały wprowadzone, sprawiły, że uświadomiłem sobie ponownie, jak wielką wartością jest wolność. Zwrócił papież moją uwagę na to, że we wszystkim, co się w życiu robi, najważniejszy jest ten drugi człowiek i możliwość spotkania z nim. I że żadne zoomy, facebooki, telefony nie zastąpią bezpośredniego spotkania. Doceniłem jeszcze bardziej piękno świata stworzonego, zatęskniłem za moimi ulubionymi podróżami” – kontynuował. „A patrząc od strony kościelnej wielu doceniło, że mogą mieć z Panem Bogiem bezpośredni kontakt, także poza murami kościelnymi. Pan Bóg jest kimś większym od tego, który mieszka w liturgii i kościelnych murach. Ale docenili też liturgię jeszcze bardziej i możliwość jej sprawowania. Jako ksiądz doceniłem jeszcze bardziej to, że w Kościele z ludźmi się spotykamy, że nie mówimy do pustych ławek”.

Paulina Guzik ze smutkiem przyznała, jak bardzo tęsknimy za dotykiem, nawet za zwykłym uściśnięciem dłoni. Uświadamiamy sobie jeszcze bardziej, że nikt nie zbawi się sam, potrzebujemy innych. Nie poradzimy sobie bez lekarzy, pielęgniarek, ale i pań w sklepie czy w supermarkecie. „W tej łodzi nie jesteśmy sami. Pan Bóg jest z nami. A papież jak pilot przez tę burzę nas przeprowadza” – powtórzyła. ■

„Studio przenieśliśmy do programu Zoom” czyli debatowanie on-line

tekst: Natalia Pacho

Wpływ pandemii na kulturę, zdrowie psychiczne oraz zachowania człowieka – te tematy zostały poruszone podczas debat organizowanych przez studentów Uniwersytetu Papieskiego. Jak się okazało, brak dostępu do studia telewizyjnego nie był wielką przeszkodą. „Poszliśmy tropem dużych stacji telewizyjnych i wykorzystaliśmy możliwości, jakie daje technologia” – mówi dr Paulina Guzik, na zajęciach której studenci zdobywali zaliczenie z zajęć praktycznych, nie wychodząc ze swoich domów.

Pandemia nie odpuszcza, a my musieliśmy nauczyć się w niej żyć tak, aby nie tracić tego czasu – a wykorzystać go najlepiej, jak się da. Biorąc pod uwagę studencką rzeczywistość i przedmioty praktyczne, na których zwykle studenci pracowali przed kamerą, ciężko było wyobrazić sobie uczestniczenie w nich bez tego urządzenia. A zajęć praktycznych jest wiele – jedno z nich to produkcja i realizacja telewizyjna. Studenci studiów drugiego stopnia postanowili więc zorganizować debaty on-line, na które zaprosili odpowiednich gości i rozmawiali z nimi przez program Zoom.

„Skoro nie mogliśmy wejść do naszego studia JP2TV, studio przenieśliśmy w przestrzeń wirtualną, a konkretnie do programu Zoom” – wspomina dr Guzik.

W efekcie powstały trzy debaty: *Wirus a kultura. Co tracimy w izolacji* oraz *Kryzysy psychiczne w dobie pande-*

mii organizowane przez studentów zaocznych, a także *Być dobrym w złych czasach* przygotowana przez studentów dziennych. Pierwsza z nich odbyła się 4 grudnia i opowiadała o tym, jak utrudniony dostęp do kultury, jaką znamy, wpływa na człowieka; jak domy kultury, teatry i wszelkie instytucje kultury radzą sobie w tych czasach. Gośćmi programu byli: Dominika Migoń – reżyserka i instruktorka teatralna, pracująca w Domu Kultury w Dębicy, i Marcin Pospieszalski – producent muzyczny, muzyk. Obydwoje opowiadali, jak przenieśli swoją pracę do Internetu – pani Dominika prowadzi tam swoje zajęcia z dziećmi i młodzieżą, a pan Marcin wyprodukował koncert *Jednego Serca, Jednego Ducha* on-line. Debata, którą prowadziła Natalia Pacho, osiągnęła 88 wyświetleń.

Druga debata pt. *Kryzysy psychiczne w dobie pandemii* miała miejsce 18 grudnia i dotyczyła takich tematów, jak: co zagraża najbardziej psychice człowieka w dobie pandemii, jak przed tymi zagrożeniami się bronić i jak im zaradzić. Jej gośćmi byli: prof. Andrzej Cechnicki – kierownik Zakładu Psychiatrii Środowiskowej Katedry Psychiatrii Collegium Medicum UJ, mgr Beata Dorczak – psycholog dziecięca, oraz ks. dr Józef Partyka – prezes fundacji Auxilium, dyrektor poradni rodzinnej Arka i telefonu zaufania diecezji tarnowskiej. Debatę prowadzili Agnieszka Kamm i Wojciech Jakubowski, a oglądało ją 145 osób.

foto: www.depositphotos.com

Na debacie *Być dobrym w złych czasach* zorganizowanej 16 grudnia przez studentów dziennych, poruszony został temat tego, w jaki sposób pomagamy sobie mimo panującej pandemii. Gośćmi debaty byli: siostra Tadeusza oraz siostra Kinga, posługujące podczas pierwszej fali pandemii w Domu Pomocy Społecznej w Bochni, Igor Kłak – student czwartego roku wydziału lekarskiego UJ, wolontariusz na oddziale covidowym, Monika Madeja działająca w Szlachetnej Paczce oraz Maria Dąbrowska – wolontariuszka w schronisku i szpitalu dla zwierząt. Całość prowadzili Wiktoria Seweryńska i Szymon Olearczyk, a debatę podsumowała Maria Gil. Wydarzenie to jako jedyne z trzech wymienionych powyżej było transmitowane na żywo i miało 145 widzów.

Organizacja tych wydarzeń była dla studentów wielkim wyzwaniem, ale i nauką radzenia sobie w niełatwych sytuacjach, gdy nie wszystko wygląda tak, jakbyśmy tego chcieli. A oto, co studenci mówią na ten temat:

„Dla mnie to było wspaniałe doświadczenie – rozmowa z ludźmi, którzy są pełni ciepła, zrozumienia względem drugiego człowieka i po prostu pomagają bezinteresownie. Sama świadomość tego, że pandemia nie powoduje, byśmy mieli się stawać «mniej ludzcy», czyli bardziej skupieni na sobie. Jest wręcz odwrotnie, dzieje się naprawdę mnóstwo dobrego. Powitanie gości, wprowadzenie i podsumowanie debaty było dla mnie fajnym, dziennikarskim wyzwaniem, zwłaszcza że wszystko działo się na żywo” – wspomina Maria Gil, wprowadzająca i podsumowująca debatę.

„[To wydarzenie] dało mi umiejętność panowania nad mową ciała i uśmiechem, aktywnego słuchania rozmówców. Okazało się też, że research na temat naszych gości jest bardzo ważny, ponieważ przygotowany wcześniej plan debaty nie zawsze się sprawdza” – to słowa Agnieszki Kamm, współprowadzącej debatę *Kryzysy psychiczne w dobie pandemii*.

„Praca nad debatą w formie on-line pokazała mi inną perspektywę i ujawniła nową formę stresu. Stresu z powodu spraw niezależnych od nas, takich jak łącze internetowe. Doświadczenie to wyczuliło mnie, że należy szybko reagować, co też skutecznie czynili koledzy z roku. Jako odbiorca śmiało mogę przyznać, że studenci poradzi sobie z niełatwą formą debaty i ciekawie przedstawili ich programy. Tematy spotkań po części ze sobą związane, bo opowiadające o życiu w czasie covidu, idealnie wpasowały się w moje osobiste rozmyślenia z tego czasu. Dobór gości i ich wypowiedzi potwierdziły jakość spotkań i odpowiedziały na pytania, które mnie nurtowały” – przyznaje Katarzyna Stankiewicz, współorganizatorka debaty *Wirus, a kultura. Co tracimy w izolacji*, a jednocześnie widz wszystkich spotkań.

Pani Paulina podkreśla, że jest pod wielkim wrażeniem mobilizacji do przeprowadzenia tych projektów on-line – „Od doboru ambitnych, ciekawych i bardzo aktualnych tematów przez przygotowania merytoryczne, które trwały kilka miesięcy, po realizację i brawurowe wręcz prowadzenie”. Jednocześnie przyznaje, że zajęcia on-line dla wielu wykładowców i studentów były trudne, ale ten trud się opłacał. ■

STUDENCI

Przewodniczący Samorządu Studentów UPJPII Michał Żelazko został powołany na stanowisko wiceprzewodniczącego Porozumienia Samorządów Studenckich Uczelni Krakowa. Oficjalnie obejmuje funkcję od 1 stycznia 2021 r. Przewodniczącym został Maciej Korab z Krakowskiej Akademii im. Andrzeja Frycza Modrzewskiego. ■

Laury dla Phronesis na XLIX Międzynarodowym Seminarium Kół Naukowych w Olsztynie

Studencko-Doktoranckie Koło Naukowe Phronesis UPJPII ma ogromne powody do dumy!

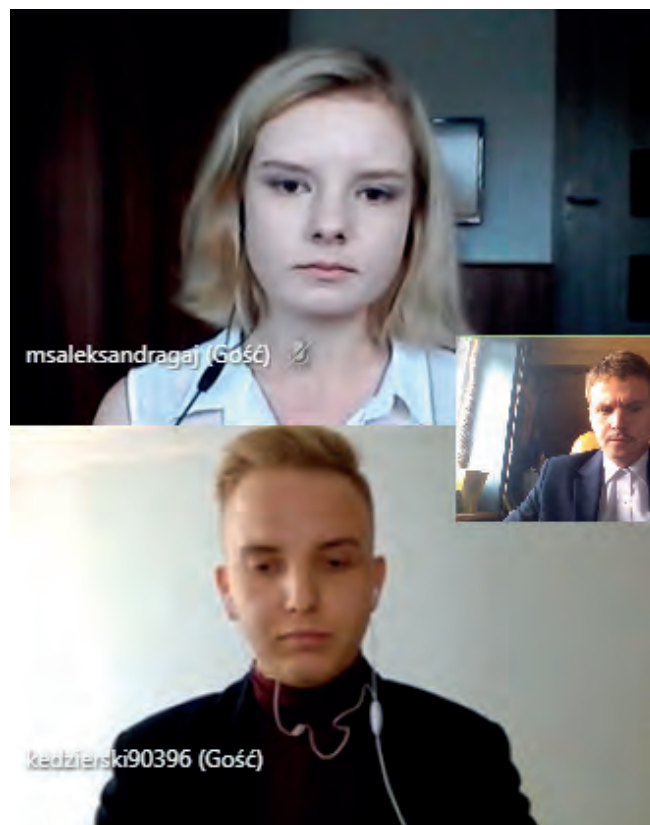
Delegacja Koła zdominowała XLIX Międzynarodowe Seminarium Kół Naukowych w Olsztynie, stając dwukrotnie na podium! Koło Naukowe Phronesis już po raz kolejny wzięło udział w MSKN. Tym razem jednak nie w stolicy Warmii i Mazur, lecz przed ekranami monitorów. Koło reprezentowała trzyosobowa delegacja, która przedstawiła następujące referaty:

Aleksandra Gaj: *Dzienniki dr. Zygmunta Klukowskiego – stan badań*

Jan Stefan Jozafat Bulak: *Rubrycele i schematyzmy diecezjalne i zakonne – kościelne silva rerum (III miejsce)*

Adrian Kędzierski: *Słów kilka z niemieckiego obozu. Relacje jeńców polskich w nieznanych listach z lat 1940–1943 (I miejsce)*

Serdeczne gratulacje! ■

Media to ludzie, czyli... o zdalnym nauczaniu 2020

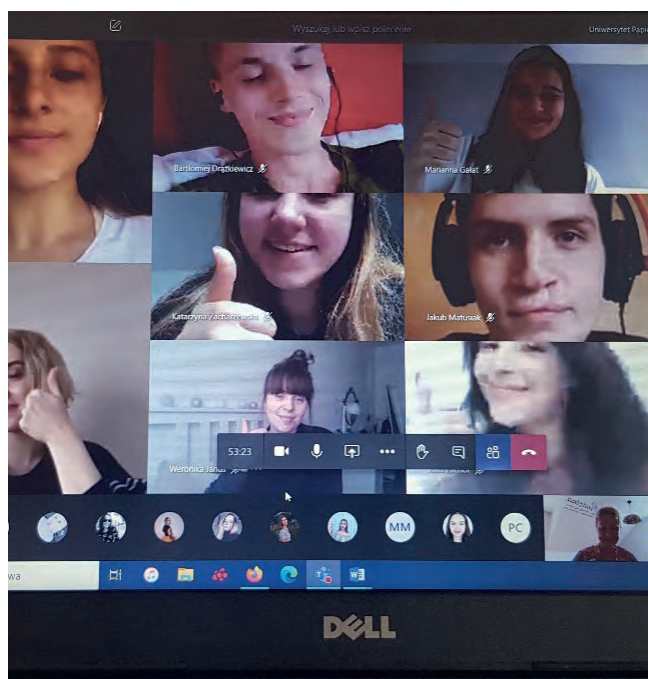
tekst, zdjęcia: IDiKS

Okres zdalnego nauczania nie był czasem straconym. Wraz ze studentami pracownicy UPJPII korzystali z nowych funkcjonalności systemów do nauczania on-line.

„Bezpośredni kontakt zastępowaliśmy częstymi spotkaniami przy pomocy platformy MsTeams, Zoom, czy innych komunikatorów. Dotyczyło to zarówno wykładów, jak i konwersatoriów czy przedmiotów warsztatowych. Studenci chętnie przedstawiali swoje projekty dotyczące kreatywnych kampanii multimedialnych (zajęcia z przedmiotu Trening public relations – zob. fot.), a nawet zdolni byli do przeprowadzania konferencji prasowych, jak to działo się na przedmiocie media relations. Studenci III stopnia kształcący się w zakresie nauk o komunikacji społecznej i mediach mieli okazję przygotowywać się do publicznej obrony swoich prac doktorskich, urozmaicając konwersatorium krótkimi wystąpieniami przed zgromadzonym forum widzów. Współczesne platformy pozwoliły także na przeprowadzanie egzaminów np. w formie testowej” – wymienia dr Klaudia Cymanow-Sosin, z-ca dyrektora Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych UPJPII.

„I można by tak długo jeszcze wymieniać zalety tej zastępczej formy nauczania. Narzędzie, o których uczymy w ramach dziennikarstwa i szeroko rozumianej komunikacji społecznej, w niezwykłym czasie obostrzeń ułatwiały

nam spotkania. Warto jednak pamiętać, że media to ludzie i tylko dzięki stworzeniu wspólnoty możliwe było poszerzanie swojej wiedzy, umiejętności i kompetencji. Nie ukrywamy, że po obu stronach monitora już tęsknimy do spotkania w murach naszego Uniwersytetu”. ■

Rekolekcje DA „Zebrani w imię Moje” (Mt 18, 20)

tekst: Sandra Bodek, Katarzyna Kądzielawa

zdjęcie: Michał Kasprzyk

W dniach 3–8 września 2020 r. dziesięcioro studentów i studentek naszej uczelni wzięło udział w rekolekcjach Duszpasterstwa Akademickiego Patmos organizowanych pod hasłem „Zebrani w imię Moje”. Rekolekcje odbyły się w pięknej i malowniczej Trzebuni, pod przewodnictwem ks. dr. hab. Grzegorza Godawy. Wyjazd był jednym z kilku turnusów projektu „Summer camps”, organizowanego przez ks. dr. Krzysztofa Porosło. Ograniczenia pandemiczne ostatnich miesięcy doprowadziły do tego, że wielu z nas poczuło tęsknotę za gwarą na uczelnianym korytarzu, stacjonarnymi wykładami, a nawet tradycyjną sesją.

Czas wakacji przyniósł na szczęście złagodzenie niektórych obostrzeń, dzięki czemu możliwy był nasz wyjazd. Choć wciąż towarzyszyły nam pewne ograniczenia sanitarne, których posłusznie przestrzegaliśmy, to jednak był to bardzo owocny czas, bardzo potrzebny na odnowę duchową, przemyślenia i modlitwę. Kontakt z Panem Bogiem w tym czasie z pewnością wniósł wiele w życie każdego z uczestników. Każdy z nas bardzo cenił sobie możliwość spotkania się i nawiązania nowych znajomości, którym towarzyszyło hasło „Zebrani w imię Moje”. Właśnie imię Jezusa stało się najważniejszym imieniem całego turnusu, podczas którego nie brakowało modlitwy, codziennego czytania Słowa Bożego, wycieczek i poważnych dyskusji. Jako ludzie młodzi, stajemy przed coraz poważniejszymi wyborami życiowymi i towarzyszącymi im wątpliwościami

i lękami. Często pytania i decyzje, jakie przychodzi nam podejmować, budzą w nas tak silne emocje, że trudno jest nam spojrzeć na pewne sprawy z innej perspektywy. W Ewangelii znaleźliśmy kilka wskazówek i słów na temat nierozzerwalności małżeństwa (Mt 19, 1–12). Zmierzyliśmy się ze swoimi obawami, pytaniami i wyobrażeniami. Słowo Boże przypomniało na nowo, jak ważne i cenne jest powołanie do małżeństwa i rodzicielstwa. Naturalnie zastanowiliśmy się także nad dobrowolną bezżennością. Dało to także podstawy do ciekawej dyskusji i rozważań dotyczących naszych dalszych planów i towarzyszących im nadziei. Każdemu z nas pisana jest inna droga i to od nas zależy, czy ją odnajdziemy i zechcemy wybrać. Przed snem wspólnie odmawialiśmy Kompletę, dziękując za owoce dnia mijającego. Jako uczestnicy rekolekcji „Zebrani w imię Moje”, jesteśmy wdzięczni Panu Bogu za ten czas, ludzi i wyjednane łaski. Ten owocny czas na długo pozostanie w naszej pamięci. Jesteśmy wdzięczni Panu Bogu, że zesłał na naszą drogę takiego pasterza, jakim jest ks. Grzegorz.

Wszystkich studentów serdecznie zapraszamy do włączenia się w naszą grupę LOGOSuM (LOGOS u Marka) i wspólnego rozważania Słowa Bożego. Spotkania odbywają się w każdą środę o godz. 20.00 na platformie MS Teams, a wkrótce – jak ufamy – w Dziupli przy św. Marka 10. W tym roku rozważamy Ewangelię św. Łukasza. Osoby zainteresowane prosimy o kontakt – sandra.bodek@student.upjp2.edu.pl

Finale przedświątecznej akcji studentów UPJPII! „Paczka dla Chorego” (10 XII 2020)

tekst, zdjęcia: Klaudia Senderska, Halina Styła

Już od kilku lat w okresie przedświątecznym studenci naszego Uniwersytetu odwiedzali podopiecznych Hospicjum Domowego Maryi Królowej Apostołów w Krakowie. Niestety w tym roku panująca pandemia COVID-19 nie pozwoliła na fizyczne pojawienie się u chorych. To jednak nie zniechęciło studentów do działania na rzecz Hospicjum. Pod czujnym okiem ks. dr. hab. Grzegorza Godawy zorganizowano akcję „Paczka dla Chorego”, która polegała na wykonaniu paczki świątecznej składającej się z żywności oraz artykułów niezbędnych dla konkretnych osób. Głównym celem podjętych działań było to, aby w święta nikomu niczego nie zabrakło oraz aby atmosfera świąteczna zagościła w każdym z domów. Akcja przerosła nasze oczekiwania, udało się zorganizować aż 8 paczek! Wszystkie 10 grudnia trafiły do

siedziby Hospicjum Domowego, skąd zostały przekazane chorym. Nie udało się to, gdyby nie zaangażowanie tak wielu osób. Przede wszystkim studentów I roku pedagogiki, którzy stworzyli aż 4 paczki świąteczne. Słowa podziękowania należą się także Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi dla Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, pracownikom oraz wykładowcom Instytutu Nauk o Rodzinie razem z Polskim Stowarzyszeniem Osób Niepełnosprawnych, grupie LOGOSuM Duszpasterstwa Akademickiego PATMOS oraz studentom UPJPII, którzy wsparli naszą akcję. Wszyscy zaangażowani w akcję „Paczka dla Chorego” okazali wielkie serce, niech pozostaną z nami słowa św. Jana Pawła II, który mówił: „Człowiek jest wielki nie przez to, co ma, lecz przez to, czym dzieli się z innymi”.

#StudentŻyczy

tekst: Klaudia Senderska – koordynator akcji

Rok 2020 pod wieloma aspektami różnił się od pozostałych. Niestety pandemia COVID-19 nie pozwoliła studentom na coroczne odwiedziny przed świętami Bożego Narodzenia mieszkańców Domu Pomocy Społecznej im. św. Brata Alberta w Krakowie. To jednak nie zniechęciło studentów do działania, zainicjowano akcję #StudentŻyczy, która polegała na nagraniu życzeń, kolęd bądź wiersza, które następnie zostały zmontowane w jeden film i przekazane do DPS. Akcja przerosła nasze oczekiwania, film

który został przekazany mieszkańcom DPS liczył prawie 1h! Bardzo dziękujemy wszystkim, którzy włączyli się do akcji #StudentŻyczy, wszystkim studentom, a szczególnie I roku pedagogiki, a także władzom i pracownikom naszej uczelni, znanym osobom, m.in. Małgorzacie Pieczyńskiej, Kayah, Marcinowi Millerowi, Rafałowi Cieszyńskiemu, Czerwonym Gitarom oraz wielu innym artystom, a także wszystkim osobom, które wsparły nasze działania dobrym słowem. Kochani, jesteście wielcy!

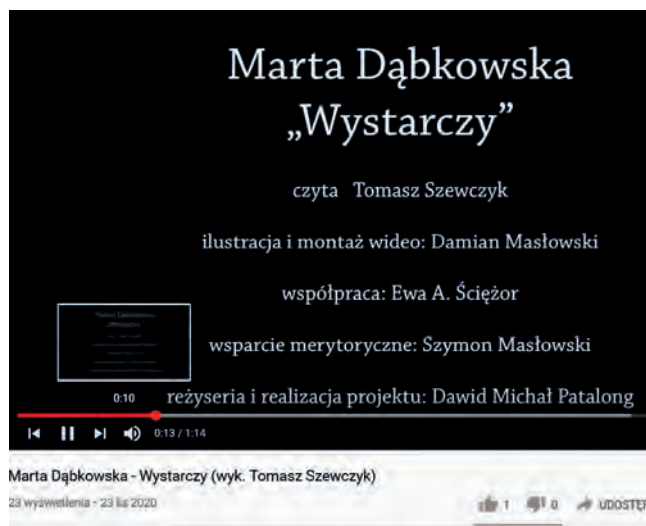
Projekt „Wiara, poezja, miłość”

tekst: Ewa Rak
(studentka I roku SUM Pracy socjalnej,
sekretarz Zrzeszenia)

Zrzeszenie Na Rzecz Studentów z Niepełnosprawnościami UPJPiI im. Marty Dąbkowskiej prowadzi projekt pt. „Wiara, poezja, miłość”. Jego koordynatorem jest Dawid Patalong, a także osoby go wspierające: Szymon Masłowski, Ewa Ścieżor oraz Damian Masłowski (zajmuje się montażem i grafiką w filmikach). Projekt ruszył 13 lipca, czyli w dzień urodzin naszej patronki Marty Dąbkowskiej. Celem akcji jest propagowanie poezji, a także uczczenie pamięci Marty.

W każdy poniedziałek na naszym profilu na FB oraz na YouTube publikowany jest jeden, czytany przez lektora, wiersz. Wiersze czytali już między innymi: aktorzy, pracownicy i studenci Uniwersytetu, członkowie Zrzeszenia. Jest to bardzo cenna akcja trwająca nieprzerwanie od lipca. Zrzeszenie otrzymało także wsparcie finansowe ze strony Fundacji im. Świętej Królowej Jadwigi działającej przy naszym Uniwersytecie. Dzięki tej pomocy projekt może być nadal realizowany, za co serdecznie dziękujemy.

Serdecznie zapraszamy do śledzenia FB Zrzeszenia i zapoznania się z poezją autorstwa naszej patronki, która jest ponadczasowa i często skłania do refleksji nad życiem i tym, co tak naprawdę jest ważne w dzisiejszym niełatwym świecie, w jakim przyszło nam żyć.

Uniwersytet Trzeciego Wieku w czasie pandemii

tekst: Zofia Podosek, Marta Obrok

Uniwersytet Trzeciego Wieku UPJPII w 2021 r. będzie obchodził 10-lecie swojego istnienia. Warto zatem przypomnieć początki jego funkcjonowania. UTW zaczął działać w 2011 r., zapraszając w swoje progi wszystkich seniorów pragnących pogłębiać swoją wiedzę z zakresu teologii, filozofii, historii i nauk społecznych. Pierwsza edycja zajęć została zakończona w dniu 20 czerwca 2013 r. uroczystym rozdaniem dyplomów. Oferta edukacyjno-kulturalna UTW od samego początku starała się zachęcić osoby starsze do dalszego rozwoju zarówno naukowego, jak i religijnego, wychodząc z założenia, że nigdy nie jest za późno na podjęcie decyzji o dalszym kształceniu się i zawsze warto być kreatywnym.

Uniwersytet Trzeciego Wieku rozwijał się dynamicznie, proponując swoim studentom oprócz wykładów plenarnych bogatą ofertę zajęć dodatkowych, tj. kursy komputerowe i językowe, warsztaty artystyczne i liturgiczne, zajęcia szachowe oraz taneczne, zajęcia na siłowni i warsztaty śpiewu chóralnego. Ponadto studenci UTW brali udział w wydarzeniach kulturalnych i okolicznościowych, tj. inauguracja i zakończenie roku akademickiego, opłatek, mikołajki, droga krzyżowa, Dzień Skupienia, zwiedzanie Krakowa i okolic, pielgrzymki i wycieczki, wyjścia kulturalne np. do teatrów i na koncerty, wydarzenia uczelniane oraz spotkania z innymi działającymi w kraju i za granicą Uniwersytetami Trzeciego Wieku. Pozwoliło to na stworzenie mocnej wspólnoty seniorów.

Wielkim sukcesem okazał się realizowany na Uniwersytecie Trzeciego Wieku od początku 2019 r. projekt „Aktywny senior z przyszłością!”, który jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego. Projekt obejmuje swym wsparciem łącznie 450 osób w wieku 50+ z Krakowa oraz innych miejscowości z województwa małopolskiego. Każda z trzech edycji projektu składa się z czterech modułów realizowanych poprzez organizację 11 programów zajęć dla seniorów, tj. artystyczne zajęcia manualne, zajęcia sportowe poprawiające kondycję fizyczną, zajęcia edukacyjne rozwijające pasje i zainteresowania uczestników projektu oraz zajęcia edukacyjne łączące naukę z hobby.

Sytuacja zmieniła się w związku z pandemią koronawirusa w Polsce. Pokrzyżowała ona plany Uniwersytetu Trzeciego Wieku UPJPII na rok akademicki 2020/2021. W marcu 2020 r. wykłady plenarne oraz pozostałe zajęcia zostały zawieszono z powodu pandemii. Niemniej jednak Zarząd UTW powziął decyzję o uruchomieniu od października 2020 r. wykładów oraz niektórych zajęć z projektu „Aktywny senior z przyszłością!”, które mogą być realizowane on-line, np. warsztaty artystycz-

ne „Cztery pory roku na dwie ręce” i „Słowa i obrazu”, warsztaty „Biblia a kultura”, zajęcia z gimnastyki umysłu, a także warsztaty liturgiczne w formie zdalnej. Nie wszyscy seniorzy – z różnych powodów – korzystają z komputera i internetu. Mimo to na wykłady zdalne zapisało się 220 studentów. Było to możliwe dzięki organizowanym od dłuższego czasu na Uniwersytecie Trzeciego Wieku kursom komputerowym, które przygotowały słuchaczy UTW do funkcjonowania w przestrzeni wirtualnej.

Wykłady UTW w formie zdalnej odbywają się raz w tygodniu w poniedziałki o godz. 15.00 na platformie Microsoft Teams i są prowadzone przez wykładowców Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II. Do udziału w wykładach on-line konieczny jest komputer z dostępem do Internetu. Wskazane jest także, aby sprzęt, z którego korzystają studenci, był wyposażony w kamerę oraz słuchawki z mikrofonem, który pozwala na zadawanie pytań w końcowej części wykładu. Niezbędne jest również posiadanie poczty elektronicznej, na którą studenci UTW otrzymują link z dostępem do wykładu oraz dodatkowe materiały, np. prezentacje. Wykłady odbywają się w czasie rzeczywistym i są prowadzone w formie transmisji wideo. Oferta tematyczna wykładów jest różnorodna i obejmuje takie zagadnienia, jak: teologia dla seniorów, różne twarze polskich świętych, model kształcenia seniorów na UPJPII, duchowość a duszpasterstwo, problem wolności u Hansa Ursa von Balthasara, podstawowe przejawy miłości bliźniego, początki kształtowania się wspólnoty kościoła, św. Jan Paweł II i konsekracja bazyliki Miłosierdzia Bożego w Krakowie-Łagiewnikach, opanowanie – moc twórczego życia w myśli filozofów starożytnych i Pawła Apostoła, rodzice św. Jana Pawła II i zagadki ziemi wadowickiej.

Opinie słuchaczy na temat wykładów zdalnych są różne. Zasadniczo seniorzy są zadowoleni, ale podkreślają, że jest to inna forma zajęć niż w formule stacjonarnej. Uważają oni jednak, że forma przekazu nie jest aż tak istotna, ponieważ tematy wykładów są w dalszym ciągu bardzo interesujące i to one „ściągają” przed monitory zainteresowanych zagadnieniem słuchaczy. Elektronika czasem płata figle (zapewne z powodu dużych obciążeń serwerów), ale seniorzy dają radę i w żaden sposób ich to nie zniechęca. Czas jest trudny, lecz pomimo to starają się dostosować do nowej sytuacji. Tęsknią jednak za możliwością osobistego uczestnictwa w zajęciach, ponieważ dawały im one także możliwość kontaktów międzyludzkich tak bardzo potrzebnych w starszym wieku. Z nadzieją więc czekają na pokonanie pandemii i liczą na to, że rok akademicki 2021/2022 powitają znów w murach swojej ukochanej uczelni.

Okazuje się więc, że podjęcie tego wyzwania było niezwykle istotne i sprawiło, że utrzymujemy kontakt ze słuchaczami w tym trudnym czasie. Jako UTW liczymy na powrót do dawnej liczby 500 studentów uczących się na UTW przed pandemią. Mamy również nadzieję na to, że już od następnego roku akademickiego Uniwersytet

Trzeciego Wieku będzie mógł powrócić do działalności stacjonarnej i wznowić organizację wydarzeń kulturalnych i okolicznościowych oraz wycieczek, pielgrzymek i zwiedzania ciekawych miejsc, których realizacja nie jest obecnie możliwa z powodu pandemii. ■

Msza św. opłatkowa dla studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku

tekst: Marta Obrok

zdjęcia: Stanisław Balon

W dniu 16 stycznia 2020 r. licznie zgromadzeni studenci Uniwersytetu Trzeciego Wieku Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II zbrali się na tradycyjnym, corocznym spotkaniu opłatkowym w kaplicy przy ul. Bernardyńskiej 3. W uroczystości brali także udział studenci teologii systematycznej UPJPII. Mszę św. koncelebrował dyrektor Uniwersytetu Trzeciego Wieku ks. dr hab. Jan Dziedzic, prof. UPJPII, oraz ks. dr Bartłomiej Pieron.

Msza św. rozpoczęła się od wspólnego zaśpiewania pieśni przez studentów Uniwersytetu Trzeciego Wieku, którym towarzyszył Chór UTW, kierowany przez Panią Alicję Wolińską, która przygotowała piękną oprawę muzyczną tej uroczystości. Słowo wstępne wygłosił ks. prof. Jan Dziedzic. Powitał on wszystkich zebranych, wyraził także radość z powodu wspólnego spotkania i modlitwy.

Po udzieleniu błogosławieństwa i życzeniach obfitości łask Bożych w nowym roku dyrektor UTW wygłosił kazanie dla obecnych w kaplicy seniorów. Ksiądz profesor przypomniał o tym, że warto uczyć się przez całe życie i bez względu na wiek zawsze być aktywnym, dając za przykład najstarszą studentkę UTW, Panią Barbarę Swolkiń,

która ukończyła 101 lat i której jubileusz był obchodzony uroczystie na Uniwersytecie Trzeciego Wieku.

Pod koniec mszy św. ksiądz dyrektor podziękował wszystkim, którzy przybyli na tę piękną uroczystość, szczególnie kolędnikom z zespołu „Niesiemy Radość” działającym przy Towarzystwie Przyjaciół Skawiny, którzy upiększyli liturgię koncertem kolęd i pastorałek. Kolejny już raz zaprzyjaźnieni artyści uświetnili spotkanie opłatkowe swoją obecnością.

Korzystając ze sposobności, studenci UTW złożyli ks. prof. Janowi Dziedzicowi, grudniowemu solenizantowi, serdeczne życzenia z okazji imienin. Dyrektor UTW podziękował za życzenia i poprosił o modlitwę, a następnie zaprosił zebranych do wspólnego śpiewania kolęd.

Na zakończenie mszy św. jej uczestnicy udali się do refektarza, gdzie nastąpiło łamanie się opłatkiem, składanie życzeń oraz poczęstunek, na który składały się ciasta wykonane przez słuchaczki naszego uniwersytetu. Czas wspólnego kolędowania upłynął w radosnej atmosferze, a powstałe podczas jego trwania fotografie staną się pamiątką tego wyjątkowego wydarzenia. ■

Ks. prof. Józef Marecki w zespole doradczym MNiSW

Ks. prof. dr hab. Józef Marecki został powołany w skład zespołu doradczego do spraw stypendiów ministra dla studentów i wybitnych młodych naukowców. Nowy skład został ogłoszony 17 listopada 2020 r.

Marlena Hajduk (UPJPII) wyróżniona Nagrodą Miasta Krakowa

Marlena Hajduk (UPJPII) została uhonorowana wyróżnieniem Nagrody Miasta Krakowa, przyznawanym za najlepsze prace doktorskie. Otrzymała ją za pracę *Dzieje Pałacu Biskupiego w Krakowie w latach 1815–1894*, przygotowaną na Wydziale Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII. Promotorem pracy był ks. prof. dr hab. Jacek Urban.

Pracownicy naukowcy UPJPII ponownie wybrani do władz Towarzystwa Teologów Dogmatyków

14 września 2020 r. w Konstancinie-Jeziornej, podczas dorocznego zjazdu polskiego Towarzystwa Teologów Dogmatyków, czterech pracowników UPJPII zostało po raz drugi z rządu wybranych do władz Towarzystwa:

- o. prof. dr hab. Jarosław Kupczak OP został po raz drugi wybrany na trzyletnią kadencję jako Prezes Zarządu,
- ks. dr hab. Robert Woźniak, prof. UPJPII, został po raz drugi viceprezesem,
- ks. prof. dr hab. Janusz Królikowski został członkiem Zarządu,
- ks. prof. dr hab. Jan Daniel Szczurek został członkiem Komisji Rewizyjnej.

Dr hab. Małgorzata Duda, prof. UPJPII, członkiem Rady ds. Polityki Senioralnej II kadencji

Prof. Małgorzata Duda w skład Rady została powołana po raz kolejny. Rada do spraw Polityki Senioralnej jest organem opiniotwórczo-doradczym w sprawach polityki społecznej wobec osób starszych. Działa od roku 2013 przy ministrze właściwym do spraw zabezpieczenia społecznego, na podstawie zarządzenia Ministra. Do głównych zadań Rady do spraw Polityki Senioralnej należy opracowywanie kierunków działań adresowanych na rzecz osób starszych w Polsce, inicjowanie, wspieranie i promowanie rozwiązań z zakresu polityki społecznej na rzecz osób starszych oraz przedstawianie Ministrowi propozycji rozwiązań na rzecz rozwoju systemu wsparcia osób starszych. ■

Dr Katarzyna Góralczyk – pracownik Katedry Krajobrazu i Dziedzictwa została przyjęta w poczet członków PKN ICOMOS.

Międzynarodowa Rada Ochrony Zabytków (ICOMOS – International Council on Monuments and Sites) utworzona została w latach 60. jako międzynarodowa organizacja pozarządowa przy UNESCO. Celem tej organizacji jest upowszechnianie zasad ochrony i konserwacji dziedzictwa kulturowego. Członkowie organizacji wchodzi w skład zespołów opiniujących obiekty kandydujące do wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa Kulturowego i Naturalnego. Monitorują także obiekty będące już na Liście. Kolejnym obszarem aktywności ICOMOS jest prowadzenie oraz inicjowanie badań poświęconych szerokiemu aspektowi ochrony dziedzictwa kulturowego. Polski Komitet Narodowy tej organizacji liczy ok. 220 ekspertów z dziedzin nauk związanych z dobrami kultury. Wśród nich są m.in. konserwatorzy, archeolodzy, architekci, prawnicy muzeologii, historycy.

Dr Katarzyna Góralczyk została także doceniona w Krakowie. Przez Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków została powołana w skład Zespołu ds. ochrony zabytków na wypadek konfliktu zbrojnego i sytuacji kryzysowych w Wojewódzkim Urzędzie Ochrony Zabytków w Krakowie. Prezydent Miasta Krakowa włączył ją do Rady Konsultacyjnej ds. Parku Edukacyjnego Branice, który docelowo ma być skansenem krakowskich chałup z siedzibą w Nowej Hucie.

Dr Katarzyna Góralczyk specjalizuje się w bezpieczeństwie obiektów zabytkowych, ochronie dóbr kultury w sytuacjach kryzysowych i konfliktów zbrojnych, międzynarodowym prawie humanitarnym konfliktów zbrojnych i jego implementacji do polskiego systemu prawnego oraz bezpieczeństwie kulturowym i dyplomacji kulturowej. ■

FENIKS 2020

Stowarzyszenie Wydawców Katolickich nagrodą Feniks Złoty 2020 uhonorowało **Arcybiskupa Marka Jędraszewskiego**, metropolitę krakowskiego, Wielkiego Kanclerza UPJPII

Ks. prof. dr hab. Józef Marecki z Wydziału Historii i Dziedzictwa Kulturowego UPJPII, członek Kolegium IPN, otrzymał Nagrodę Specjalną Stowarzyszenia Wydawców Katolickich FENIKS 2020 „za całokształt dokonań ze szcze-

gólnym uwzględnieniem dorobku dotyczącego historii Kościoła katolickiego w Polsce”.

Nagrodę – FENIKS Specjalny „Medialny” otrzymał **ks. prof. dr hab. Michał Drożdż**, dziekan Wydziału Nauk Społecznych UPJPII, za znaczący wkład dla mediów katolickich poprzez redakcję serii „Etyka Mediów” w Wydawnictwie Biblos. ■

FENIKS Specjalny „Medialny” dla ks. prof. Michała Drożdża

tekst: Katarzyna Radwańska

zdjęcie: IDiKS

Wyróżnienie w sposób szczególny akcentuje postać inicjatora, pomysłodawcy i redaktora serii wydawniczej „Etyka Mediów”. Jednak sam obdarowany rozszerza grono nagrodzonych.

Stowarzyszenie Wydawców Katolickich co roku nagradza twórców w wielu kategoriach, którzy swoją pracą i wrażliwością propagują wartości katolickie w przestrzeni społecznej. Zdarza się, że w danym roku kapituła przyznaje dodatkowe nagrody – Feniks Specjalne.

Nowe odczytanie roli mediów w Kościele

Choć w uzasadnieniu wyboru wskazuje się na konkretne dzieło, nagroda wieńczy całokształt twórczości. Ks. Andrzej Paszkowski SDB, prezes Stowarzyszenia Wydawców Katolickich, podkreśla, że postać ks. prof. Drożdża jest szczególna w kontekście określenia roli współczesnych mediów, w życiu i działalności Kościoła. Prezes SWK opowiada o realnym zaangażowaniu laureata w budowanie pomostu między kierunkami kultury współczesnej a niezmiennymi wartościami etycznymi. Ponadto wymienia liczne inicjatywy, jak chociażby zaangażowanie w Radę KEP ds. Środków Społecznego przekazu, w której czynnie bierze udział nagrodzony Feniksem

Specjalnym „Medialnym”. „Od dłuższego czasu obserwujemy, ile wkładu w rozwój, poznawanie, w przybliżanie mediów Kościołowi i Kościoła mediom ukazuje w swoich pracach, a także i działalności naukowo-pedagogicznej ks. prof. Drożdż, dlatego to nie jest nagroda tylko za jedno dzieło, ale za całą serię, w której przejawia się jego myśl i kierunki działania” – dodaje ks. Andrzej Paszkowski SDB.

OtrzymaliŚMY

Rzeczywistość pandemii, która przeniosła świat do przestrzeni wirtualnej, tym bardziej potrzebuje silnego akcentu etycznego. „W tym okresie pandemicznym odbieram tę nagrodę jako szczególny znak zainteresowania potrzebami i wartościami etycznymi w mediach” – mówi ks. prof. dr hab. Michał Drożdż, dziekan Wydziału Nauk Społecznych. Na pytanie, czy spodziewał się takiego wyróżnienia, jak zwykle skromnie odpowiada, że nie. „To było dla nas miłe zaskoczenie. Celowo mówię nas, bo Feniks Specjalny „Medialny” jest nagrodą dla całego zespołu projektu «Etyka Mediów»” – podkreśla.

Rzeczywiście, „Etyka Mediów” zrzesza wiele osób, gdyż nie jest jednorazowym wydarzeniem, czy pojedynczym tomem. To projekt, na który składa się coroczna konferencja naukowa oraz jej owoc, czyli seria wydawnicza. Sam pomysł sięga 2007 r. W gronie inicjatorów znaleźli się śp. ks. dr hab. Andrzej Baczyński oraz dr Maja Bednarska. Co roku w maju odbywa się ogólnopolska konferencja naukowa Etyki Mediów, której edycja 2020 była już czternastą. Dotychczas, we współpracy z Wydawnictwem Biblos, wydano 17 tomów „Etyki Mediów”. A w najbliższych dniach pojawi się kolejny, osiemnasty. „Chciałbym z tego miejsca docenić wysiłki poprzedniego dyrektora, ks. Jerzego Zonia, jak i obecnego, ks. dr. Andrzeja Dudka, za wielką życzliwość i zainteresowanie wydawaniem tej serii” – dodaje ks. prof. dr hab. Michał Drożdż, redaktor. Poszczególne tytuły tomów odnoszą się do konkretnych wartości etycznych, jakie w danym roku wydają się istotne. Ich interpretacje i pogłębioną refleksję zawierają referaty wygłaszane w trakcie konferencji, na którą co roku przybywają przedstawiciele z ośrodków akademickich w całej Polsce.

Narodziła się Siostra Etyki

O tym, że projekt „Etyka Mediów” ciągle się rozwija, a jego organizatorzy nie osiedli na laurach, świadczy trzeci filar – konferencja międzynarodowa „Media for Men”. Jej pierwsza edycja odbyła się w 2017 r. i od początku ma charakter międzynarodowy. Skupia zaproszonych badaczy mediów z zagranicy, a swój przekaz ogniskuje wokół wartości człowieczeństwa i mediów. „Można powiedzieć, że to siostrzana inicjatywa Etyki Mediów” – potwierdza prze-

wodnicząca Komitetu Organizacyjnego projektu „Media for Men” dr Katarzyna Drąg.

Krakowska szkoła Etyki Mediów

Wokół projektu ukształtowało się środowisko, które nieśmiało można określić krakowską szkołą Etyki Mediów. Związane, rzecz jasna, z Instytutem Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, jak i z całym Uniwersytetem Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Twórcy projektu podkreślają fundamentalne nawiązania do myśli personalistycznej Karola Wojtyły. „Myśl Patrona uczelni, ale też naszego projektu, zawiera się w analizach kondycji etycznej mediów i ciągle ewoluuje” – podkreśla przewodniczący konferencji oraz redaktor serii „Etyka Mediów” ks. prof. dr hab. Michał Drożdż.

W kontekście badań nad wartościami etycznymi nie sposób nie wymienić miejsca, gdzie od lat rozwija się projekt Instytutu Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej. „Ten wycinek medioznawstwa, w kontekście m.in. komunikacji promocyjnej, marketingu czy historii prasy, jest szczególnie badany w naszym Instytucie” – podkreśla dyrektor IDiKS dr Katarzyna Drąg, sekretarz, zastępca przewodniczącego konferencji Etyki Mediów. Akcentuje też kluczową rolę ks. prof. dr. hab. Michała Drożdża, który zainicjował i nieustannie rozwija projekt, jaki na mapie medioznawczej Polski stał się znakiem rozpoznawczym Instytutu, Wydziału Nauk Społecznych oraz całego UPJPII w Krakowie.

Dla studentów i ze studentami

Etyka Mediów jest obecna na Uniwersytecie nie tylko w trakcie konferencji, czy na kartach wydawanych tomów. To przede wszystkim całoroczna, mrówcza praca wielu osób. Ale też istotny element w kształceniu młodych adeptów dziennikarstwa, w ramach którego wartości etyczne w świecie mediów są przekazywane podczas zajęć przez cały rok. Kolejnym krokiem jest zaproszenie studentów na obrady konferencyjne, co dla wielu z nich jest pierwszym zetknięciem z poważną konferencją naukową.

Obecność studentów i doktorantów jest widoczna także w organizacji przedsięwzięcia. „Tworzą się zespoły wolontariuszy, którzy chcą pomagać i wspierać projekt. Niekiedy sami proszą o datę spotkania organizacyjnego, w trosce o dobro projektu «Etyki Mediów», który na stałe wpisał się w kalendarz Instytutu i nasze codzienne obowiązki” – wylicza dr Katarzyna Drąg. Perspektyw jest wiele, planów na przyszłość jeszcze więcej.

W docenionej FENIKSEM „Medialnym” dla redaktora serii ukazały się:

- *Prawda w mediach – między ideałem a iluzją?*, pod red. Michała Drożdża, Tarnów 2010.

- *Wolność w mediach – między poprawnością a odpowiedzialnością*, pod red. Michała Drożdża, Tarnów 2010.
- *Dobro w mediach – z cienia do światła*, pod red. Andrzeja Baczyńskiego i Michała Drożdża, Tarnów 2012.
- *Odpowiedzialność w mediach – od przypadku do celu*, pod red. Andrzeja Baczyńskiego i Michała Drożdża, Tarnów 2012.
- *Wartości w mediach – z dolin na szczyty*, pod red. Andrzeja Baczyńskiego i Michała Drożdża, Tarnów 2012.
- *Wartość mediów – od wyzwania do szans*, pod red. Andrzeja Baczyńskiego i Michała Drożdża, Tarnów 2012.
- Piotr Guzdek, *O możliwości powstania polskiej szkoły medioznawstwa personalistycznego. Przyczynek do dyskusji*, Tarnów 2013.
- *Mądrość mediów – meandry wiedzy i głupoty*, pod red. Michała Drożdża, Tarnów 2014.
- *Mądrość w mediach – od bezmyślności do przemyślności*, pod red. Michała Drożdża, Tarnów 2014.
- *DIALOG w mediach – od fikcji do show*, pod red. Michała Drożdża, Tarnów 2015.
- *Media w dialogu – mury czy mosty*, pod red. Michała Drożdża, Tarnów 2015.
- *Prywatność w mediach – towar czy wartość*, pod red. Michała Drożdża, Tarnów 2015.
- *Prywatność w sieci – dobro osobiste czy społeczne*, pod red. Michała Drożdża, Tarnów 2016.
- *Etyka mediów – utopia czy powinność*, pod red. Michała Drożdża i Katarzyny Drąg, Tarnów 2018.
- *Etyka mediów – między pogardą a szacunkiem*, pod red. Michała Drożdża i Klaudii Cymanow-Sosin, Tarnów 2017.
- *Zaufanie do mediów – między brakiem a naiwnością*, pod red. Michała Drożdża, Tarnów 2019.
- *Prawdziwe media – prawda i uczciwość w mediach*, pod red. Michała Drożdża i Sławomira Soczyńskiego, Tarnów 2020.
- *Godność osoby w mediach – media godne osoby*, pod red. Michała Drożdża i Katarzyny Drąg, Tarnów 2020.

„Horyzonty Dogmatu”

Wśród laureatów nagród Feniks 2020 znalazła się także seria zainicjowana przez ks. prof. dr. hab. Wojciecha Życińskiego, ks. prof. dr. hab. Szymona Drzyżdżyka oraz dr. hab. Marka Gilskiego, wydawana przez Wydawnictwo «scriptum», pt. „Horyzonty Dogmatu”. Seria otrzymała wyróżnienie w kategorii: Seria Wydawnicza (Dzieła zebrane). Poniżej fragment recenzji prof. dr. hab. Eugeniusza Sakowicza (członka Komitetu Nauk Teologicznych PAN):

Seria wydawnicza „Horyzonty Dogmatu” ukazuje się od czterech lat. W tym czasie wydanych zostało [...] aż trzynaście tomów o łącznej objętości 4 238 stron! To imponujący dorobek edytorski, tym bardziej zważywszy na krótki czas „istnienia” serii. Przy realizacji „projektu” edytorskiego zaangażowanych było wiele osób, nie tylko autorów monografii i współautorów, ale też recenzentów naukowych i wydawniczych reprezentujących różne ośrodki naukowe z całej Polski. Fakt ten zasługuje na podkreślenie, bowiem wyraża integrowanie różnych środowisk badawczo-naukowych i akademickich, które nie konkurują ze sobą, ale odpowiedzialnie i „owocnie” współpracują. Autorami dzieł są osoby duchowne, zakonne, ale też i świeccy, w tym kobiety. To z kolei wskazuje na wspólną odpowiedzialność różnych stanów Kościoła za jedną wszakże teologię. Nie ma bowiem różnych teologii: dla duchownych i osób konsekrowanych oraz dla laikatu. Nie będzie przesadą stwierdzenie, iż seria „Horyzonty Dogmatu” jest swoistym „znakiem czasu” w polskiej teologii, która solidarnie winna być uprawiana i promowana przez wiernych, kompetentnych w tej nauce, bez względu na ich powołanie. Teksty wskazanych książek, oprócz przekazania informacji z zakresu teologii oraz jej subdyscyplin, mają przesłanie formacyjne. Bardzo ważne jest kształtowanie dojrzałości w wierze, czemu służyć może ich lektura.

Problematyka poruszana w serii, która oznaczona została – powtórzmy – dwoma słowami: „horyzonty” oraz „dogmat”. Termin pierwszy, wyrażony w liczbie mnogiej wskazuje na pluralizm ujęć określonych kwestii, wielość interpretacji, różnorodność myśli. Jest to bardzo cenna intuicja redaktorów serii, których zamysłem było ukazanie nie jednego, lecz różnych „horyzontów” refleksji teologicznej. Z kolei termin drugi – „dogmat”, podany w liczbie pojedynczej, wskazuje nie na jakiś jeden „dogmat”, wyjęty z traktatu teologii dogmatycznej, ale na różne dogmaty wpisane w jedną wiarę chrześcijan w Boga Trójjedynego. Podejmowana przez poszczególne tomy serii problematyka oscyluje „wokół”: języka teologicznego, antropologii filozoficznej, antropologii teologicznej, chrystologii i mariologii, eschatologii, ekumenizmu, ale też teologii starożytności, a nawet mitologii. Innymi prezentowanymi zagadnieniami są: Miłosierdzie Boże, teologia duchowości, czas pojmowany jako kairos. Seria odnosi się też do patrologii, hagiologii i hagiografii, wreszcie do prawa kanonicznego. Autorki i autorzy przybliżyli czytelnikom następujące „postaci” (których imiona widnieją w tytule dzieł) i ich teologię: Cynceron, Zenon z Werony, Piotr Lombard, Pierre Teilhard de Chardin, Mikołaj Bierdajew, Michał Sopoćko, Karol Wojtyła – Jan Paweł II. Osoby te żyły w różnych epokach, różne były ich losy, inne były „środowiska”, w których uprawiały one teologię. Owszem, zwrócono w prezentowanych książkach uwagę również na „teologie innych teologów”, których można „spotkać” na stronicach serii. Celem serii wydawniczej „Horyzonty Dogmatu” jest przyczynienie się do kształ-

towania kultury religijnej jej czytelników. Podejmuje ona szereg kwestii oryginalnych czy też po prostu nowych, nie tylko na polskim gruncie nauki, ale też i szerzej – w literaturze światowej. Lektura rekomendowanej serii uczy czytelnika wielkiego szacunku do teologii – nauki, która nie tylko mówi, ale i ukierunkowuje – jak przekonywał jeden z najwybitniejszych polskich teologów XX w.

Sługa Boży Wincenty Granat – „ku człowiekowi i Bogu w Chrystusie”.

Zwykle – w ramach różnych konkursów – nagradzane są pojedyncze dzieła. Seria „Horyzonty Dogmatu” jako całość zasługuje na wyróżnienie jako dzieło jedyne w swoim rodzaju, będące chlubą polskiej teologii i polskiego edytorstwa teologicznego.

(fragm. recenzji – Eugeniusz Sakowicz
 Profesor tytularny nauk teologicznych
 Członek Komitetu Nauk Teologicznych Polskiej Akademii Nauk
 Kierownik Katedry Religiologii i Ekumenizmu
 Instytut Teologii UKSW w Warszawie)

Jan Paweł II. Bibliografia polska

tekst: Magdalena Olszewska (Biblioteka Główna Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie)

Bibliografia polska Jana Pawła II to seria opracowywana i wydawana od ponad 30 lat pod auspicjami Ośrodka Dokumentacji i Studium Pontyfikatu Jana Pawła II w Rzymie. Jest najpełniejszą bibliografią papieską na rynku wydawniczym w Polsce, obecnie składa się z dziesięciu tomów i obejmuje lata 1949–1998, ale prace nad kolejnym tomem już trwają.

Tom X, za rok 1998, jest pierwszym, do którego opracowania włączyła się Biblioteka Główna Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie, a który ukazał się właśnie w Wydawnictwie Naukowym UPJPII. Tom ten został oddany do rąk Czytelników w roku jubileuszu stulecia urodzin Ojca Świętego z nadzieją, że publikacja stanie się przyczynkiem do uświetnienia obchodów tej znaczącej rocznicy.

- Do tej pory ukazały się następujące części bibliografii:
- *Karol Wojtyła w świetle publikacji* / W. Gramatowski, Z. Wilińska. Rzym 1980;
  - *Jan Paweł II. Bibliografia polska 1978–1983* / W. Gramatowski, Z. Wilińska. Rzym 1987;
  - *Jan Paweł II. Bibliografia polska 1984–1986* / W. Gramatowski, Z. Wilińska, D. Gułajewska. Rzym 1991;
  - *Jan Paweł II. Bibliografia polska 1987–1989* / Z. Wilińska, D. Gułajewska. Rzym 1998;
  - *Jan Paweł II. Bibliografia polska 1990–1991* / Z. Wilińska, D. Gułajewska. Rzym 2001;
  - *Jan Paweł II. Bibliografia polska 1992–1993* / Z. Wilińska, D. Gułajewska, W. Gramatowski. Rzym 2003;
  - *Jan Paweł II. Bibliografia polska 1994–1995* / Z. Wilińska, D. Gułajewska, W. Gramatowski. Rzym 2007;
  - *Jan Paweł II. Bibliografia polska 1996* / D. Gułajewska, Z. Wilińska. Rzym 2012;
  - *Jan Paweł II. Bibliografia polska 1997* / D. Gułajewska, Z. Wilińska. Rzym 2014;
  - *Jan Paweł II. Bibliografia polska 1998* / M. Olszewska, D. Gułajewska. Kraków–Rzym 2020.

Tom ostatni, stanowiący w założeniu pełny – podmiotowy i przedmiotowy – rejestr publikacji papieskich za rok 1998, jest chronologiczną i merytoryczną kontynuacją poprzednich, zachowuje podobną metodykę bibliograficzną, by zapewnić jednolitą, konsekwentną ciągłość dzieła, opracowywanego przez dziesiątki lat.

Okrągła rocznica pontyfikatu, obchodzona w 1998 r., zaowocowała wieloma publikacjami analizującymi dwudziestolecie, a także wyrażającymi wdzięczność i hołd Ojcu Świętemu za bogactwo i doniosłość dokonań pontyfikatu. Znaczna część zgromadzonych w tomie publikacji dotyczy recepcji nauczania Jana Pawła II z pielgrzymki w Polsce w 1997 r., jak również przygotowań do kolejnej wizyty w Ojczyźnie, planowanej na rok 1999. W samym roku 1998 Ojciec Święty odbył cztery pielgrzymki – na Kubę, do Nigerii, Austrii i Chorwacji. Nie były to pielgrzymki łatwe, szczególnie na Kubę, tkwiącą wciąż w systemie komunistycznym, czy do Austrii, skonfliktowanej wewnątrz samego Kościoła. Wiele opisów poświęconych jest zbliżającemu się Wielkiemu Jubileuszowi Roku 2000, którego szczegółowy program obchodów, rozpisany na poszczególne lata, podaje list apostolski *Tertio millennio adveniente*. Spośród nowych dokumentów papieskich szeroki oddźwięk w publicystyce polskiej znalazła en-

cyklika *Fides et ratio*, rozpatrująca relacje między wiarą a rozumem, a także list apostolski o świętowaniu niedzieli *Dies Domini*. Dla Kościoła powszechnego duże znaczenie miała wydana pod koniec roku bulla *Incarnationis mysterium*, a dla Kościoła w Polsce – ratyfikacja Konkordatu polskiego z 1993 r.

Tom X, jak wszystkie poprzednie, rejestruje zarówno dokumenty i wypowiedzi Karola Wojtyły-Jana Pawła II, jak i publikacje o Nim, które ukazały się na terenie Polski bez względu na język druku, nie uwzględnia więc poloników zagranicznych, z wyjątkiem książek recenzowanych w kraju – wyłącznie ze względu na ich polskie recenzje. Rejestrem zostały objęte wszelkiego typu publikacje, a więc druki zwarte i seryjne, czasopisma, a przede wszystkim zamieszczone w nich artykuły, samoistne i niesamoistne dodatki do czasopism, fragmenty książek i utworów, kalendarze, odbitki i in., pominięto jedynie prasę codzienną.

Wszystkie opisy bibliograficzne zostały sporządzone z autopsji. Zastosowano pełny opis rejestracyjny, uzupełniony często adnotacjami. Z uwagi na ogrom zebranych materiałów przeprowadzono drobną selekcję, pomijając fragmentaryczne teksty Jana Pawła II o nieustalonej proveniencji oraz mało istotne wzmianki o Jego nauczaniu, w tym niewielkie notki kronikarskie.

Główny zrąb *Bibliografii polskiej* składa się z dwóch zasadniczych części: podmiotowej, rejestrującej dokumenty i wypowiedzi Jana Pawła II, oraz przedmiotowej, zawierającej piśmiennictwo o Nim. W obrębie obydwu zastosowano układ alfabetyczny: w części podmiotowej – według tytułów tekstów Ojca Świętego, w przedmiotowej – według nazwisk autorów, a w przypadku prac anonimowych lub zbiorowych, według tytułów publikacji. Narzędziem, które pozwala łatwo dotrzeć do interesujących materiałów, jest indeks podmiotowo-przedmiotowy, łączący w jednym ciągu alfabetycznym nazwiska autorów i współpracowników z hasłami przedmiotowymi.

Mam nadzieję, że dziesiąty tom *Bibliografii polskiej*, zamykający dwudziestolecie pontyfikatu, stanie się dobrym źródłem informacji dla wszystkich zainteresowanych Osobą i nauczaniem Ojca Świętego Jana Pawła II i skłoni Czytelników do badań nad życiem i dziełami Papieża-Polaka.

Zachęcam również do korzystania z bazy internetowej, gromadzącej pełny rejestr materiałów w wszystkich dotychczas wydanych tomów, a znajdującej się na stronie Federacji Bibliotek Kościelnych FIDES: <https://www.fides.org.pl> ■

Jan Paweł II. Komunikacja i kultura. W 100-lecie urodzin Wielkiego Papieża – prezentacja książki pod red. ks. prof. Roberta Nęcka i mgr Joanny Sobczyk-Pająk

oprac.: Redakcja tygodnika „Niedziela”

W sobotę 24 października 2020 r. w Auli św. Jana Pawła II w sanktuarium Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach, z zachowaniem pełnego reżimu epidemiologicznego, odbyła się prezentacja – jedynej jak na chwilę obecną – jubileuszowej książki *Jan Paweł II. Komunikacja i kultura. W 100-lecie urodzin Wielkiego Papieża*. Publikacja pod redakcją ks. prof. Roberta Nęcka i mgr Joanny Sobczyk-Pająk zawiera wspomnienia, refleksje i teksty naukowe związane z postacią papieża Polaka.

W medialnej prezentacji wziął udział: kard. Stanisław Dziwisz, ambasador Przemysław Häuser-Schöneich, który pośredniczył w rozmowach między Raulem Castro i Barackiem Obamą, ks. dr Zbigniew Bielas, rektor sanktuarium, rabin prof. Abraham Skórka, przyjaciel Papieża Franciszka i wykładowca na Uniwersytecie w Filadelfii, red. Waldemar Piasecki z Nowego Jorku za pośrednictwem skype'a, dr Agnieszka Kamińska, konsul honorowa Malty, oraz mgr Joanna Sobczyk-Pająk i ks. prof. Robert Nęcek. Z powodu kwarantanny nie mógł przybyć burmistrz Adam Bachleda-Curuś i prezes Gminy Żydowskiej w Krakowie Tadeusz Jakubowicz.

Podczas prezentacji kard. Stanisław Dziwisz podkreślił, że wśród wielu inicjatyw podejmowanych w roku setnej rocznicy urodzin Karola Wojtyły na szczególną uwagę zasługują dzieła, które poszerzają wiedzę o sprawach i tematach charakterystycznych dla pontyfikatu Jana Pawła II. Dlatego „w omawianej przez nas publikacji w związku z wertykalnym wymiarem kultury uwzględniono kwestie: *sacrum i sanctum w kulturze. Element sacrum w kulturze, a zwłaszcza jej komunikacji medialnej wymaga wrażliwości na misterium – na tajemnicę – oraz szczególnej dyskrecji i taktu w jej prezentowaniu*”. Dodał, że „*św. Janowi Pawłowi II zależało na osiągnięciu harmonii między kulturą elitarną i kulturą egalitarną. – Zdaniem Jana Pawła II, co podkreślił ks. Robert Nęcek w artykule *Koncepcja opinii publicznej w świetle nauczania Jana Pawła II, nie wolno hołdować starożytniej zasadzie samorządowego kształtowania opinii publicznej, żądającej tylko dwóch rzeczy: chleba i igrzysk, ale opinię publiczną należy kształtować poprzez troskę o prawdę i jej promocję w życiu społecznym*” – przypomniał emerytowany metropolita krakowski.*

Papieski sekretarz wyraził wielką radość, że omawiana książka powstała w Krakowie i była inspirowana przez środowisko Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II, a w szczególności Katedrę Edukacji Medialnej. „*Dorobek życiowy św. Jana Pawła II jest tak ogromny, że zawsze będzie co badać, zarówno gdy chodzi o jego teologiczno-pastoralną część, jak i filozoficzno-humanistyczne przesłanie kierowane do świata*.”

Swoim wystąpieniem chciałem wskazać na oryginalność tego dorobku, charakter myślenia oraz postępowania Jana Pawła II, a także uniwersalność przesłania, niezależnie od mentalności ludzi i czasów, w których przyjdzie im żyć oraz realizować swoje powołanie”.

Z kolei były ambasador Przemysław Häuser-Schöneich, obecnie specjalny wysłannik do kontaktów z rządem Indonezji, mówił o tym, jak talent aktorski i znajomość kultury pomagały św. Janowi Pawłowi II trafiać do ludzi. „Pierwszy raz spotkałem papieża Polaka w Gnieźnie i zamiast katechezy papieskiej usłyszałem analizę *Bogurodzicy* dla młodych ludzi. I choć przerabiałem ją dwa tygodnie wcześniej w szkole, dopiero jego słowa do mnie przemówiły”. Dopowiedział, że ze wszystkich spotkań ze św. Janem Pawłem II zapamiętał to, że „*papież mówił oczami*” – to był wyraz jego niezwyklej uwagi skupionej na każdym, z kim się spotykał. Rabin prof. Abraham Skórka, przemawiając w języku hiszpańskim, podkreślił wielki wkład Jana Pawła II w dialog z Żydami. Zauważył, że polski papież odegrał doniosłą rolę w historii XX w. i pozostawił bardzo głębokie ślady i kluczowe przesłania do świata, a także konkretne dzieła.

Mgr Joanna Sobczyk-Pająk z Katedry Edukacji Medialnej zauważyła, że w czasie pandemii tym bardziej warto postawić na komunikację i kulturę, gdyż zarówno z pierwszym, jak i z drugim mamy poważne problemy. Warto zauważyć, że okładka książki to obraz autorstwa właśnie mgr

Sobczyk-Pająk, która przy tej okazji stwierdziła, że lubi malować Jana Pawła II, gdyż lubi malować postacie charyzmatyczne. **Dr Agnieszka Kamińska** położyła akcent na umiejętność komunikacji świętego papieża z rzeszami wiernych i pojedynczymi ludźmi. Papież potrafił wczuć się w słowa wypowiediane przez rozmówcę. Ks. rektor dr Zbigniew Bielas przywołał wielkie nabożeństwo do Bożego Miłosierdzia, co zaowocowało powstaniem światowego Centrum Kultu Bożego Miłosierdzia w Łagiewnikach. Natomiast **ks. prof. Robert Nęcek**, kierownik Katedry Edukacji Medialnej, przypomniał, że praca nad publikacją trwała nieco ponad rok i żadna z zaproszonych osób nie

odmówiła wejścia do tego pięknego projektu papieskiego. Monografia ukazała się nakładem Wydawnictwa Arsarti, którą można zamówić online: arsarti.pl.

Wszyscy prelegenci pogratulowali ks. Nęckowi i mgr Sobczyk-Pająk zebrania tak wielu znakomitych osób z Azji, Ameryki Północnej i Południowej, z Europy i z Polski, i jednym głosem podkreślili oryginalność tej właśnie publikacji, stając się przedłużonym głosem recenzentów publikacji: prof. Iwony Hofman z UMCS i prof. Macieja Kawki z PAU.

Całe wydarzenie prezentacji książki było transmitowane przez internetową telewizję Sanktuarium, a obejrzało ją 642 widzów. ■

Monsignor z zakopiańskiej Księżówki 1990 – 2007

tekst: Maria Fortuna-Sudor (Tygodnik „Niedziela”)

Księżówka to jest radość mojego życia. Przeżyłem tam najpiękniejsze dni...” – wyznaje ks. prałat Tomasz Boroń w książce pt. *Monsignor z zakopiańskiej Księżówki*,

w której opowiada o pracy w tym szczególnym miejscu. Z ks. prałatem Tomaszem Boroniem rozmawiają Joanna Sobczyk-Pająk i ks. Robert Nęcek.

Wieloletni dyrektor Księżówki, pytany przez Joannę Sobczyk-Pająk i ks. Roberta Nęcka, wraca do przeszłości i nawiązując do wydarzeń historycznych, których był świadkiem, snuje opowieść o poznanych gościach domu przy al. Przewodników Tatrzańskich w Zakopanem, o spotkaniach, wydarzeniach związanych z tym miejscem. Już tytuły rozdziałów książki, np.: *Artyści w Księżówce, Kardynał Szoka, biskup Pieronek i kardynał Macharski, Prymas Glemp, Święty i niezapomniany, Monsignor na co dzień i od święta*, zapowiadają zakres poruszanych tematów. Czytając książkę, z rosnącym zainteresowaniem przewracałam kartki, aby poznać kolejne, barwne, żywe historie.

Na rolę Księżówki zwraca uwagę, we *Wprowadzeniu*, kard. Stanisław Dziwisz, który podkreśla: „To wyjątkowe zacisze w tatrzańskim klimacie sprzyja kontemplacji i odpoczynkowi. To właśnie do Księżówki przyjeżdżali na chwilę wyciszenia zwykli i wielcy ludzie, by zastanowić się nad biegiem wydarzeń, wyhamować i nabrać sił do dalszej pracy...”. A nawiązując do lat, kiedy ks. Tomasz Boroń był gospodarzem domu, kard. Dziwisz stwierdza: „Okres prowadzenia Księżówki przez Księdza Prałata w latach 1990–2007 był pięknym i mogę śmiało stwierdzić owocnym i bogatym czasem wizyt wyjątkowych osób...”.

Wśród gości Księżówki, których podejmował ks. dyrektor Boroń, byli m.in. aktorzy, malarze, muzycy, politycy, sportowcy, hierarchowie Kościoła... Przywołane wydarzenia z nimi związane, często wzbogacone osobistymi przeżyciami, poruszają u odbiorcy różne emocje: od nostalgii przez wzruszenie aż do śmiechu. Gdy ks. Tomasz opowiada

o najważniejszym gościu Księżówki – Janie Pawle II, gdy mówi o przygotowaniach górali do wizyty Ojca Świętego w Zakopanem, łzy wzruszenia napływają do oczu. Inny wymiar tego miejsca poznajemy, gdy ks. dyrektor zdradza menu serwowane w Księżówce, gdy wyjaśnia, dlaczego i od kiedy na śniadanie zawsze jest jajecznica albo gdy mówi o najlepszych powidłach. Ale mnie szczególnie ujęło podejście bohatera książki do siebie. To rzadka sztuka – umieć się z siebie śmiać. A ks. Boroń potrafi. Przykładem może być historia z mianowaniem, przez Ojca Świętego, dyrektora Księżówki prałatem... Kto sięgnie po lekturę, ten pozna szczegóły.

Atutem są także archiwalne zdjęcia. Obok tych upamiętniających różne ważne wydarzenia, spotkania, są też te mniej oficjalne, pokazujące np. prymasa Glempa czy kard. Macharskiego na wakacjach, w cywilu.

Monsignor z zakopiańskiej Księżówki to książka pełna opowieści o wydarzeniach, które na naszych oczach przeszły do historii. Jej lektura dla starszych czytelników stanie się okazją, żeby przeżyć jeszcze raz to, co już minęło. Dla tych młodszych to także książka warta poznania, bo z taką historią na szkolnych lekcjach się nie zetkną.

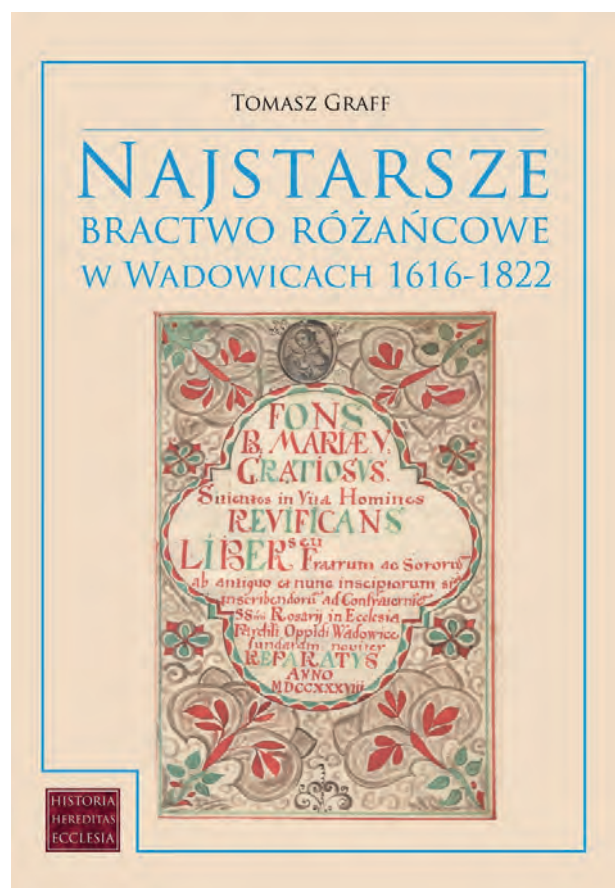
Prezentacja książki *Monsignor z zakopiańskiej Księżówki* miała miejsce we wtorek 9 czerwca w wypełnionej po brzegi auli Księżówki (przy al. Przewodników Tatrzańskich 2 w Zakopanem). W spotkaniu wzięli udział: kard. Stanisław Dziwisz, ks. prof. Robert Nęcek, burmistrz Zakopanego Leszek Doruła, były burmistrz Zakopanego Adam Bachleda-Curuś, ks. prałat Tomasz Boroń i Joanna Sobczyk-Pająk. ■

Najstarsze Bractwo Różańcowe w Wadowicach 1616–1822 – najnowsza książka dr. hab. Tomasza Graffa

tekst: Muzeum Miejskie w Wadowicach

Spotkanie promujące publikację odbyło się w poniedziałek 28 września w sali kameralnej WCK. Uczestnicy mogli wysłuchać ciekawej rozmowy o powstaniu książki, działalności bractwa i życiu w dawnych Wadowicach.

Trudny i wydawałoby się interesujący wyłącznie specjalistów temat różańcowej konfraterni w Wadowicach na przestrzeni lat 1616–1822 został przez Autora przedstawiony w taki sposób, że książka może zainteresować szerokie grono czytelników. To wieloaspektowa monografia działalności bractwa, ale przedstawiona na szerszym tle dziejów miasta i jego mieszkańców oraz życia codziennego wadowiczian sprzed kilku stuleci. Publikacja jest pierwszą edycją księgi brackiej, którą dodatkowo uzupełniają tabelaryczne zestawienia struktury społecznej członków Bractwa, a uatrakcyjniają kolorowe fotografie ukazujące samą księgę.

O walorach pracy Graffa najlepiej świadczą słowa jej recenzenta, dr. hab. Wiktora Szymborskiego z Uniwersytetu Jagiellońskiego:

„Książka ta została skierowana nie tylko do wąskiego grona specjalistów: historyków, teologów czy regionalistów. Korzystać z niej mogą miłośnicy ziemi wadowickiej, pomimo jej naukowego charakteru, a celem ułatwienia lektury przytaczane dokumenty łacińskie zostały przetłumaczone na język polski [...], zabieg ten zapewne poszerzy grono czytelników”.

Książka *Najstarsze Bractwo Różańcowe w Wadowicach 1616–1822* została wydana przez Księgarnię Akademicką w serii „Historia Hereditas Ecclesia”.

Dr hab. Tomasz Graff jest wybitnym mediewistą i badaczem dziejów staropolskich, wykładowcą i kierownikiem kierunku „historia” na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie. Jest autorem monumentalnej biografii Marcina Wadowity wydanej w 2018 r. ■

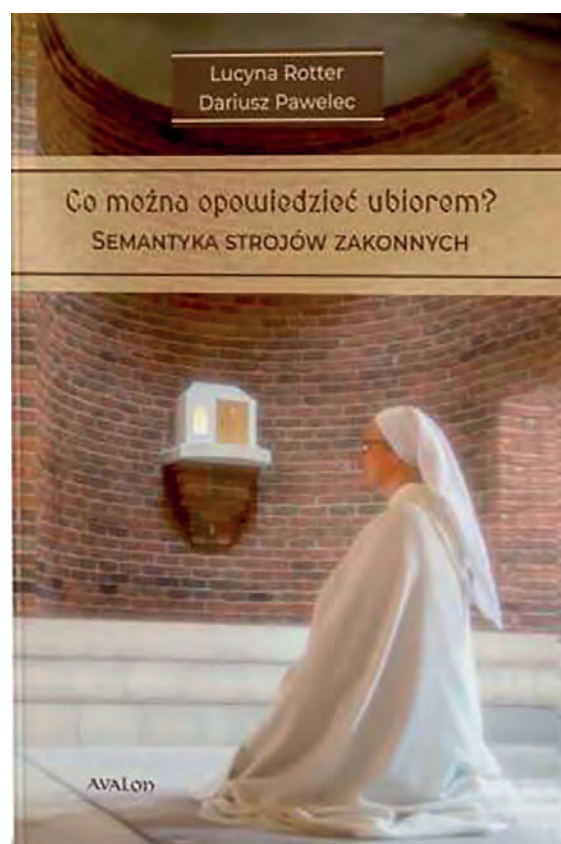
Lucyna Rotter, Dariusz Pawelec, *Co można opowiedzieć ubiorem? Semantyka strojów zakonnych*, t. 1, Kraków 2020

tekst: WHiDK

„Nie habit czyni mnicha”. Trochę chyba jednak czyni... W szeroko rozumianym krajobrazie kulturowym bardzo istotną rolę pełni odzienie. Pierwszą i zasadniczą jego funkcją jest np. zabezpieczenie ciała przed warunkami klimatycznymi. Z czasem ubiór zaczął pełnić kolejne funkcje wynikające z przemian kulturowych. Osobną funkcją, jaką pełni odzienie, niemal od zawsze, jest jego funkcja semiologiczna. Ubranie wypełnia przestrzeń w pozawerbalnej komunikacji społecznej, będąc specyficzną formą przekazu, tak świadomego, jak i podświadomego.

Do rąk czytelników oddajemy dwutomową publikację, która stara się być odpowiedzią na pytanie o znaczenie stroju i jego funkcję oraz społeczny przekaz. Jako materiał badawczy wzięto pod uwagę strój zakony i jego znaczenie semiologiczne oraz odbiór ideowy. Strój zakony jest nie tylko ubiorem codziennym dla osób zakonnych, ale stanowi także – pełniąc rolę symbolu lub znaku – formę komunikacji zarówno w obszarze wspólnot, jak i w całym społeczeństwie. Oprócz omówienia symbolicznego i historycznego aspektu habitów ważnym i nowatorskim uzupełnieniem jest leksykon ubiorów zakonnych, w którym pokazane zostały zarówno historyczne, jak i współczesne wersje strojów zakonnych, wspólnot pracujących na ziemiach polskich. Analiza zmieniających się trendów i swoista „moda zakonna” to nie tylko przemiany w przekazie symbolicznym, ale także pomoc w badaniach historycznych i społecznych, podpowiedź w projektach z obszaru sztuki lub dookreśleniu czasu powstania portretu albo zdjęcia.

Ciekawym dopełnieniem i swoistym artystycznym uzupełnieniem słowa są zamieszczone w publikacji fotografie pokazujące całą paletę ubiorów zakonnych. We współczesnym krajobrazie kulturowym Europy i świata stroje zakonne w Kościele katolickim odchodzą często do lamusa, znikają z przestrzeni społecznej. Coraz rzadziej na ulicach widać osoby zakonne ubrane w habit. Tym ciekawsze wydają się być zamieszczone w książce portrety zakonników i zakonnice w strojach zakonnych.

Czasem w dopełnieniu wewnątrz klasztornych, czasem w entourage’u przyrody... Zawsze jednak jest to przez obiektyw „podglądana” duchowość... Na tle współczesnych przemian kulturowych wydają się być zakłętymi na kliszy fotograficznej śladami historii, która jeszcze nadal jest rzeczywistością...

Autorzy

dr hab. Lucyna Rotter, prof. UPJPII – semiolog kultury, kostiumolog, autorka kilkunastu monografii i opracowań, propagatorka poznawania języka symboli i znaków w kulturach, historii i sztuce.

dr hab. Dariusz Pawelec, prof. UŚ – realizator telewizyjny, operator, reżyser wielu filmów dokumentalnych,

reżyser światel w przedstawieniach teatralnych i operowych, fotografik.

Realizacja w ramach grantu „Stroje zakonne – symbolika, historia, przemiany”. Projekt przyjęty do finansowania w drodze konkursu ogłoszonego w dniu 3 lipca

2019 r. przez Ministra w ramach programu „Społeczna odpowiedzialność nauki”, ustanowionego na podstawie art. 376 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. poz. 1668, z późn. zm.). ■

Klaudia Cymanow-Sosin, *Lokowanie idei w reklamie. Studium analityczno-badawcze na podstawie treści w polskiej wersji serwisu YouTube*, Toruń 2020

tekst: IDMiKS

Na polskim rynku medioznawczym ukazała się pozycja *Lokowanie idei w reklamie. Studium analityczno-badawcze na podstawie treści w polskiej wersji serwisu YouTube*, autorstwa dr Klaudii Cymanow-Sosin, kierownik kierunku „komunikowanie promocyjno-wizerunkowe – reklama, branding, public relations”. Recenzentami w procesie wydawniczym byli: dr hab. Małgorzata Łosiewicz, prof. UG (Uniwersytet Gdański), oraz dr hab. Krzysztof Gajdka, prof. UPJPII (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie).

Podstawowym celem podjęcia badań było poszukiwanie idei zawartych we współczesnych kreacjach reklamowych ukazujących się w polskich kanałach serwisu YouTube oraz wyjaśnienie celowości wykorzystania określonych konceptów jako nośników znaczeń. Badanie medialności perswazyjnej idei w komunikacji oraz dobór przekazów był poddyktowany faktem, iż w przypadku reklamy – bez względu na sposób, w jaki przedstawiane są zawarte w niej treści, poprzez wykorzystanie argumentacji, zastosowanie figur myśli i chwytów retorycznych oraz innych form ekspresji – jej naczelną „powinnością” jest zawsze perswazja.

Podjęte badania czerpią z tradycji promowanej w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej, przede wszystkim za sprawą nieodżałowanego Walerego Pisarka, jak i jego następców, dotyczącej analizy zawartości w oparciu o pięć konstytutywnych cech metody, tj. naukowość, systematyczność, obiektywizm, powtarzalność oraz istotność. Jak wspominał Profesor Pisarek, metoda ta to „zespół różnych technik systematycznego badania strumieni lub zbiorów przekazów, polegający na możliwie obiektywnym wyróżnianiu i identyfikowaniu ich możliwie jednoznacznie skonkretyzowanych, formalnych lub treściowych elementów oraz na możliwie precyzyjnym szacowaniu rozkładu występowania tych elementów i na głównie porównawczym wnioskowaniu” (zob. W. Pisarek, *Analiza zawartości prasy*, Kraków 1983, s. 45).

Książka *Lokowanie idei w reklamie* to próba spojrzenia na zmiany i trendy, z jakimi mamy do czynienia w ostatnich latach, czyli od kiedy prowadzone są powszechnie dostępne comiesięczne rankingi wraz z publikacją zestawienia najbardziej popularnych kreacji w ramach YouTube.

Zgromadzony na potrzeby niniejszej pracy materiał badawczy został dobrany pod kątem zilustrowania specyfiki kreacji reklamowych w danej przestrzeni medialnej i w określonym czasie. Stanowiły go kreacje (internetowe spoty reklamowe), które ukazywały się w polskich kanałach transnarodowego koncernu YouTube w latach 2015–2019.

Analizując zmiany, jakie zaszły zarówno w obszarze tworzenia, jak i naukowego namysłu nad reklamami (por. K. Cymanow-Sosin, *Metafory we współczesnej reklamie*, Toruń 2010), a także badając je jako ważną część współczesnej kultury (K. Cymanow-Sosin, *Perswazyjność w komunikacji wizerunkowej i języku*, Kraków 2020), w książce kluczowe jest wskazanie dominujących idei, będących istotnym komponentem filmowych narracji reklamowych, zawartych zarówno na poziomie jawnym, jak i nieświadomym w przekazach, które cechuje płytki poziom percepcji.

mowanie do wspólnoty) również na komunikację idei i wartości niematerialnych (por. M. Drożdż, *Osoba i media*, Tarnów 2005). Wyodrębnienie idei, poprzez które komunikują się twórcy reklam z użytkownikami mediów, może stanowić fundament do dalszych badań nad *idea placement* właśnie w kontekście zjawiska katalaksji. Stąd kolejne pytania, jak choćby to: Czy zleceniodawcy i twórców kreacji reklamowych biorą pod uwagę cele istotne dla użytkowników mediów oraz ich prawa, np. wolność wyboru?

Z recenzji:

Książka ma wiele atutów. Bez wątplenia należą do nich trafnie wybrany temat, logiczna konstruk-

W książce znajdziemy odpowiedź na pytania, które nurtują osoby zajmujące się mediami i komunikacją społeczną, w tym przede wszystkim – perswazyjną, a mianowicie:

- Jakie są główne idee funkcjonujące w reklamie?
- Czy idee te są zawarte w spójnych strukturach narracyjnych?
- Czy reklamowe historie wzmacniają jedne, a kontestują inne idee i wartości?
- Czy twórcy reklam jedynie wykorzystują popularne idee, czy też copywriterzy sami tworzą oryginalne koncepty i modusy, a w związku z tym, czy reklamy te mogą stać się generatorem idei, a nawet nośnikami ideologii?
- Jakie będą trendy w zakresie kreacji reklamowych w komunikacji społecznej?

Autorka udowadnia, iż użytkownicy mediów żyją w świecie algorytmów i ekosystemów informacyjnych przygotowywanych przez owe algorytmy, które wskazują wyselekcjonowane przekazy na podstawie informacji o użytkowniku, jakie zbiera się w oparciu o dane lokalizacyjne czy spersonalizowane historie wyszukiwania haseł. Wiąże się to z niebezpieczeństwem funkcjonowania w określonym świecie faktów, ale i opinii czy idei. W przypadku reklamy, w procesie długofalowego budowania reakcji z interesariuszami, w tym przede wszystkim z klientami, coraz istotniejsza staje się nie tyle opłacalność transakcji rozumiana jako wymiana o charakterze kupna-sprzedaży, co raczej katalaksja. Dzięki uczestnictwu w wymianie chodzi przede wszystkim o tworzenie wspólnoty. Michał Drożdż, asymilując to pojęcie do rozważań w obszarze komunikacji społecznej i mediów, rozszerzył jego podstawowe znaczenie (wymiana, przy-

cja problemowa czy narracja Autorki, która wykorzystuje obszerny materiał źródłowy oraz literaturę z wielu dyscyplin naukowych. Na uwagę zasługują też rzetelne analizy i przemyślana koncepcja badań, które przesądzają o oryginalności i istotności pracy. Prezentowane wyniki badań ilościowych udokumentowane zostały bogatym materiałem ilustracyjnym. [...] Praca jest cennym źródłem nie tylko dla badaczy i studentów komunikacji społecznej i mediów, ale także innych dyscyplin o profilu społecznym czy humanistycznym. Pomoże także praktykom w lepszym zrozumieniu problematyki lokowania idei i wartości w komunikacji perswazyjnej.

dr hab. Małgorzata Łosiewicz, prof. UG

*Dzieło jest efektem wielomiesięcznej, benedyktyńskiej wręcz pracy, którą Autorka włożyła w przeprowadzenie znakomicie przygotowanych badań (w tym eyetrackingowych i encefalograficznych) oraz rzetelne kwerendy literaturowe. Autorka wykazuje znakomitą orientację w szerokim spektrum problematyki – od komunikologii po neuromarketing, wprowadzając kolejne definicje, w tym *idea placement*, i wyjaśniając je językiem zrozumiałym, odnosząc się przy tym do światowej literatury przedmiotu. [...] Projekt kategoryzacji medialności perswazyjnej idei z pewnością zainspiruje innych badaczy i będzie dla nich metodologiczną podpowiedzią, w jaki sposób takie badanie – od strony logistycznej i naukowej – zaplanować i zorganizować. Książka Klaudii Cymanow-Sosin to oryginalna, dopracowana w detalach, wyjątkowo ciekawa i aktualna pozycja, która z pewnością zostanie dostrzeżona i wysoko oceniona przez czytelników.*

dr hab. Krzysztof Gajdka, prof. UPJPII

5. rocznica istnienia czasopisma „Traditio Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej”

Czasopismo Koła Naukowego
Myśli Personalistycznej Jana Pawła II
TRADITIO
przy UPJPII w Krakowie
tradio.pl

Tajemnica człowieka – jako istoty stworzonej przez Boga i pozostającej z Nim w intymnej relacji – w różnych jego wymiarach i aspektach, od wieków angażuje umysły humanistów: filozofów, historyków, pedagogów, artystów, psychologów, teologów. Przez dwa tysiące lat trwania cywilizacji łacińskiej powstały wybitne dzieła sztuki, architektury, czy myśli, stanowiąc pomost pomiędzy transcendencją a kulturą.

Potrzeba tej refleksji jest żywa szczególnie dzisiaj. Współczesny świat niesie wiele zagrożeń dla wspomnianego dorobku, więc, że wciąż – pomimo rzekomo atrakcyjności i znikomej medialności – znajdują się chętni, którzy zajmują się jego zgłębianiem oraz promocją. C

5. rocznica istnienia czasopisma „Traditio. Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej”

Tajemnica człowieka – jako istoty stworzonej przez Boga i pozostającej z Nim w intymnej relacji, w różnych jego wymiarach i aspektach – od wieków angażuje umysły humanistów: filozofów, historyków, pedagogów, artystów, psychologów, teologów. Przez dwa tysiące lat trwania cywilizacji łacińskiej powstały wybitne dzieła sztuki, architektury czy myśli, stanowiąc pomost pomiędzy transcendencją a kulturą. Potrzeba tej refleksji jest żywa szczególnie dzisiaj. Współczesny świat niesie wiele zagrożeń dla wspomnianego dorobku. Cieszy więc, że wciąż – pomimo rzekomo niskiej atrakcyjności i znikomej medialności tematu – znajdują się chętni, którzy zajmują się jego zgłębianiem oraz promocją. Chodzi o afirmowanie i rozpowszechnianie dorobku kultury europejskiej o zabarwieniu chrześcijańsko-klasycznym poprzez opisywanie rzeczoności tematu językiem przystępnym, który zainteresuje zwykłego czytelnika. W przeciwnym razie *latinitas* stanie się jedynie kwestią niszową, angażującą osoby z kręgów uniwersyteckich gabinetów.

Czasopismo „Traditio. Przestrzeń Cywilizacji Łacińskiej” to świeża forma promocji kultury łacińskiej. Czasopismo

w tym roku obchodzi 5. rocznicę powstania. Od pierwszego spotkania, które miało miejsce w roku 2015 w parafialnej salce kościoła św. Floriana w Krakowie – miejscu tak bliskiemu Karolowi Wojtyłce – zmieniło się bardzo wiele. Wówczas były to bardzo skromne początki.

Od roku 2019 jesteśmy organem prasowym Koła Naukowego Myśli Personalistycznej Jana Pawła II TRADITIO przy UPJPII w Krakowie. Zespół redakcyjny tworzą osoby o różnorodnej formacji naukowej: filozofia, dziennikarstwo, familiologia, teologia, filologia. Przedmiotem szczególnego zainteresowania redaktorów są zagadnienia personalistyczne, jak również: chrześcijaństwo, patriotyzm, nauka. Zapraszamy wszystkich, którym bliskie są zagadnienia kultury łacińskiej do wspólnego zgłębiania prawdy o człowieku w duchu patriotyzmu i personalizmu etycznego Karola Wojtyły. Zapraszamy do współpracy doktorantów i studentów pragnących tworzyć ambitne teksty, wychodzące poza schemat sensacyjnych newsów. Trzeba dziś propagować i bronić zdobyczy naszej cywilizacji, by zapobiec całkowitemu jej zanikowi.

red. Wojciech Olejnik

Kontakt: redakcja@tradio.pl / tradio.upjp2.edu.pl / tradio.pl

Ks. Robert Nęcek, Prymas Stefan Wyszyński jako mistrz komunikacji. Analiza skonfiskowanego wywiadu prasowego „Katolicyzm w obliczu zagadnień współczesności” udzielonego red. Jerzemu Turowiczowi z zamiarem publikacji w „Tygodniku Powszechnym”, Kraków 2020

Prymas Stefan Wyszyński jako mistrz komunikacji to analiza skonfiskowanego wywiadu prasowego udzielonego red. Jerzemu Turowiczowi.

Cieszy więc fakt, że ks. prof. Robert Nęcek, kierownik Katedry Edukacji Medialnej z Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie podjął się napisania i publikacji krótkiego, ale istotnego tekstu zatytułowanego *Prymas Stefan Wyszyński jako mistrz komunikacji. Analiza skonfiskowanego wywiadu prasowego „Katolicyzm w obliczu zagadnień współczesności” udzielonego red. Jerzemu Turowiczowi z zamiarem publikacji w „Tygodniku Powszechnym”*. [...] Warto zatem podjąć się lektury tego tekstu. Dodatkowo dziękuję wydawnictwu Arsarti, które podjęło się wydania tej publikacji, wchodząc przez ten fakt w nurt promowania prymasowskiej myśli społecznej i medialnej.

*Arcybiskup Metropolita Gnieźnieński, Prymas Polski
Wojciech Polak*

Prymas Stefan Wyszyński jako mistrz komunikacji to interesujący i kompetentny tekst dotyczący jednego z wielu charzmatów Prymasa Stefana Wyszyńskiego, na którego beatyfikację oczekujemy. W wypowiedziach Kardynała Wyszyńskiego zauważamy harmonię formy i treści, dzięki której możemy go uważać za mistrza komunikacji. Badania Księdza Nęcka nad postacią Prymasa Tysiąclecia są zarówno nowatorskie, jak i bardzo aktualne. Każdy, kto pragnie bliżej poznać osobę i dzieło przyszłego Błogosławionego, powinien sięgnąć po to opracowanie. Autor, ks. prof. Robert Nęcek, jest znanym specjalistą od mediów i kierownikiem Katedry Edukacji Medialnej w Instytucie Dziennikarstwa i Komunikacji Społecznej na Wydziale Nauk Społecznych Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II.

*ks. prof. dr hab. Wojciech Zyzak
Rektor Uniwersytetu Papieskiego Jana Pawła II w Krakowie*

**Tomasz Graff, Bartłomiej Wołyniec, s. Elżbieta Elena Wróbel CSFN
Mikołaj Zebrzydowski 1553–1620. Szkic biograficzny, Kraków 2020**

Staraniem Wydawnictwa Księgarnia Akademicka ukazała się pierwsza w polskiej historiografii biografia Mikołaja Zebrzydowskiego – wojewody krakowskiego, marszałka wielkiego koronnego, założyciela Kalwarii Zebrzydowskiej i fundatora sanktuarium, a zarazem przywódcy niechlubnego rokoshu. Pozycja wydana została w 400. rocznicę jego śmierci. Autorami monografii są pracownicy Instytutu Historii: dr hab. Tomasz Graff, dr Bartłomiej Wołyniec i s. dr Elżbieta Elena Wróbel CSFN. Książka ukazuje znanego magnata jako postać z krwi i kości: człowieka pobożnego, fundatora Kalwarii Zebrzydowskiej, opiekuna zakonów, ale też dumnego rokoshanina, który rzucił wyzwanie majestatowi królewskiemu w okresie panowania Zygmunta III Wazy.

Mikołaj Zebrzydowski przyszedł na świat w 1553 r. Jego ojciec Florian był senatorem i zaufanym dowódcą Zygmunta Augusta. Z kolei linia wielkopolska Zebrzydowskich szczyła się biskupem krakowskim Andrzejem Zebrzydowskim. „Przedstawiciele obu tych linii – wielkopolskiej z Więcborka i małopolskiej piszącej się z Zebrzydowic – utrzymywali stałe kontakty i wzajemnie się wspierali”.

Z okładki:

„W Państwa ręce trafia pierwsze w pełni naukowe opracowanie na temat życia i działalności Mikołaja Zebrzydowskiego, stworzone przez wybitne gremium autorów będących znawcami czasów, w jakich żył nasz wielki fundator”.

*Burmistrz Miasta Kalwarii Zebrzydowskiej
dr hab. inż. Augustyn Ormanty*